ആമുഖവും സംഗ്രഹവും

ഇന്ത്യയും ലോകവും 2024 ൽ

അതിവേഗം വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആഗോള വ്യവസ്ഥിതിയിൽ ദേശീയ താൽപ്പര്യങ്ങൾ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിനായി 2024-ൽ ഇന്ത്യ ലോക രാജ്യങ്ങളുമായി സജീവമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തി. ഇന്ത്യയുടെ വിദേശനയം പ്രവർത്തനക്ഷമതയും പ്രായോഗികതയും പ്രകടമാക്കുകയും ഇന്ത്യയുടെ ആഗോള നിലവാരവും സൗഹാർദ്ദവും വർദ്ധിപ്പിച്ച ശ്രദ്ധേയമായ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കുകയും ചെയ്തു. ബഹുമുഖ, ബഹുരാഷ്ട്ര വേദികളിലെ ഇന്ത്യയുടെ സജീവമായ സംരംഭങ്ങളും നേതൃത്വവും സമാന ചിന്താഗതിക്കാരായ പങ്കാളികളുമായുള്ള ഉഭയകക്ഷി ഇടപെടലുകൾക്ക് പൂരകമായി.

വിദേശകാര്യ മന്ത്രാലയം (MEA) ഇന്ത്യയുടെ വിദേശ നയത്തെയും ആഗോള നയതന്ത്രത്തെയും പ്രായോഗിക ലക്ഷ്യങ്ങളിലേക്ക് നയിക്കുന്നതിൽ സുപ്രധാന പങ്ക് വഹിച്ചു. തന്ത്രപരമായ സ്വയംഭരണം വികസിപ്പിക്കുന്നതിലും, ബഹുരാഷ്ട്ര സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രയോജനപ്രദമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിലും, ഗ്ലോബൽ സൗത്തിന്റെ മുൻഗണനകൾ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നതിലും, നിയമാധിഷ്ഠിതമായ അന്താരാഷ്ട്ര വ്യവസ്ഥിതിയുടെ ചട്ടക്കൂടിനുള്ളിൽ അതിന്റെ സുരക്ഷ സംരക്ഷിക്കുന്നതിലും ഇന്ത്യ ഉറച്ചുനിന്നു. കൂടുതൽ ഉചിതവും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമായ ആഗോള ഭരണ ചട്ടക്കൂട് രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പ്രതിബദ്ധതയെ ഈ ശ്രമങ്ങൾ അടിവരയിട്ടു.

ആഗോള ആരോഗ്യ, പാരിസ്ഥിതിക മേഖലകളിൽ നിരന്തരമായ വെല്ലുവിളികൾ നേരിട്ട 2024, തുടർച്ചയായ സാമ്പത്തിക അസ്ഥിരത,

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ, ഭൗമരാഷ്ട്രീയ സംഘർഷങ്ങൾ, സാമൂഹിക തടസ്സങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു. ഉന്നതതല ചർച്ചകളിലൂടെയും സഹകരണങ്ങളിലൂടെയും പ്രധാന ആഗോള വെല്ലുവിളികൾ പരിഹരിക്കുന്നതിലൂടെ ഇന്ത്യ ആഗോള വേദിയിൽ സജീവമായി നിലകൊണ്ടു. ഇതിൽ UN, G20, G7, Quad, SCO, BRICS തുടങ്ങിയ ശ്രദ്ധേയമായ പ്രാദേശിക, ആഗോള ഗ്രൂപ്പുകളിൽ ഇന്ത്യയുടെ സജീവമായ പങ്കാളിത്തം നിലനിർത്തുന്നതോടൊപ്പം ഉഭയകക്ഷി ബന്ധം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു.

മുൻ G20 പ്രസിഡന്റ് എന്ന നിലയിൽ, ഇന്ത്യ ട്രോയ്ക ഗ്രൂപ്പിന് (ഇന്ത്യ, ബ്രസീൽ, ദക്ഷിണാഫ്രിക്ക) കീഴിൽ ബ്രസീലുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കുന്നത് തുടർന്നു. ഇന്ത്യ G20 പ്രസിഡന്റ് ആയിരുന്ന കാലയളവിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി 2024-ലേക്കുള്ള മൂന്ന് മുൻഗണനകൾ ബ്രസീൽ തിരിച്ചറിഞ്ഞു, ഇതിൽ സാമൂഹിക ഉൾപ്പെടുത്തൽ, ഊർജ്ജ പരിവർത്തനം, ബഹുരാഷ്ട്ര ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പരിഷ്കരണം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. നവംബർ 18-19 തീയതികളിൽ റിയോ ഡി ജനീറോയിൽ നടന്ന 19th G20 ഉച്ചകോടിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി പങ്കെടുത്തു. ജനകേന്ദ്രീകൃതവും ക്രിയാത്മകവും വികസനോന്മുഖവുമായ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ഇടപെടലുകൾ വികസിത, വികസ്വര രാജ്യങ്ങളിലുടനീളം പരക്കെ പ്രശംസിക്കപ്പെട്ടു. 2023 സെപ്റ്റംബറിൽ നടന്ന ന്യൂഡൽഹി G20, ആഫ്രിക്കൻ യൂണിയൻ ഉൾപ്പെടുത്തലിനെ തുടർന്ന് സ്ഥിരാംഗമെന്ന നിലയിൽ ആദ്യമായി പങ്കെടുത്ത G20 ഉച്ചകോടി കൂടിയാണ്.

ഓഗസ്റ്റിൽ, 'സുസ്ഥിര ഭാവിക്കായി ശാക്തീകരിക്കപ്പെട്ട ഗ്ലോബൽ സൗത്ത്' എന്നത് മുഖ്യ പ്രമേയമാക്കി നടന്ന വോയ്സ് ഓഫ് ഗ്ലോബൽ സൗത്ത് ഉച്ചകോടിയുടെ 3rd പതിപ്പിൽ വെർച്വലായി ഇന്ത്യ ആതിഥേയത്വം

വഹിച്ചു. രാഷ്ട്രത്തലവന്മാരുടെ/സർക്കാർ തലത്തിലുള്ള സമ്മേളനം പ്രധാനമന്ത്രി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസംഗത്തിൽ ഗ്ലോബൽ സൗത്തിന്റെ സുസ്ഥിര വികസനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സമഗ്രമായ ചട്ടക്കൂടായി ഒരു "ആഗോള വികസന കോംപാക്റ്റ്" നിർദ്ദേശിച്ചു. കോംപാക്റ്റ് വ്യാപാരം, ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ, സാങ്കേതികവിദ്യ പങ്കിടൽ, സാമ്പത്തിക സഹായം എന്നിവയിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു, കൂടാതെ, ഗ്ലോബൽ സൗത്തിനെ ശാക്തീകരിക്കാനും വികസനം സന്തുലിതവും സുസ്ഥിരവുമാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനും ലക്ഷ്യമിടുന്നു. നേതാക്കന്മാരുടെ സെഷനെ തുടർന്ന് പത്ത് മന്ത്രിതല സെഷനുകളും നടന്നു: ആരോഗ്യമന്ത്രിമാർ, യുവജനമന്ത്രിമാർ, വാണിജ്യ/വ്യാപാര മന്ത്രിമാർ, ഇൻഫർമേഷൻ & ടെക്നോളജി മന്ത്രിമാർ, ധനമന്ത്രിമാർ, ഊർജ മന്ത്രിമാർ, വിദ്യാഭ്യാസ മന്ത്രിമാർ, പരിസ്ഥിതി മന്ത്രിമാർ എന്നിവരുടെ സെഷനുകൾ, വിദേശകാര്യ മന്ത്രി (EAM) അധ്യക്ഷനായ വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ രണ്ട് സെഷനുകൾ എന്നിവയാണ് അവ.

2024 നവംബറിൽ റിയോ ഡി ജനീറോയിൽ നടന്ന 19th G20 ഉച്ചകോടിയിൽ അന്നത്തെ യുണൈറ്റഡ് സ്റ്റേറ്റ്സ് ഓഫ് അമേരിക്കയുടെ പ്രസിഡന്റ് ജോസഫ് ബൈഡനും ബ്രസീൽ പ്രസിഡന്റ് ലൂയിസ് ഇനാസിയോ ലുല ഡ സിൽവയ്ക്കുമൊപ്പം പ്രധാനമന്ത്രി

21 രാഷ്ട്രത്തലവന്മാരും/സർക്കാർ തലവന്മാരും 34 വിദേശ മന്ത്രിമാരും ഉൾപ്പെടെ 123 ഗ്ലോബൽ സൗത്ത് രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള 173 വിശിഷ്ട വ്യക്തികൾ ഉച്ചകോടിയിൽ പങ്കെടുത്തു. മൂന്നാം തവണയും ചരിത്ര വിജയം നേടി പുതിയ സർക്കാർ അധികാരമേറ്റ ശേഷം പ്രധാനമന്ത്രി ആതിഥേയത്വം വഹിക്കുന്ന ആദ്യ ബഹുരാഷ്ട്ര ഉച്ചകോടിയായിരുന്നു ഇത്. പുതിയ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്ന് ആദ്യ 100 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ നടന്ന ഈ ഉച്ചകോടിയിൽ ഗ്ലോബൽ സൗത്തിന്റെ കൂട്ടായ വികസന യാത്രയെ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിലെ ഇന്ത്യയുടെ ആത്മാർത്ഥതയും പ്രതിബദ്ധതയും ഗ്ലോബൽ സൗത്ത് രാജ്യങ്ങളുമായും നേതാക്കന്മാരുമായും ഇടപഴകുന്നതിന് പ്രധാനമന്ത്രി നൽകിയ പ്രാധാന്യവും പ്രതിഫലിച്ചു.

2024 ആഗസ്റ്റിൽ നടന്ന വോയിസ് ഓഫ് ഗ്ലോബൽ സൗത്ത് ഉച്ചകോടിയുടെ 3rd പതിപ്പിലെ നേതാക്കളുടെ സെഷനെ പ്രധാനമന്ത്രി അഭിസംബോധന ചെയ്തു.

ജൂൺ ആദ്യം ഇറ്റലിയിൽ നടന്ന G7 ഉച്ചകോടിയുടെ ഔട്ട്റീച്ച് സെഷനിൽ പ്രധാനമന്ത്രി പങ്കെടുത്തിരുന്നു, അവിടെ അദ്ദേഹം പ്രധാന ആഗോള വെല്ലുവിളികളെക്കുറിച്ച് ലോക നേതാക്കളുമായി ചർച്ച നടത്തി.

സാങ്കേതികവിദ്യയെ മാനുഷ്യ-കേന്ദ്രീകൃത സമീപനത്തിലൂടെ നയിക്കണമെന്ന് ഉച്ചകോടിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു, പൊതുസേവന വിതരണത്തിനായി ഡിജിറ്റൽ വികസനം പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിൽ ഇന്ത്യ നേടിയ വിജയത്തെ അദ്ദേഹം ഉയർത്തിക്കാട്ടി. ആഗോള പുരോഗതിയും ക്ഷേമവും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ AI യുടെ പങ്കിനെ മുൻനിർത്തിയുള്ള "നിർമ്മിതബുദ്ധി എല്ലാവർക്കും" എന്നതിനായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പ്രതിബദ്ധത അദ്ദേഹം അടിവരയിട്ടു. ഗ്ലോബൽ സൗത്തിന്റെ, പ്രത്യേകിച്ച് ആഫ്രിക്കയുടെ ആശങ്കകൾക്ക് മുൻഗണന നൽകേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യവും അദ്ദേഹം ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു, G20 ൽ ആഫ്രിക്കൻ യൂണിയന്റെ സ്ഥിരാംഗത്വം ഉറപ്പാക്കുന്നതിൽ ഇന്ത്യയുടെ പങ്ക് അദ്ദേഹം അനുസ്മരിച്ചു. ഇന്ത്യ-ഇറ്റലി തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തം കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഇറ്റലി പ്രധാനമന്ത്രി ജോർജിയ മെലോണിയുമായി പ്രധാനമന്ത്രി ചർച്ചകൾ നടത്തി.

വർഷം മുഴുവനും, ഭീകരതയെ എല്ലാ തരത്തിലും നേരിടുന്നതിന് ഇന്ത്യ സജീവമായി ആഗോള സമൂഹവുമായി സഹകരിച്ചു, കൂടാതെ തീവ്രവാദ വിരുദ്ധ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും മികച്ച രീതികൾ പരസ്പരം കൈമാറുന്നതിനും വിവരങ്ങൾ പങ്കിടുന്നതിനുമായി പങ്കാളി രാജ്യങ്ങളുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിച്ചു. ഇതേ വർഷം തീവ്രവാദ ഭീഷണിയെ നേരിടുന്നതിന് ഇന്ത്യ ക്വാഡ് ഗ്രൂപ്പ്, ഫ്രാൻസ്, കസാക്കിസ്ഥാൻ ഉൾപ്പെടെ വിവിധ തീവ്രവാദ വിരുദ്ധ വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പുകളുമായും ചേർന്ന് പ്രവർത്തിച്ചു. ജൂണിൽ സിംഗപ്പൂരിൽ നടന്ന FATF പ്ലീനറിയോടെ ഇന്ത്യയുടെ FATF (ഫൈനാൻഷ്യൽ ആക്ഷൻ ടാസ്ക് ഫോഴ്സ്) പരസ്പര വിലയിരുത്തൽ അവസാനിച്ചു, അതിൽ ഇന്ത്യയുടെ റിപ്പോർട്ട് അന്തിമമാക്കി, FATF ആവശ്യകതകൾ പ്രകാരം ഇന്ത്യ സാങ്കേതികമായി ഉയർന്ന തലത്തിൽ എത്തിയതായി FATF പ്ലീനറി നിഗമനം നൽകി. ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത് കള്ളപ്പണം വെളുപ്പിക്കൽ, തീവ്രവാദ ധനസഹായം, ആയുധ ധനസഹായം (CPF)

എന്നിവയെ പ്രതിരോധിക്കുന്ന ഇന്ത്യയുടെ നടപടികൾ മികച്ച നേട്ടം കൈവരിച്ചു എന്നാണ്.

അയൽരാജ്യങ്ങളിൽ മാത്രമല്ല മറ്റ് മേഖലകളിലും ഈ കാലയളവിലെ മൂന്ന് പ്രധാന മാനുഷിക സഹായ, ദുരന്ത നിവാരണ (HADR) പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തുകൊണ്ട് പ്രതിസന്ധികളിൽ വിശ്വസനീയമായ 'ആദ്യ പ്രതികരണം' നൽകുന്ന രാജ്യമെന്ന നിലയിൽ ഇന്ത്യ നിലപാട് കൂടുതൽ ശക്തമാക്കി. ഹെയ്തിയിലെ ആഭ്യന്തര കലാപങ്ങൾക്കിടയിൽ നിന്ന് ഇന്ത്യൻ പൗരന്മാരെ ഒഴിപ്പിക്കാൻ മാർച്ചിൽ ഓപ്പറേഷൻ ഇന്ദ്രാവതി നടപ്പിലാക്കി. ജൂണിൽ, കുവൈത്തിൽ മരിച്ച 45 ഇന്ത്യൻ പൗരന്മാരുടെ മൃതദേഹങ്ങൾ നാട്ടിലെത്തിക്കാൻ പ്രത്യേക ഹ്യുമാനിറ്റേറിയൻ എയർലിഫ്റ്റ് ഓപ്പറേഷൻ നടത്തി. സെപ്റ്റംബറിൽ, യാഗി ചുഴലിക്കാറ്റ് മൂലമുണ്ടായ മാൻമറിലെ വെള്ളപ്പൊക്കത്തിൽ അടിയന്തര മാനുഷിക സഹായം നൽകുന്നതിനായി ഓപ്പറേഷൻ സദ്ഭാവ് ആരംഭിച്ചു. ഈ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പുറമേ, 20-ലധികം രാജ്യങ്ങൾക്ക് പ്രസ്തുത കാലയളവിൽ ഇന്ത്യ HADR സഹായം നൽകി. 2024 ൽ, പശ്ചിമേഷ്യയിലെ സംഘർഷ മേഖലകളിലേക്ക് മാനുഷിക സഹായം എത്തിക്കുന്നതും ഇന്ത്യ തുടർന്നു. ഇന്ത്യ സിറിയയിലേക്ക് കാൻസർ പ്രതിരോധ മരുന്നുകൾ വിതരണം ചെയ്തു, കൂടാതെ യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് റിലീഫ് ആൻഡ് വർക്ക്സ് ഏജൻസിയുമായി (UNRWA) സഹകരിച്ച് പാലസ്ഥീൻ ജനതയ്ക്ക് 30 ടൺ മാനുഷിക സഹായവും അവശ്യ ജീവൻരക്ഷാ മരുന്നുകളും നൽകി. ജൂലൈയിൽ, ഒമാൻ തീരത്ത് മറിഞ്ഞ കൊമോറോസ് പതാക വഹിക്കുന്ന കപ്പലായ MT പ്രസ്റ്റീജ് ഫാൽക്കണിൽ നിന്ന് ഒമാൻ അധികൃതരുമായുള്ള സംയുക്ത തിരച്ചിൽ രക്ഷാപ്രവർത്തനത്തിലൂടെ എട്ട് ഇന്ത്യക്കാർ ഉൾപ്പെടെ ഒമ്പത് ജീവനക്കാരെ ഇന്ത്യ രക്ഷപ്പെടുത്തി.

2024 ജൂണിൽ ഇറ്റലിയിൽ നടന്ന G7 ഉച്ചകോടിയുടെ ഔട്ട്റീച്ച് സെഷനിൽ മറ്റ് ലോക നേതാക്കളോടൊപ്പം പ്രധാനമന്ത്രി

2024-ൽ പങ്കാളി രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള പതിറ്റാണ്ടുകളുടെ ബന്ധം ആഘോഷിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ത്യ നിരവധി സുപ്രധാന നയതന്ത്ര നാഴികക്കല്ലുകൾ പിന്നിട്ടു. ഈ നാഴികക്കല്ലുകൾ ചരിത്രപരവും വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമായ പങ്കാളിത്തം പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ തുടർച്ചയായ പ്രതിബദ്ധതയെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു.

2024-ൽ, നിരവധി ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങൾ തന്ത്രപരവും സമഗ്രവുമായ തന്ത്രപ്രധാന പങ്കാളിത്തങ്ങളായി ഉയർന്നു. 'സമഗ്ര തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തം' എന്ന തലത്തിലേക്ക് സിംഗപ്പൂരും മലേഷ്യയുമായുള്ള ബന്ധം ഇന്ത്യ ഉയർത്തി. കുവൈറ്റുമായും പോളണ്ടുമായും ഉള്ള നയതന്ത്ര ബന്ധങ്ങളും 'തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തം' എന്ന തലത്തിലേക്ക് ഉയർത്തി. ഈ സംഭവവികാസങ്ങൾ തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ സജീവമായ സമീപനത്തെ അടിവരയിടുന്നു.

2024 ജൂലൈയിൽ മോസ്കോയിൽ നടന്ന 22nd ഇന്ത്യ-റഷ്യ വാർഷിക ഉച്ചകോടിയിൽ റഷ്യൻ പ്രസിഡന്റ് വ്ളാഡിമിർ പുടിൻ "ഓർഡർ ഓഫ് സെന്റ് ആൻഡ്രൂ ദി അപ്പോസ്തലൻ" ബഹുമതി നൽകി പ്രധാനമന്ത്രിയെ ആദരിച്ചു

പ്രധാനമന്ത്രിക്ക് ലോകമെമ്പാടുമുള്ള രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്ന് നിരവധി സിവിലിയൻ ബഹുമതികളും 2024 ൽ ലഭിച്ചു, രാഷ്ട്രതന്ത്രത്തിലും അന്താരാഷ്ട്ര ബന്ധങ്ങൾക്കും അദ്ദേഹം നൽകിയ സംഭാവനകളുടെ സ്വീകാര്യതയെ ഇത് പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. മാർച്ചിൽ, ഭൂട്ടാനിലേക്കുള്ള ഔദ്യോഗിക സന്ദർശന വേളയിൽ, ഭൂട്ടാൻ രാജാവ് ജിഗ്മേ ഖേസർ നാംഗ്യേൽ വാങ്ചുക്കിൽ നിന്ന് രാജ്യത്തെ പരമോന്നത സിവിലിയൻ ബഹുമതിയായ "ഓർഡർ ഓഫ് ദി ഡ്രക് ഗ്യാൽപോ" അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ചു. ജൂലൈയിൽ, 22nd ഇന്ത്യ-റഷ്യ വാർഷിക ഉച്ചകോടിയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഔദ്യോഗികമായി റഷ്യ സന്ദർശിച്ച അവസരത്തിൽ, പ്രസിഡന്റ് വ്ളാഡിമിർ പുടിൻ "ഓർഡർ ഓഫ് സെന്റ് ആൻഡ്രൂ ദി അപ്പോസ്തലൻ" നൽകി അദ്ദേഹത്തെ ആദരിച്ചു. ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിലും പകർച്ചവ്യാധി പ്രതിരോധ ശ്രമങ്ങളിലും പ്രധാനമന്ത്രി നൽകിയ നേതൃത്വത്തെ

അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട്, "ഓണററി ഓർഡർ ഓഫ് ഫ്രീഡം ഓഫ് ബാർബഡോസ്" നൽകി അദ്ദേഹത്തെ ആദരിച്ചു; ഗയാനയിലെ ജോർജ്ജ്ടൗണിൽ വെച്ച് ഡൊമിനിക്കയുടെ പരമോന്നത ദേശീയ ബഹുമതിയായ "ഡൊമിനിക്ക അവാർഡ് ഓഫ് ഓണർ" നൽകി അദ്ദേഹത്തെ ആദരിച്ചു. 2024 നവംബറിൽ, നൈജീരിയ അദ്ദേഹത്തിന് "ഗ്രാൻഡ് കമാൻഡർ ഓഫ് നൈജർ" നൽകി, അതേസമയം ഗയാനയും കുവൈത്തും യഥാക്രമം അവരുടെ പരമോന്നത ബഹുമതികളായ "ഓർഡർ ഓഫ് എക്സലൻസ്", "ദി ഓർഡർ ഓഫ് മുബാറക്ക് അൽ കബീർ" നൽകി ആദരിച്ചു.

2024-ൽ ഇന്റർനാഷണൽ സോളാർ അലയൻസ് (ISA) പുതിയ അംഗത്വങ്ങളും അംഗീകാരങ്ങളും നൽകി അതിന്റെ അംഗത്വം വർദ്ധിപ്പിച്ചു. മാൾട്ട (ഫെബ്രുവരി), പരാഗ്വേ (ജൂൺ), ലെബനൻ (ഓഗസ്റ്റ്), മോൾഡോവ (ഡിസംബർ) എന്നിവർ ഉടമ്പടിയിൽ ഒപ്പുവച്ചു, പനാമ (മാർച്ച്), ന്യൂസിലാൻഡ് (ഓഗസ്റ്റ്), അർമേനിയ (നവംബർ) എന്നിവർ ഉടമ്പടി അംഗീകരിച്ചു. ഈ സംഭവവികാസങ്ങൾ സൗരോർജ്ജ ഉപയോഗം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം നേരിടുന്നതിനുമായി ആഗോള ശ്രമങ്ങൾ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ സംരംഭങ്ങളെ എടുത്തുകാണിക്കുന്നു.

നിരവധി ഉന്നതതല ഉഭയകക്ഷി സന്ദർശനങ്ങളിലൂടെ ദീർഘകാല നയതന്ത്ര ബന്ധങ്ങൾക്ക് പുതുജീവൻ ലഭിച്ചു. ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതി അൾജീരിയ, ഫിജി, മലാവി, മൗറിറ്റാനിയ, മൗറീഷ്യസ്, ന്യൂസിലാൻഡ്, തിമോർ ലെസ്റ്റെ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്ക് ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനങ്ങൾ നടത്തി. അൾജീരിയ സന്ദർശനം, ആ രാജ്യത്തേക്കുള്ള ആദ്യത്തെ ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനമായിരുന്നു, ഒരു പുതിയ ഉഭയകക്ഷി ബന്ധത്തിന് തുടക്കമിട്ട ഇന്ത്യ-അൾജീരിയ സാമ്പത്തിക ഫോറത്തിന്റെ ഉദ്ഘാടനവും

സന്ദർശനത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതി ഫിജിയും തിമോർ ലെസ്റ്റെയും സന്ദർശിച്ചു, ഇതാദ്യമായാണ് ഒരു ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രത്തലവൻ ഈ രാജ്യങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുന്നത്.

തിമോർ ലെസ്റ്റെ സന്ദർശന വേളയിൽ, പ്രസിഡന്റ് ജോസ് റാമോസ്-ഹോർട്ട രാജ്യത്തെ പരമോന്നത സിവിലിയൻ ബഹുമതിയായ "ഗ്രാൻഡ്-കോളർ ഓഫ് ദി ഓർഡർ ഓഫ് തിമോർ-ലെസ്റ്റെ" ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതിക്ക് സമ്മാനിച്ചു. ആഗസ്റ്റിൽ സുവയിൽ നടന്ന ചടങ്ങിൽ ഫിജിയുടെ പരമോന്നത സിവിലിയൻ ബഹുമതിയായ കമ്പാനിയൻ ഓഫ് ദി ഓർഡർ ഓഫ് ഫിജി ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതിക്ക് സമ്മാനിച്ചു. ഈ സന്ദർശനങ്ങൾ മേഖലകളിലുടനീളമുള്ള ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങളിൽ നിലവിലുള്ള പുരോഗതിക്ക് പ്രചോദനമേകി.

തിമോർ-ലെസ്റ്റെയുടെ പരമോന്നത സിവിലിയൻ ബഹുമതിയായ ഗ്രാൻഡ് കോളർ ഓഫ് ദി ഓർഡർ ഓഫ് തിമോർ-ലെസ്റ്റെ ദിലിയിൽ വെച്ച് 2024 ഓഗസ്റ്റിൽ തിമോർ-ലെസ്റ്റെ പ്രസിഡന്റ് ജോസ് റാമോസ്-ഹോർട്ട ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതിക്ക് സമ്മാനിച്ചു

ഹെലികോപ്റ്റർ അപകടത്തിൽ അന്നത്തെ ഇറാൻ പ്രസിഡന്റ് ഡോ. സെയ്ദ് ഇബ്രാഹിം റെയ്സി, അന്നത്തെ ഇറാൻ വിദേശകാര്യമന്ത്രി ഡോ. ഹുസൈൻ അമീർ-അബ്ദുള്ളാഹിയൻ എന്നിവരുടെ ദാരുണമായ വിയോഗത്തിൽ അനുശോചനം രേഖപ്പെടുത്താൻ ഔദ്യോഗിക ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുക്കാൻ ബഹുമാനപ്പെട്ട ഉപരാഷ്ട്രപതി മെയ് മാസത്തിൽ ഇറാൻ സന്ദർശിച്ചു.

പങ്കാളി രാജ്യങ്ങളുമായി ഇന്ത്യയുടെ ഉയർന്ന തലത്തിലുള്ള ഇടപഴകൽ തുടർന്നുകൊണ്ട് വിവിധ ഉന്നതതല ഉഭയകക്ഷി, ബഹുരാഷ്ട്രീയ, ബഹുമുഖ ഇടപെടലുകളിൽ പങ്കെടുക്കാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഓസ്ട്രിയ, ഭൂട്ടാൻ, ബ്രസീൽ, ബ്രൂണൈ, ഗയാന, ഇറ്റലി, കുവൈത്ത്, ലാവോസ്, നൈജീരിയ, പോളണ്ട്, ഖത്തർ, റഷ്യ, സിംഗപ്പൂർ, ഉക്രെൻ, യുണൈറ്റഡ് അറബ് എമിറേറ്റ്സ്, യുണൈറ്റഡ് സ്റ്റേറ്റ്സ് ഓഫ് അമേരിക്ക എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു.

ജൂലൈയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഓസ്ട്രിയ സന്ദർശിച്ചു, നാല് പതിറ്റാണ്ടിനുശേഷം ഒരു ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി നടത്തുന്ന ആദ്യ സന്ദർശനമാണിത്. 1992 ൽ ഇരു രാജ്യങ്ങളും തമ്മിൽ നയതന്ത്രബന്ധം ആരംഭിച്ചതിന് ശേഷം ഒരു ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി നടത്തുന്ന ആദ്യ ചരിത്രപരമായ ഉക്രെയ്ൻ സന്ദർശനമാണ് ഓഗസ്റ്റിൽ നടന്നത്. നവംബറിൽ പ്രധാനമന്ത്രി നൈജീരിയയിലേക്ക് ഒരു ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം നടത്തി, 17 വർഷത്തിനിടെ ഒരു ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി നടത്തുന്ന ആദ്യ സന്ദർശനമാണിത്. ഡിസംബറിൽ പ്രധാനമന്ത്രി കുവൈത്ത് സന്ദർശിച്ചു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യ കുവൈത്ത് സന്ദർശനവും 43 വർഷത്തിനു ശേഷം ഒരു ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി നടത്തുന്ന ആദ്യ കുവൈറ്റ് സന്ദർശനവും ഇത് അടയാളപ്പെടുത്തി.

പ്രധാനമന്ത്രി നേരിട്ട് എത്തിയും വെർച്വലായും നിരവധി ഉച്ചകോടി തലത്തിലുള്ള യോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തു, ഇതിൽ ഐക്യരാഷ്ട്ര സഭയിലെ ഭാവിയുടെ ഉച്ചകോടി, G20 ഉച്ചകോടി, G7 ഉച്ചകോടിയുടെ ഔട്ട്റീച്ച് സെഷൻ, ക്വാഡ് ലീഡേഴ്സ് ഉച്ചകോടി, ബ്രിക്സ് ഉച്ചകോടി, SCO ഉച്ചകോടി, വോയ്സ് ഓഫ് ഗ്ലോബൽ സൗത്ത് ഉച്ചകോടിയുടെ 3rd പതിപ്പ് എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

വിവിധ നയതന്ത്ര പരിപാടികളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിനായി EAM ഈ കാലയളവിൽ ഓസ്ട്രേലിയ, ജർമ്മനി, ഇറാൻ, ഇറ്റലി, ജപ്പാൻ, കസാക്കിസ്ഥാൻ, കുവൈത്ത്, ലാവോ PDR, മലേഷ്യ, മാലദ്വീപ്, മൗറീഷ്യസ്, നേപ്പാൾ, നൈജീരിയ, പാകിസ്ഥാൻ, ഫിലിപ്പീൻസ്, ഖത്തർ, റിപ്പബ്ലിക് ഓഫ് കൊറിയ, സൗദി അറേബ്യ, സിംഗപ്പൂർ, ശ്രീലങ്ക, സ്വിറ്റ്സർലൻഡ്, ഉഗാണ്ട, യുണൈറ്റഡ് അറബ് എമിറേറ്റ്സ്, യുണൈറ്റഡ് സ്റ്റേറ്റ്സ് ഓഫ് അമേരിക്ക എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു.

ജനുവരിയിൽ, EAM ഇറാൻ സന്ദർശിക്കുകയും അന്നത്തെ ഇറാൻ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഡോ. ഹുസൈൻ അമീർ-അബ്ദുല്ലാഹിയാനുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തുകയും ചെയ്തു, ചബഹാർ തുറമുഖത്തിന്റെ വികസനവും പ്രവർത്തനവും അവർ ചർച്ച ചെയ്തു. അദ്ദേഹം നേപ്പാൾ സന്ദർശിക്കുകയും പ്രസിഡന്റ് രാം ചന്ദ്ര പൗഡൽ, അന്നത്തെ പ്രധാനമന്ത്രി പുഷ്പകമൽ ദഹൽ 'പ്രചണ്ഡ' എന്നിവരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തുകയും ചെയ്തു, കാഠ്മണ്ഡുവിൽ നടന്ന 7th ഇന്ത്യ-നേപ്പാൾ സംയുക്ത കമ്മീഷൻ യോഗത്തിൽ EAM നേപ്പാളിന്റെ അന്നത്തെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ശ്രീ. എൻ.പി. സൗദിനോടൊപ്പം സഹ അധ്യക്ഷത വഹിച്ചു. വിദേശകാര്യ മന്ത്രി യൂസഫ് തുഗ്ഗറിനൊപ്പം 6th ഇന്ത്യ-നൈജീരിയ സംയുക്ത കമ്മീഷൻ യോഗത്തിന്റെ സഹ-അധ്യക്ഷത

വഹിക്കാൻ EAM ആദ്യമായി നൈജീരിയ സന്ദർശിച്ചു. അതേ മാസത്തിൽ തന്നെ, ഉഗാണ്ടയിലെ കംപാലയിൽ നടന്ന 19th ചേരിചേരാ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ (NAM) ഉച്ചകോടിയിൽ അദ്ദേഹം ഇന്ത്യൻ പ്രതിനിധി സംഘത്തെ നയിച്ചു. മാർച്ചിൽ, EAM ജപ്പാനിലേക്ക് യാത്ര ചെയ്തു, അന്നത്തെ ജപ്പാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഫ്യൂമിയോ കിഷിദയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തിയ അദ്ദേഹം അന്നത്തെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി യോക്കോ കാമികാവയോടൊപ്പം 16th ഇന്ത്യ-ജപ്പാൻ സ്ട്രാറ്റജിക് ഡയലോഗിന്റെ സഹ അധ്യക്ഷത വഹിച്ചു. ഉഭയകക്ഷി സഹകരണത്തിന്റെ വിവിധ വശങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഡാറ്റോ സെരി അൻവർ ബിൻ ഇബ്രാഹിം, വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഡാറ്റോ സെരി ഉതമ ഹാജി മുഹമ്മദ് ബിൻ ഹാജി ഹസൻ എന്നിവരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്താൻ അദ്ദേഹം മലേഷ്യയും സന്ദർശിച്ചു. അതിനുശേഷം അതേ മാസത്തിൽ തന്നെ അദ്ദേഹം ഫിലിപ്പീൻസ് സന്ദർശിച്ചു, രാഷ്ട്രീയ, സാമ്പത്തിക, പ്രതിരോധ, സാങ്കേതിക മേഖലകളിലെ ഇടപെടലുകൾ അവലോകനം ചെയ്യാൻ പ്രസിഡന്റ് ഫെർഡിനാൻഡ് ആർ. മാർക്കോസ് ജൂനിയർ, വിദേശകാര്യ മന്ത്രി എൻറിക് എ. മനാലോ എന്നിവരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. EAM ദക്ഷിണ കൊറിയയും സന്ദർശിച്ചു, അവിടെ അദ്ദേഹം അന്നത്തെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ചോ തെ-യുല്ലിനൊപ്പം 10th ഇന്ത്യ-ROK സംയുക്ത കമ്മീഷൻ യോഗത്തിൽ സഹ-അധ്യക്ഷത വഹിച്ചു. ഫിൻടെക്, ഡിജിറ്റലൈസേഷൻ, ഹരിത സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ എന്നിവയിൽ ഉഭയകക്ഷി സഹകരണം ശക്തിപ്പെടുത്തേണ്ടത് ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനായി വിദേശകാര്യ മന്ത്രി വിവിയൻ ബാലകൃഷ്ണനുമായി നടത്തിയ ഉഭയകക്ഷി കൂടിക്കാഴ്ചയ്ക്ക് പുറമേ, സിംഗപ്പൂരിൽ അദ്ദേഹം പ്രധാനമന്ത്രി ലീ സിയാൻ ലൂങ്, ഉപപ്രധാനമന്ത്രി ലോറൻസ് വോങ് എന്നിവരെയും കണ്ടു.

ജൂണിൽ ശ്രീലങ്ക സന്ദർശിച്ച EAM പ്രസിഡന്റ് റനിൽ വിക്രമസിംഗെ, പ്രധാനമന്ത്രി ദിനേഷ് ഗുണവർധന, വിദേശകാര്യ മന്ത്രി എം.യു.എം.

അലി സബ്രി എന്നിവരുമായും കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. ഇന്ത്യയുടെ ജനകേന്ദ്രീകൃത വികസന സഹകരണം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി, EAM പ്രസിഡന്റ് വിക്രമസിംഗെ എന്നിവർ സംയുക്തമായി കൊളംബോ, ട്രിങ്കോമാലി ജില്ലകളിലെ മോഡൽ വില്ലേജ് ഹൗസിംഗ് പ്രോജക്റ്റിന് കീഴിലുള്ള 48 വീടുകളും കാൻഡി, മാതലെ, നുവാര എലിയ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഇന്ത്യൻ ഹൗസിംഗ് പ്രോജക്ടിന്റെ മൂന്നാം ഘട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട 106 വീടുകളും ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു. കൂടാതെ, USD 6 മില്യൺ വരുന്ന ഇന്ത്യൻ ഗ്രാന്റ് ഉപയോഗിച്ച് സ്ഥാപിച്ച കടലിലെ തിരച്ചിൽ, രക്ഷാപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പ്രധാന കേന്ദ്രമായ മാരിടൈം റെസ്ക്യൂ കോർഡിനേഷൻ സെന്റർ (MRCC) അവർ വെർച്വലായി കമ്മീഷൻ ചെയ്തു. ശ്രീലങ്കയിലെ തുറമുഖം, ഷിപ്പിംഗ്, ഏവിയേഷൻ, കൃഷി, പ്ലാന്റേഷൻ വ്യവസായങ്ങൾ, വൈദ്യുതി, ഊർജ്ജം എന്നീ മന്ത്രാലയങ്ങളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായും EAM ചർച്ച നടത്തി. അതിനുശേഷം ആ മാസത്തിൽ തന്നെ അദ്ദേഹം UAE സന്ദർശിക്കുകയും ഇന്ത്യ-UAE സമഗ്ര തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തം അവലോകനം ചെയ്യാൻ വിദേശ മന്ത്രി ഷെയ്ഖ് അബ്ദുല്ല ബിൻ സായിദ് അൽ നഹ്യാനുമായി ചർച്ചകൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു. ജൂലൈയിൽ, 24th SCO ഉച്ചകോടിക്കായി അസ്താനയിലേക്കുള്ള ഇന്ത്യൻ പ്രതിനിധി സംഘത്തെ EAM നയിച്ചു. മൗറീഷ്യസ് സന്ദർശന വേളയിൽ അദ്ദേഹം ആ കാലയളവിൽ പ്രധാനമന്ത്രിയായിരുന്ന പ്രവിന്ദ് കുമാർ ജുഗ്നൗത്തിനെ സന്ദർശിക്കുകയും ഉഭയകക്ഷി ബന്ധം കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള വഴികൾ ആരായുകയും ചെയ്തു. ഓഗസ്റ്റിൽ, EAM കുവൈത്ത് സന്ദർശിച്ചു, അവിടെ അദ്ദേഹം കിരീടാവകാശി ഷെയ്ഖ് സബാഹ് ഖാലിദ് അൽ-ഹമദ് അൽ-മുബാറക് അൽ-സബാഹ്, പ്രധാനമന്ത്രി അഹമ്മദ് അബ്ദുല്ല അൽ-അഹമ്മദ് അൽ-ജാബർ അൽ-സബാഹ്, വിദേശകാര്യ മന്ത്രി അബ്ദുല്ല അലി അൽ-യഹ്യ എന്നിവരെ

സന്ദർശിച്ച് ഉഭയകക്ഷി സഹകരണം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്തു. തുടർന്ന് അദ്ദേഹം മാലദ്വീപിലേക്ക് യാത്ര തിരിച്ചു, അവിടെ അദ്ദേഹം പ്രസിഡന്റ് ഡോ. മുഹമ്മദ് മുയ്സു, ആ കാലയളവിൽ വിദേശമന്ത്രിയായിരുന്ന മൂസ സമീർ എന്നിവരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി, 28 ദ്വീപുകളിലെ ഇന്ത്യയുടെ ലൈൻ ഓഫ് ക്രെഡിറ്റ്-അസിസ്റ്റഡ് വാട്ടർ ആൻഡ് സീവറേജ് പ്രോജക്ടുകൾ EAM അവരുമായി ചേർന്ന് സംയുക്തമായി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു.

2024 സെപ്റ്റംബറിൽ റിയാദിൽ നടന്ന തന്ത്രപരമായ സംഭാഷണത്തിനായുള്ള ആദ്യ ഇന്ത്യ-GCC സംയുക്ത മന്ത്രാലയ യോഗത്തിന്റെ ഉദ്ഘാടന സെഷനിൽ EAM സഹ-അധ്യക്ഷത വഹിച്ചു

സെപ്റ്റംബറിൽ, EAM ജർമ്മനി സന്ദർശിച്ച് അപ്പോഴത്തെ ചാൻസലർ ആയിരുന്ന ഒലാഫ് ഷോൾസിനെയും തുടർന്ന് വിദേശകാര്യ മന്ത്രി അന്നലെന ബെയർബോക്കിനെയും കണ്ടു. തുടർന്ന് അദ്ദേഹം ജനീവയിലേക്ക് പോയി, അവിടെ അദ്ദേഹം സ്വിറ്റ്സർലൻഡ് വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഇഗ്നാസിയോ കാസിസിനെ കണ്ടു, യൂറോപ്യൻ ഫ്രീ ട്രേഡ് അസോസിയേഷൻ (EFTA) രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ വ്യാപാര

ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുകയും ജനീവയിലെ ഇന്ത്യയുടെ സ്ഥിരം ദൗത്യത്തിനായുള്ള പുതിയ കെട്ടിടം ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അതേ മാസത്തിൽ തന്നെ അദ്ദേഹം വാഷിംഗ്ടൺ D.C. സന്ദർശിച്ചു, ആ കാലയളവിൽ സ്റ്റേറ്റ് സെക്രട്ടറിയായിരുന്ന ആന്റണി ബ്ലിങ്കെൻ, വാണിജ്യ സെക്രട്ടറിയായിരുന്ന ജിന റൈമോണ്ടോ, ദേശീയ സുരക്ഷാ ഉപദേഷ്ടാവ് (NSA) ആയിരുന്ന ജേക്ക് സള്ളിവൻ, മറ്റ് മുതിർന്ന US ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി, ഉഭയകക്ഷി ബന്ധം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകളിലും ഏർപ്പെട്ടു. ഒക്ടോബറിൽ, EAM ഓസ്ട്രേലിയ സന്ദർശിച്ചു, പ്രധാനമന്ത്രി ആന്റണി ആൽബനീസ്, മറ്റ് പ്രധാന രാഷ്ട്രീയ നേതാക്കൾ എന്നിവരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. 15th വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ ഫ്രെയിംവർക്ക് സംഭാഷണത്തിൽ അദ്ദേഹം വിദേശകാര്യ മന്ത്രി പെന്നി വോങ്ങിനൊപ്പം സഹ-അധ്യക്ഷത വഹിക്കുകയും ബ്രിസ്ബേനിൽ ഇന്ത്യയുടെ കോൺസുലേറ്റ് ജനറലിന്റെ ഉദ്ഘാടനവും നടത്തുകയും ചെയ്തു. നവംബറിൽ, G7 വിദേശ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗത്തിന്റെ ഔട്ട്റീച്ച് സെഷനിലും റോമിലെ മെഡിറ്ററേനിയൻ സംഭാഷണത്തിന്റെ 10th പതിപ്പിലും പങ്കെടുക്കാൻ അദ്ദേഹം ഇറ്റലി സന്ദർശിച്ചു. ഇറ്റലിയിൽ, വിദേശകാര്യ മന്ത്രിയുമായും G7 ൽ പങ്കെടുക്കുന്ന മറ്റ് രാജ്യങ്ങളുമായും EAM ഉഭയകക്ഷി ചർച്ച നടത്തി. ഡിസംബറിൽ, EAM ഖത്തർ, ബഹ്റൈൻ എന്നിവിടങ്ങളിലേക്ക് യാത്ര ചെയ്തു. ഖത്തറിൽ, അദ്ദേഹം 22nd ദോഹ ഫോറത്തിൽ പങ്കെടുത്തു, പ്രധാനമന്ത്രിയും വിദേശകാര്യ മന്ത്രിയുമായ ഷെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദുൽറഹ്മാൻ അൽ താനിയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. ബഹ്റൈനിൽ അദ്ദേഹം വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഡോ. അബ്ദുൾലത്തിഫ് ബിൻ റാഷിദ് അൽ സയാനിയോടൊപ്പം 4th ഇന്ത്യ-ബഹ്റൈൻ ഹൈ ജോയിന്റ് കമ്മീഷൻ (HJC) യോഗത്തിന് സഹ-അധ്യക്ഷത

വഹിച്ചു. ഡിസംബറിൽ, EAM, വിദേശകാര്യ സെക്രട്ടറി എന്നിവർ US സന്ദർശിച്ചു, അവിടെ പ്രധാനപ്പെട്ട സീനിയർ ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി, ഇതിൽ അപ്പോഴത്തെ NSA സള്ളിവൻ, സ്റ്റേറ്റ് സെക്രട്ടറിയായിരുന്ന ആന്റണി ബ്ലിങ്കെൻ, നിയുക്ത പ്രസിഡന്റ് ഡൊണാൾഡ് ട്രംപ് നാമനിർദ്ദേശം ചെയ്ത NSA മൈക്കൽ വാൾട്ട്സ് എന്നിവരും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു.

EAM നിരവധി ബഹുമുഖ, ബഹുരാഷ്ട്ര യോഗങ്ങളിലും ഈ കാലയളവിൽ പങ്കെടുത്തു, ഇതിൽ ഓസ്ട്രേലിയയിൽ നടന്ന 7th ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്ര സമ്മേളനം; കസാക്കിസ്ഥാനിൽ നടന്ന 24th SCO കൗൺസിൽ ഓഫ് ഹെഡ് ഓഫ് സ്റ്റേറ്റ്; ജപ്പാനിലെ ക്വാഡ് വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗം; ആസിയാൻ ചട്ടക്കൂടിന് കീഴിലുള്ള വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗങ്ങൾ, അതായത് ആസിയാൻ-ഇന്ത്യ, കിഴക്കൻ ഏഷ്യ ഉച്ചകോടി, ലാവോ PDR ൽ നടന്നത്; ന്യൂയോർക്കിലെ G20 വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗം 79th UNGA ഹൈ-ലെവൽ സെഷൻ; സൗദി അറേബ്യയിൽ നടന്ന ഇന്ത്യ-GCC തന്ത്രപ്രധാനമായ ചർച്ചകൾക്കുള്ള മന്ത്രിതല യോഗം; പാകിസ്ഥാനിൽ നടന്ന 23rd SCO സർക്കാർ മേധാവികളുടെ കൗൺസിൽ എന്നിവ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഫെബ്രുവരിയിൽ, പ്രാദേശിക സഹകരണത്തിന് ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ട് പെർത്തിലെ 7th ഇന്ത്യൻ ഓഷ്യൻ കോൺഫറൻസിനെ EAM അഭിസംബോധന ചെയ്തു. ജൂലൈയിൽ, അസ്താനയിൽ നടന്ന 24th SCO ഉച്ചകോടിയിൽ പങ്കെടുത്ത ഇന്ത്യൻ പ്രതിനിധി സംഘത്തെ EAM നയിച്ചു, നേതാക്കന്മാർ മുൻകാല പ്രവർത്തനങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്യുകയും ബഹുമുഖ സഹകരണം ചർച്ച ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അതേ മാസത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ, ഇൻഡോ-പസഫിക്, ക്വാഡ്

സംരംഭങ്ങളിലെ സംഭവവികാസങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകിക്കൊണ്ട് ടോക്കിയോയിൽ നടന്ന ക്വാഡ് വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗത്തിൽ അദ്ദേഹം പങ്കെടുത്തു. സെപ്റ്റംബറിൽ, ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന ബ്രസീലിന്റെ 2nd G20 വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗത്തിൽ EAM പങ്കെടുത്തു, ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ പുനർരൂപീകരണം, സാമ്പത്തിക ഘടന, വ്യാപാര സംവിധാനങ്ങൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള ആഗോള ഭരണ പരിഷ്കാരങ്ങളെ പിന്തുണച്ചു. 79th UN ജനറൽ അസംബ്ലിയിൽ ഇന്ത്യയുടെ ദേശീയ പ്രസ്താവന അദ്ദേഹം നടത്തി, റിയാദിൽ നടന്ന ഇന്ത്യ-GCC സംയുക്ത മന്ത്രിതല യോഗത്തിന്റെ സഹ-അധ്യക്ഷതയും അദ്ദേഹം വഹിച്ചു, ഇത് ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളുമായി തന്ത്രപരമായ ചർച്ചകൾ വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ഒക്ടോബറിൽ, ബഹുമുഖ സഹകരണം, സന്തുലിതമായ വളർച്ച, പ്രാദേശിക സ്ഥിരത എന്നിവയിൽ ഊന്നൽ നൽകിക്കൊണ്ട് ഇസ്ലാമാബാദിൽ നടന്ന 23rd SCO കൗൺസിൽ ഓഫ് ഗവൺമെന്റ് മീറ്റിംഗിൽ EAM ഇന്ത്യയുടെ പ്രസ്താവന നൽകി.

ഇതേ വർഷം തന്നെ, ഫ്രാൻസ്, ഗ്രീസ്, ഭൂട്ടാൻ, ഉക്രെയ്ൻ, മാലദ്വീപ്, ബംഗ്ലാദേശ്, ശ്രീലങ്ക, മലേഷ്യ, UAE, ജമൈക്ക, ജർമ്മനി, തായ്‌ലാൻഡ് എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരെയും EAM സ്വീകരിച്ചു. ജൂലൈയിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന 2nd BIMSTEC വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ റിട്രീറ്റിനായി BIMSTEC പ്രതിനിധികൾക്ക് EAM ആതിഥേയത്വം നൽകി, പ്രതിരോധ മന്ത്രിയോടൊപ്പം 3rd ഇന്ത്യ-ജപ്പാൻ 2+2 മന്ത്രിതല യോഗത്തിന് നേതൃത്വം നൽകുകയും ചെയ്തു.

മന്ത്രാലയത്തിലെ സഹമന്ത്രിമാരും (MoS) വിവിധ പങ്കാളി രാജ്യങ്ങളുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തുകയും ഇന്ത്യയുടെ ആഗോള വ്യാപനം മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. സഹമന്ത്രി (MoS) (ശ്രീ വി.

മുരളീധരൻ) ഉഗാണ്ട (ജനുവരിയിൽ), ബ്രസീൽ (ഫെബ്രുവരിയിൽ) എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ സന്ദർശിച്ച് യഥാക്രമം 3rd സൗത്ത് സമ്മിറ്റ് ഓഫ് ഗ്രൂപ്പ് ഓഫ് 77, G20 വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗം എന്നിവയിൽ പങ്കെടുത്തു.

ഇന്ത്യയിൽ പുതിയ സർക്കാർ അധികാരത്തിൽ വന്നതിനുശേഷം, MoS (ശ്രീ. കീർത്തി വർധൻ സിംഗ്) കുവൈത്ത് (ജൂൺ), നോർവേ (ഓഗസ്റ്റ്), അർമേനിയ (സെപ്റ്റംബർ), മലേഷ്യ (സെപ്റ്റംബർ), ഖത്തർ (ഒക്ടോബർ), കൊളംബിയ (ഒക്ടോബർ- നവംബർ), സാംബിയ (നവംബർ) എന്നീ രാജ്യങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു.

MoS (ശ്രീ പ്രബിത്ര മാർഗെറിറ്റ) ഡൊമിനിക്കൻ റിപ്പബ്ലിക് (ആഗസ്ത്), ഖത്തർ (ആഗസ്ത്), ഗ്വാട്ടിമാല (ആഗസ്ത്), എൽ സാൽവഡോർ (ആഗസ്ത്), പനാമ (ആഗസ്ത്), ട്രിനിഡാഡ് & ടോബാഗോ (ആഗസ്ത്), മെക്സിക്കോ, ഗ്രെനഡ, ബാർബഡോസ്, ആന്റിഗ്വ & ബാർബുഡ (സെപ്റ്റംബർ-ഒക്ടോബർ), ഇന്തോനേഷ്യ (ഒക്ടോബർ) എന്നിവിടങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു.

രാഷ്ട്രീയവും സാമ്പത്തികവുമായ സഹകരണം, സാംസ്കാരിക വിനിമയം, വ്യാപാരത്തിലും ആരോഗ്യത്തിലും സഹകരണം, ഇന്ത്യൻ പ്രവാസികളുമായി ബന്ധപ്പെടൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ വൈവിധ്യമാർന്ന മേഖലകളിൽ ഉഭയകക്ഷി സഹകരണം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ഈ സന്ദർശനങ്ങൾ ലക്ഷ്യമിട്ടു.

രാഷ്ട്രത്തലവന്മാർ/സർക്കാർ മേധാവികൾ/വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാർ, മറ്റ് ഉന്നതതല വിശിഷ്ട വ്യക്തികൾ എന്നിവരുൾപ്പെടെ വിവിധ ഉന്നതതല പ്രതിനിധി സംഘങ്ങൾക്കും ഈ കാലയളവിൽ ഇന്ത്യ ആതിഥേയത്വം വഹിച്ചു. ബംഗ്ലാദേശ്, ഭൂട്ടാൻ, ഡൊമിനിക്ക, ഫ്രാൻസ്, ജർമ്മനി, ഗ്രീസ്, ജമൈക്ക, കുവൈത്ത്, മാലദ്വീപ്, മലേഷ്യ, മോൾഡോവ, സ്പെയിൻ,

ശ്രീലങ്ക, ഉക്രൈൻ, യുണൈറ്റഡ് അറബ് എമിറേറ്റ്സ്, വെനിസ്വേല, വിയറ്റ്നാം എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള നയതന്ത്ര പ്രതിനിധികളെ ഇന്ത്യ സ്വാഗതം ചെയ്തു.

2024 ൽ, ഇന്ത്യ 35 രാജ്യങ്ങളുമായി ഫോറിൻ ഓഫീസ് കൺസൾട്ടേഷനുകൾ (FOCകൾ) നടത്തി. പങ്കാളി രാജ്യങ്ങളിലെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രാലയങ്ങളുമായി വിദേശകാര്യ മന്ത്രാലയത്തിന് സംഭാഷണം നടത്തുന്നതിനുള്ള ഒരു സ്ഥാപന സംവിധാനമാണ് FOC. പോർച്ചുഗൽ (ജനുവരി); ജപ്പാൻ (ഫെബ്രുവരി); ഫ്രാൻസ് (മാർച്ച്); കോട്ട് ഡി ഐവയർ (മാർച്ച്), കാബോ വെർഡെ (മാർച്ച്); മൗറിറ്റാനിയ (മാർച്ച്); ലക്സംബർഗ് (ഏപ്രിൽ); ബെൽജിയം (ഏപ്രിൽ); ഡെമോക്രാറ്റിക് റിപ്പബ്ലിക് ഓഫ് കോംഗോ (ഏപ്രിൽ); ക്രൊയേഷ്യ (ഏപ്രിൽ); നെതർലാൻഡ്സ് (മെയ്); സ്വീഡൻ (മെയ്); നോർവേ (മെയ്); എറിത്രിയ (മെയ്); യുകെ (മെയ്); ബെനിൻ (ജൂൺ); ടോഗോ (ജൂൺ); ജർമ്മനി (ജൂലൈ); കുവൈറ്റ് (ജൂലൈ); സിംബാബ്‌വെ (ഓഗസ്റ്റ്); സാംബിയ (ഓഗസ്റ്റ്); ഇസ്രായേൽ (ഓഗസ്റ്റ്); അർജന്റീന (സെപ്റ്റംബർ); ഉറുഗ്വേ (സെപ്റ്റംബർ); ഇന്തോനേഷ്യ (സെപ്റ്റംബർ); മോൾഡോവ (ഒക്ടോബർ); കൊളംബിയ (ഒക്ടോബർ); ഗിനിയ (ഒക്ടോബർ); ഖത്തർ (ഒക്ടോബർ); മോണ്ടിനെഗ്രോ (ഒക്ടോബർ); സൈപ്രസ് (നവംബർ); ബോസ്നിയ ആൻഡ് ഹെർസഗോവിന (നവംബർ); സിറിയ (നവംബർ); റുവാണ്ട (ഡിസംബർ); ലൈബീരിയ (ഡിസംബർ) എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽ ഇതേ വർഷം തന്നെ FOC നടന്നു.

ഈ ഇടപെടലുകൾ ഇന്ത്യയുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിനും മറ്റ് രാജ്യങ്ങളുമായി ശക്തമായ ഉഭയകക്ഷി ബന്ധവും സഹകരണവും പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുമുള്ള തുടർച്ചയായ നയതന്ത്ര ശ്രമങ്ങളെ അടിവരയിടുന്നു.

അയൽരാജ്യങ്ങൾ ആദ്യം' എന്ന നയത്തിന് കീഴിൽ, ഇന്ത്യ അതിന്റെ അടുത്ത അയൽരാജ്യങ്ങളുമായി സമ്പർക്കവും വികസന പങ്കാളിത്തവും വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. പ്രധാന അയൽരാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധം ശക്തമാക്കുന്നതിന്റെ ശ്രമമായി ജൂണിൽ നടന്ന പുതിയ സർക്കാരിന്റെ സത്യപ്രതിജ്ഞാ ചടങ്ങിലേക്ക് അയൽരാജ്യങ്ങളിലെ നിരവധി നേതാക്കളെ ക്ഷണിച്ചു. ബംഗ്ലാദേശിൽ അന്ന് പ്രധാനമന്ത്രിയായിരുന്ന ഷെയ്ഖ് ഹസീന, സെയ്ഷെൽസ് വൈസ് പ്രസിഡന്റ് അഹമ്മദ് അഫീഫ്, മൗറീഷ്യസിലെ അന്നത്തെ പ്രധാനമന്ത്രി പ്രവിന്ദ് കുമാർ ജുഗ്നൗത്ത്, മാലദ്വീപ് പ്രസിഡന്റ് ഡോ. മുഹമ്മദ് മുയിസു, ശ്രീലങ്കയിലെ അന്നത്തെ പ്രസിഡന്റ് റനിൽ വിക്രമസിംഗെ, ഭൂട്ടാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ദാഷോ ഷെറിംഗ് തോബ്ഗേ, അന്നത്തെ നേപ്പാൾ പ്രധാനമന്ത്രി പുഷ്പകമൽ ദഹാൽ 'പ്രചണ്ഡ' എന്നിവർ ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുത്തു.

അഫ്ഗാനിസ്ഥാനോടുള്ള ഇന്ത്യയുടെ സമീപനം അതിന്റെ ചരിത്രപരമായ ബന്ധങ്ങൾ, ജനങ്ങളുമായുള്ള സൗഹൃദം, പ്രസക്തമായ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ പ്രമേയങ്ങൾ എന്നിവയാൽ നയിക്കപ്പെടുന്നതാണ്. 2021 മുതൽ, 50,000 മെട്രിക് ടൺ ഗോതമ്പ്, 300 ടൺ മെഡിക്കൽ സപ്ലൈസ്, 28 ടൺ ദുരിതാശ്വാസ സഹായം, 40,000 ലിറ്റർ മാലത്തിയോൺ (കീടനാശിനി) എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ നിർണായക മാനുഷിക സഹായം ഇന്ത്യ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് ഓഫീസ് ഓൺ ഡ്രഗ്സ് ആൻഡ് ക്രൈം (UNODC) യുമായി സഹകരിച്ച്, ദുർബലരായ ജനങ്ങളെ, പ്രത്യേകിച്ച് സ്ത്രീകളെ ലക്ഷ്യമിട്ട് ഇന്ത്യ അവശ്യ ക്ഷേമ സാമഗ്രികൾ വിതരണം ചെയ്തു. ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഫോർ കൾച്ചറൽ റിലേഷൻസ് (ICCR) അഫ്ഗാൻ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് 2,000 ഓൺലൈൻ സ്കോളർഷിപ്പുകൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു, സ്ത്രീകൾക്ക് ഏകദേശം 600

സ്കോളർഷിപ്പുകൾ നൽകി. നിലവിലുള്ള മാനുഷിക സഹായം സുഗമമാക്കുന്നതിന് ഒരു ടെക്നിക്കൽ ടീം കാബൂളിൽ തുടരുന്നുണ്ട്.

ഇന്ത്യയും ബംഗ്ലാദേശും ചരിത്രപരവും ഭാഷാപരവും സംസ്കാരത്തിലും മറ്റ് നിരവധി പൊതു തത്വങ്ങളിലും അധിഷ്ഠിതമായ ബന്ധം പങ്കിടുന്നു. കഴിഞ്ഞ ഏതാനും വർഷങ്ങളായി രാഷ്ട്രീയ-സുരക്ഷാ സഹകരണം, വ്യാപാരം-സാമ്പത്തിക ബന്ധങ്ങൾ, വികസന പങ്കാളിത്തം, സാംസ്കാരികം, ജനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വിനിമയങ്ങൾ തുടങ്ങി വൈവിധ്യമാർന്ന മേഖലകളിലെ സഹകരണം ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിലേക്ക് ഈ ബന്ധം വികസിച്ചു. സൗത്ത് ഏഷ്യയിലെ ഇന്ത്യയുടെ ഏറ്റവും വലിയ വ്യാപാര പങ്കാളിയാണ് ബംഗ്ലാദേശ്, ഏഷ്യയിലെ ബംഗ്ലാദേശിന്റെ ഏറ്റവും വലിയ കയറ്റുമതി കേന്ദ്രമായി ഇന്ത്യ മാറിയിരിക്കുന്നു.

ജൂണിൽ, ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന പ്രധാനമന്ത്രിയുടെയും മന്ത്രിമാരുടെയും സത്യപ്രതിജ്ഞാ ചടങ്ങിൽ അന്നത്തെ ബംഗ്ലാദേശ് പ്രധാനമന്ത്രി ഷെയ്ഖ് ഹസീന പങ്കെടുത്തു. ജൂലൈ-ആഗസ്റ്റിൽ ബംഗ്ലാദേശിലുണ്ടായ സംഭവവികാസങ്ങൾക്ക് ശേഷം, പ്രൊഫ. മുഹമ്മദ് യുനുസ് മുഖ്യ ഉപദേഷ്ടാവായുള്ള ബംഗ്ലാദേശിലെ ഇടക്കാല സർക്കാരുമായി ഇന്ത്യ ഇടപഴകുന്നത് തുടർന്നു. മുഖ്യ ഉപദേഷ്ടാവ് യൂനസിനെ അഭിനന്ദിച്ചവരിൽ ആദ്യത്തെ ലോകനേതാവ് പ്രധാനമന്ത്രിയായിരുന്നു, ആഗസ്റ്റ് 17-ന് നടക്കുന്ന 3rd വോയ്സ് ഓഫ് ഗ്ലോബൽ സൗത്ത് ഉച്ചകോടിയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ പ്രധാനമന്ത്രി അദ്ദേഹത്തെ ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു. സെപ്റ്റംബറിൽ ന്യൂയോർക്കിലെ 79th ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ ജനറൽ അസംബ്ലിയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ EAM വിദേശകാര്യ ഉപദേഷ്ടാവ് തൗഹിദ് ഹുസൈനുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. ഡിസംബറിൽ, ധാക്ക സന്ദർശിച്ച വിദേശകാര്യ സെക്രട്ടറി ബംഗ്ലാദേശിന്റെ മുഖ്യ ഉപദേഷ്ടാവ്, വിദേശകാര്യ ഉപദേഷ്ടാവ് എന്നിവരെ സന്ദർശിച്ചു. ജനാധിപത്യപരവും

സുസ്ഥിരവും സമാധാനപരവും പുരോഗമനപരവും, എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമായ ഒരു ബംഗ്ലാദേശിനായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പിന്തുണ ഈ ഇടപെടലുകളിൽ വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടു.

നിലവിൽ ഇന്ത്യയുടെ ഏറ്റവും വലിയ വികസന പങ്കാളിയാണ് ബംഗ്ലാദേശ്. കഴിഞ്ഞ എട്ട് വർഷത്തിനിടെ ഇന്ത്യ ബംഗ്ലാദേശിന് ഏകദേശം USD 8 ബില്യൺ വരുന്ന മൂന്ന് ലൈൻ ഓഫ് ക്രെഡിറ്റ് (LOC) നൽകിയിട്ടുണ്ട്, റോഡുകൾ, റെയിൽവേ, ഷിപ്പിംഗ്, തുറമുഖങ്ങൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെ വിവിധ മേഖലകളിലെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനാണ് ഇത് നൽകിയത്. ഇതിന് പുറമെ, ബംഗ്ലാദേശിന് ഇന്ത്യ നൽകുന്ന പ്രധാന സഹായമാണ് ഹൈ ഇംപാക്ട് കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോജക്ടുകൾ (HICDPs), ഇതിൽ വിദ്യാർത്ഥി ഹോസ്റ്റലുകൾ, അക്കാദമിക് കെട്ടിടങ്ങൾ, നൈപുണ്യ വികസനം, പരിശീലന സ്ഥാപനങ്ങൾ, സാംസ്കാരിക കേന്ദ്രങ്ങൾ, അനാഥാലയങ്ങൾ, പൊതു സാംസ്കാരിക പൈതൃകം പുനഃസ്ഥാപിക്കൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

നിരവധി വികസന പദ്ധതികൾ ഈ കാലയളവിൽ പൂർത്തിയാക്കി. 2023 ൽ ഖുൽന-മംഗ്ല പോർട്ട് റെയിൽ ലൈൻ വിജയകരമായി പൂർത്തിയാക്കിയ ശേഷം, അഖൗറ-അഗർത്തല ക്രോസ് ബോർഡർ റെയിൽ ലിങ്ക് പ്രോജക്ട് നവംബർ 2024 ൽ പൂർത്തിയാക്കി. ഇന്ത്യയുടെ വടക്ക്-കിഴക്ക് മേഖലകളെ റെയിൽ മാർഗം ബംഗ്ലാദേശുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുകയും അതുവഴി മേഖലയിലെ റെയിൽ-കണക്റ്റിവിറ്റി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തതിനാൽ ഇത് ഒരു സുപ്രധാന നാഴികക്കല്ലാണ്.

ഇന്ത്യയും ഭൂട്ടാനും മാതൃകാപരമായ ഉഭയകക്ഷി ബന്ധം ആസ്വദിക്കുന്നു, പരസ്പര വിശ്വാസം, ധാരണ, സൗഹാർദ്ദം, എല്ലാ തലങ്ങളിലും ജനങ്ങൾ

തമ്മിലുള്ള ബന്ധം എന്നിവയാൽ സവിശേഷമായതാണ് ഇത്. 2024-ൽ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ഭൂട്ടാനിലേക്കുള്ള ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം, ബഹുമാനപ്പെട്ട ഭൂട്ടാൻ രാജാവിന്റെ ഇന്ത്യയിലേക്കുള്ള ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം, ഭൂട്ടാൻ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ ഇന്ത്യയിലേക്കുള്ള ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം, മറ്റ് മന്ത്രിതല സന്ദർശനങ്ങൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെ നിരവധി ഉന്നതതല വിനിമയങ്ങളിലൂടെ എല്ലാ മേഖലകളിലും ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങൾ സ്ഥിരമായ പുരോഗതി കൈവരിച്ചു. 13th പഞ്ചവത്സര പദ്ധതിയിൽ (2024-2029) ഭൂട്ടാനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ സഹായം ഇരട്ടിയാക്കിയതോടെ ഭൂട്ടാനുമായുള്ള വികസന സഹകരണം കൂടുതൽ വിപുലീകരിച്ചു. ഇന്ത്യയുടെ സഹായത്തോടെ ഭൂട്ടാനിൽ നിർമ്മാണത്തിലിരിക്കുന്ന ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾ പുരോഗതി കൈവരിച്ചു, പുനാത്സാങ്ചു II ജലവൈദ്യുത പദ്ധതി പൂർത്തീകരണത്തോടടുക്കുന്നു. സെപ്റ്റംബറിൽ നടന്ന വാണിജ്യ സെക്രട്ടറി തല ചർച്ചകളിൽ നിരവധി പ്രധാന തീരുമാനങ്ങൾ എടുത്തതിനാൽ വ്യാപാര, സാമ്പത്തിക സഹകരണം വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആസാമിലെ ദരംഗയിൽ ഇമിഗ്രേഷൻ ചെക്ക് പോസ്റ്റ് തുറന്നതും റെയിൽ ലിങ്കുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിലെ പുരോഗതിയും അതിർത്തി കടന്നുള്ള കണക്റ്റിവിറ്റി സംരംഭങ്ങൾക്ക് ഗുണകരമായ പ്രയോജനം നൽകി.

ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റ് ധനസഹായം നൽകുന്ന പ്രധാന വികസന പദ്ധതികളിൽ, ഗയാൽറ്റ്സുൻ ജെറ്റ്സൺ പെമ വാങ്ചുക് മദർ ആൻഡ് ചൈൽഡ് ഹോസ്പിറ്റൽ മാർച്ചിൽ പൂർത്തിയാക്കി. ഈ ആശുപത്രിയിൽ 150 കിടക്കകളുണ്ട്, പീഡിയാട്രിക്സ്, ഗൈനക്കോളജി, പ്രസവചികിത്സ, അനസ്തേഷ്യോളജി, ഓപ്പറേഷൻ തിയേറ്റർ, നവജാതശിശു തീവ്രപരിചരണ സൗകര്യം, പീഡിയാട്രിക്

തീവ്രപരിചരണ വിഭാഗം എന്നിവയ്ക്കുള്ള അത്യാധുനിക സൗകര്യങ്ങളും ലഭ്യമാണ്.

2024 മാർച്ച് തിംഫുവിൽ ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റിന്റെ സഹായത്തോടെ നിർമ്മിച്ച അത്യാധുനിക ആശുപത്രിയായ ഗയാൽറ്റ്സുൻ ജെറ്റ്സൺ പെമ വാങ്ചുക് മദർ ആൻഡ് ചൈൽഡ് ഹോസ്പിറ്റൽ പ്രധാനമന്ത്രിയും ഭൂട്ടാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഷെറിംഗ് ടോബ്ഗെയും ചേർന്ന് ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു.

സമുദ്ര മേഖലയിലെ ഇന്ത്യയുടെ അയൽരാജ്യമാണ് മാലദ്വീപ്, പൗരാണികതയിൽ വേരൂന്നിയ വംശീയവും ഭാഷാപരവും സാംസ്കാരികവും മതപരവും വാണിജ്യപരവുമായ ബന്ധം ഇന്ത്യ മാലദ്വീപുമായി പങ്കിടുന്നു. ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്ര മേഖലയുടെ (IOR) സുരക്ഷയും സംരക്ഷണവും നിലനിർത്തുന്നതിൽ ഇരു രാജ്യങ്ങളും പ്രധാന പങ്കുവഹിക്കുന്നു, ഇന്ത്യയുടെ അയൽരാജ്യങ്ങൾ ആദ്യം എന്ന നയത്തിലും മേഖലയിലെ എല്ലാവർക്കും സുരക്ഷയും വളർച്ചയും (SAGAR) എന്ന സിദ്ധാന്തത്തിലും മാലദ്വീപ് ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥാനം വഹിക്കുന്നു.

മാലദ്വീപുമായുള്ള ഉഭയകക്ഷി സഹകരണം സ്വാഭാവികമായും സാമുദ്രിക സുരക്ഷ, കണക്റ്റിവിറ്റി, ജനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വിനിമയം,

കമ്മ്യൂണിറ്റി ബിൽഡിംഗ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പ്രോജക്ടുകളുടെ വികസനം എന്നിവയിൽ സ്വാഭാവികമായി ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു. ഓഗസ്റ്റിൽ, EAM മാലദ്വീപ് സന്ദർശിച്ചു, അവിടെ അദ്ദേഹം പ്രസിഡന്റ്, അന്നത്തെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി, മറ്റ് മുതിർന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. സന്ദർശന വേളയിൽ, ഗ്രേറ്റർ മാലി കണക്റ്റിവിറ്റി പ്രോജക്റ്റിന്റെ (GMCP) ഭാഗമായി ഇന്ത്യ സഹായം നൽകുന്ന അദ്ദു റിക്ലമേഷൻ ആൻഡ് ഷോർ പ്രൊട്ടക്ഷൻ പ്രോജക്റ്റ്, അദ്ദു ഡിടൂർ ലിങ്ക് ബ്രിഡ്ജ് പ്രോജക്റ്റ് എന്നിവ EAM ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു. കൂടാതെ, EAM, മാലദ്വീപ് വിദേശകാര്യ മന്ത്രി എന്നിവർ സംയുക്തമായി ഒരു ജല-മലിനജല ശൃംഖല പദ്ധതി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു, ഇന്ത്യയുടെ ലൈൻ ഓഫ് ക്രെഡിറ്റ് (LOC) സഹായത്തോടെ നടക്കുന്ന ഇത് ആറ് HICDP കൾക്കൊപ്പം 28 ദ്വീപുകളെ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പദ്ധതിയാണ്. ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി മാലദ്വീപിലെ 1,000 സിവിൽ സർവീസ് ജീവനക്കാർക്ക് ഇന്ത്യയിൽ പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുള്ള ധാരണാപത്രം കൈമാറുകയും മാലദ്വീപിൽ യൂനിഫൈഡ് പേമെന്റ് ഇന്റർഫേസ് (UPI) സംവിധാനം അവതരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒക്ടോബറിൽ, മാലദ്വീപ് പ്രസിഡന്റ് ഇന്ത്യയിലേക്ക് ഒരു ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം നടത്തി, ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതിയെയും പ്രധാനമന്ത്രിയെയും കണ്ടു. ഈ സന്ദർശന വേളയിൽ, പ്രധാനമന്ത്രിയും പ്രസിഡന്റ് മുയിസുവും 'സമഗ്ര സാമ്പത്തിക, സമുദ്ര സുരക്ഷാ പങ്കാളിത്തം' എന്നതിനായുള്ള ഇന്ത്യ-മാലിദ്വീപ് ദർശനം അംഗീകരിച്ചു, ഇത് ഈ ബന്ധത്തിലെ ആദ്യത്തേതാണ്. പരസ്പര താൽപ്പര്യമുള്ള വിവിധ മേഖലകൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന നിരവധി ധാരണാപത്രങ്ങളും കരാറുകളും ഒപ്പുവച്ചു. മാലദ്വീപിന്റെ വ്യോമയാന ശേഷി വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഹനിമാധു അന്താരാഷ്ട്ര വിമാനത്താവളത്തിലെ

പുതിയ റൺവേയുടെ ഉദ്ഘാടനം സന്ദർശനത്തിന്റെ പ്രധാന സവിശേഷതകളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. കൂടാതെ, മാലദ്വീപിലെ ഭവന ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനായി, എക്സിം ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ ബയേഴ്സ് ക്രെഡിറ്റ് സൗകര്യത്തിന് കീഴിൽ നിർമ്മിച്ച 700 സോഷ്യൽ ഹൗസിംഗ് യൂണിറ്റുകൾ ഔദ്യോഗികമായി കൈമാറി. ഇതിനുപുറമെ, ഈ സന്ദർശന വേളയിൽ മാലദ്വീപിൽ റുപേ കാർഡ് അവതരിപ്പിച്ചു.

ഇന്ത്യയുമായി ദീർഘമായുള്ള കര-സമുദ്ര അതിർത്തി പങ്കിടുന്ന ഒരു പ്രധാന അയൽരാജ്യമാണ് മ്യാൻമർ. അയൽ രാജ്യങ്ങൾക്കായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ആക്റ്റ് ഈസ്റ്റ് പോളിസിയുടെ സംയോജനത്തിൽ, ആസിയാൻ രാജ്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള തെക്കുകിഴക്കൻ ഏഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ബന്ധത്തിന് മ്യാൻമർ ഇപ്പോഴും നിർണായക പങ്ക് വഹിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയും മ്യാൻമറും തമ്മിൽ ശക്തമായ നാഗരികവും, ചരിത്രപരവുമായ ബന്ധവും ഒപ്പം ജനങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധവും പങ്കിടുന്നു. ബുദ്ധമതം ഒരു പ്രധാന സാംസ്കാരിക കണ്ണിയാണ്, കൂടാതെ മ്യാൻമറുമായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പങ്കിട്ട പൈതൃകത്തിന്റെ ഭാഗവുമാണ്.

2021 ഫെബ്രുവരി മുതൽ മ്യാൻമറിലെ രാഷ്ട്രീയ, സുരക്ഷാ സ്ഥിതി വഷളായി. മ്യാൻമറിലെ നിലവിലെ സുരക്ഷാ, മാനുഷിക സാഹചര്യം ഇന്ത്യയെ നേരിട്ട് ബാധിക്കുന്നതിനാൽ ആശങ്കാജനകമായി തുടരുന്നു. അക്രമം പൂർണ്ണമായും അവസാനിപ്പിക്കുക, സംഭാഷണത്തിലൂടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുക, രാഷ്ട്രീയ തടവുകാരെ മോചിപ്പിക്കുക, മ്യാൻമറിനെ ജനാധിപത്യ പരിവർത്തനത്തിന്റെ പാതയിലേക്ക് എത്രയും വേഗം തിരികെ കൊണ്ടുവരിക എന്നിവയ്ക്കായി ഇന്ത്യ ആഹ്വാനം ചെയ്തു.

ഇന്ത്യയും നേപ്പാളും ചരിത്രപരവും സാംസ്കാരികവും ഭൂമിശാസ്ത്രപരവും നാഗരികവുമായ ബന്ധങ്ങളാൽ അടിവരയിടുന്ന അതുല്യവും ബഹുമുഖവും ശക്തവുമായ അവരുടെ ബന്ധങ്ങൾ കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നത് തുടർന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയ്ക്കും നേപ്പാളിനും ഇടയിലുള്ള തുറന്ന അതിർത്തിയും പൗരന്മാരുടെ സ്വതന്ത്രമായ സഞ്ചാരവും ഈ ശക്തവും ആഴമേറിയതുമായ ബന്ധങ്ങളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. അയൽക്കാർ ആദ്യം എന്ന സമീപനത്തിന് അനുസൃതമായി, ഊർജ്ജം, വ്യാപാരം, റെയിൽവേ, ഡിജിറ്റൽ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ, സംസ്കാരം എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള വിവിധ കണക്ടിവിറ്റി സംരംഭങ്ങളുടെ ദ്രുതഗതിയിലുള്ള വിപുലീകരണവും ശക്തിപ്പെടുത്തലും നടന്നിട്ടുണ്ട്.

ജൂണിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ സത്യപ്രതിജ്ഞാ ചടങ്ങിൽ അന്നത്തെ നേപ്പാൾ പ്രധാനമന്ത്രി പുഷ്പ കമാൽ ദഹാൽ 'പ്രചണ്ഡ' പങ്കെടുത്തു. ജൂലൈയിൽ, പ്രധാനമന്ത്രി പുതുതായി നിയമിതനായ നേപ്പാൾ പ്രധാനമന്ത്രി കെ.പി. ശർമ്മ ഒലിക്ക് അഭിനന്ദന സന്ദേശം അയച്ചു. തുടർന്ന്, ഓഗസ്റ്റിൽ ഇന്ത്യ ആതിഥേയത്വം വഹിച്ച 3rd വോയ്സ് ഓഫ് ഗ്ലോബൽ സൗത്ത് ഉച്ചകോടിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഒലി വെർച്വലായി പങ്കെടുത്തു. സെപ്റ്റംബറിൽ ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന UN പൊതുസഭയുടെ 79th സമ്മേളനത്തിനിടയിലും ഇരു നേതാക്കളും കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി.

2024 സെപ്റ്റംബറിൽ ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന 79th UN ജനറൽ അസംബ്ലി സമ്മേളനത്തിനിടെ പ്രധാനമന്ത്രി നേപ്പാൾ പ്രധാനമന്ത്രി കെ.പി. ശർമ്മ ഒലിയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി.

ജനുവരിയിൽ EAM നേപ്പാൾ സന്ദർശിക്കുകയും അന്നത്തെ നേപ്പാൾ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി നാരായൺ പ്രകാശ് സൗദുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തുകയും ഉഭയകക്ഷി സഹകരണത്തിന്റെ മുഴുവൻ സ്പെക്ട്രവും അവലോകനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ആഗസ്റ്റിൽ പിന്നീട് നേപ്പാളിന്റെ പുതിയ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഡോ. അർസു റാണ ഡ്യൂബ ഇന്ത്യയിലേക്ക് ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം നടത്തി, അതിനിടയിൽ അവർ പ്രധാനമന്ത്രിയെ സന്ദർശിച്ചു.

ഇന്ത്യയ്ക്കും ശ്രീലങ്കയ്ക്കും ബൗദ്ധിക, സാംസ്കാരിക, മത, ഭാഷാപരമായ ഇടപെടലുകളുടെ ഒരു പാരമ്പര്യമുണ്ട്, രണ്ട് രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തിന് 2500 വർഷത്തിലേറെ പഴക്കമുണ്ട്. അയൽപക്കം ആദ്യം എന്ന പോളിസിയുടെ വീക്ഷണകോണിൽ നിന്നും

സാഗർ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ വീക്ഷണകോണിൽ നിന്നും ശ്രീലങ്ക ഒരു പ്രധാന പങ്കാളിയാണ്.

2024-ൽ, സാമ്പത്തികം, വികസനം, സാംസ്കാരികം, ജനങ്ങൾ എന്നിവ തമ്മിലുള്ള ബന്ധങ്ങൾ കൂടുതൽ ആഴത്തിലാക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചുള്ള വിവിധ നേതൃത്വതല ഇടപെടലുകളിലൂടെയും സംരംഭങ്ങളിലൂടെയും ഉഭയകക്ഷി ഇടപെടലുകൾ തുടർന്നു.

ഫെബ്രുവരിയിൽ, പ്രധാനമന്ത്രിയും അന്നത്തെ ശ്രീലങ്കൻ പ്രസിഡന്റ് റനിൽ വിക്രമസിംഗെയും സംയുക്തമായി ശ്രീലങ്കയിൽ UPI ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു. തുടർന്ന്, പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ സത്യപ്രതിജ്ഞാ ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുക്കാൻ പ്രസിഡന്റ് വിക്രമസിംഗെ ജൂൺ 9-10 തീയതികളിൽ ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചു, തുടർന്ന് ഓഗസ്റ്റിൽ നടന്ന വോയ്സ് ഓഫ് ഗ്ലോബൽ സൗത്ത് ഉച്ചകോടിയുടെ 3rd എഡിഷനിൽ പങ്കെടുത്തു.

ജൂണിൽ EAM ശ്രീലങ്ക സന്ദർശിക്കുകയും അന്നത്തെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രിയായിരുന്ന എം.യു.എം. അലി സാബ്രിയുമായി വിശദമായ ചർച്ചകൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു. 6 മില്യൺ യുഎസ് ഡോളറിന്റെ ഇന്ത്യൻ ഗ്രാന്റിൽ സ്ഥാപിച്ച തിരയൽ, രക്ഷാപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായുള്ള ഒരു നാഡീ കേന്ദ്രമായ മാരിടൈം റെസ്ക്യൂ കോർഡിനേഷൻ സെന്ററിന്റെ (MRCC) ഉദ്ഘാടനവും ജൂൺ 20 ന് EAM-ന്റെ കൊളംബോ സന്ദർശന വേളയിൽ നടന്നു.

ശ്രീലങ്കയിലെ പുതിയ ഗവൺമെന്റിന്റെയും രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വത്തിന്റെയും തിരഞ്ഞെടുപ്പിനെത്തുടർന്ന്, ഒക്ടോബറിൽ EAM ശ്രീലങ്കയിലേക്ക് യാത്ര ചെയ്തു, പുതുതായി അധികാരമേറ്റ പ്രസിഡന്റ് അനുര കുമാര ദിസനായകയെ കാണുന്ന ആദ്യത്തെ വിദേശ വിശിഷ്ട വ്യക്തിയായി അദ്ദേഹം മാറി. സന്ദർശന വേളയിൽ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി വിജിത ഹെരാത്തുമായി EAM ചർച്ചകൾ നടത്തി. ഡിസംബർ 15-17 തീയതികളിൽ

പ്രസിഡന്റ് അനുര കുമാര ദിസനായകെ ഇന്ത്യയിൽ ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം നടത്തി. പ്രസിഡന്റ് സ്ഥാനമേറ്റെടുത്ത ശേഷമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദ്യ വിദേശ സന്ദർശനമാണിത്. "പങ്കിട്ട ഭാവിക്കായി പങ്കാളിത്തം വളർത്തുക" എന്ന തലക്കെട്ടിലുള്ള ഒരു സംയുക്ത പ്രസ്താവന പ്രസിഡന്റ് ദിസാനായകെയും പ്രധാനമന്ത്രിയും അംഗീകരിച്ചു.

ശ്രീലങ്കൻ പ്രസിഡന്റ് അനുര കുമാര ദിസനായകെ, ഇന്ത്യയിലേക്കുള്ള ആദ്യ സംസ്ഥാന സന്ദർശന വേളയിൽ പ്രധാനമന്ത്രിയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി, 2024 ഡിസംബറിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ വെച്ച് ഇരു നേതാക്കളും "പങ്കിട്ട ഭാവിക്കായി പങ്കാളിത്തം വളർത്തുക" എന്ന സംയുക്ത പ്രസ്താവന അംഗീകരിച്ചു.

പാകിസ്ഥാനുമായി സാധാരണ നിലയിലുള്ള അയൽപക്ക ബന്ധങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ഭീകരത, ശത്രുത, അക്രമം എന്നിവയില്ലാത്ത അന്തരീക്ഷത്തിൽ ഇരു രാജ്യങ്ങളും തമ്മിലുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ ഉഭയകക്ഷിപരമായും സമാധാനപരമായും പരിഹരിക്കണമെന്ന് ഇന്ത്യ ഊന്നിപ്പറയുന്നു. അത്തരമൊരു അനുകൂല അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്തം പാകിസ്ഥാനിനാണ്. ദേശീയ സുരക്ഷയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ ഇന്ത്യ വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്യില്ലെന്നും ഇന്ത്യയുടെ

സുരക്ഷയെയും പ്രദേശിക സമഗ്രതയെയും ദുർബലപ്പെടുത്താനുള്ള എല്ലാ ശ്രമങ്ങളെയും നേരിടാൻ ഉറച്ചതും നിർണ്ണായകവുമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുമെന്നും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

തടവുകാരെയും മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളെയും കൈമാറൽ, പാകിസ്ഥാനുമായുള്ള തീർത്ഥാടനങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കൽ തുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിൽ ഇന്ത്യ തുടർന്നും പ്രവർത്തിക്കും. ഇന്ത്യയും പാകിസ്ഥാനും തമ്മിലുള്ള ആണവ ഇൻസ്റ്റാളേഷനുകൾക്കും ഫെസിലിറ്റകൾക്കും എതിരെയുള്ള ആക്രമണം നിരോധിക്കുന്നതിനുള്ള കരാറിന് കീഴിൽ വരുന്ന ആണവ ഇൻസ്റ്റാളേഷനുകളുടെയും ഫെസിലിറ്റകളുടെയും പട്ടിക ജനുവരിയിൽ ഇന്ത്യയും പാകിസ്ഥാനും കൈമാറി. ഒക്ടോബറിൽ നടന്ന 23rd SCO കൗൺസിൽ ഓഫ് ഹെഡ്സ് ഓഫ് ഗവൺമെന്റ് മീറ്റിംഗിൽ പങ്കെടുക്കാൻ EAM പാകിസ്ഥാൻ സന്ദർശിച്ചു.

മേഖലാ ബന്ധവും സഹകരണവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി, ബംഗാൾ ഉൾക്കടൽ സംരംഭമായ മൾട്ടി സെക്ടറൽ ടെക്നിക്കൽ ആൻഡ് ഇക്കണോമിക് കോ-ഓപ്പറേഷനിൽ (BIMSTEC) ഇന്ത്യ വിവിധ സംരംഭങ്ങൾക്ക് സംഭാവന നൽകി. ജൂലൈയിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന 2nd BIMSTEC വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ റിട്രീറ്റിന് വിദേശകാര്യ മന്ത്രി തന്റെ BIMSTEC സഹപ്രവർത്തകർക്ക് ആതിഥേയത്വം വഹിച്ചു. തുടർന്ന് ഓഗസ്റ്റിൽ, ബംഗാൾ ഉൾക്കടൽ മേഖലയിൽ നിന്നുള്ള 300-ലധികം പങ്കാളികളെ ആകർഷിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ത്യ 1st BIMSTEC ബിസിനസ് ഉച്ചകോടി ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടത്തി.

ജൂണിൽ ബീഹാറിലെ രാജ്ഗിറിനടുത്തുള്ള നളന്ദ സർവകലാശാലയുടെ പുതിയ കാമ്പസ് പ്രധാനമന്ത്രി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു. പ്രധാനമന്ത്രി മൂന്നാം തവണയും അധികാരത്തിലെത്തി 100 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ ഉദ്ഘാടനം ചെയ്യപ്പെട്ട ആദ്യത്തെ മൈൽസ്റ്റോൺ പ്രോജക്ടാണിത്. ബൗദ്ധിക,

ദാർശനിക, ചരിത്ര, ആത്മീയ പഠനങ്ങൾക്കായുള്ള ഒരു അന്താരാഷ്ട്ര സ്ഥാപനമെന്ന നിലയിൽ നളന്ദയുടെ പുരാതന മഹത്വം പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് സർവകലാശാലയുടെ ലക്ഷ്യം. ഇന്ത്യയ്ക്കൊപ്പം, ഓസ്ട്രേലിയ, ബംഗ്ലാദേശ്, ഭൂട്ടാൻ, ബ്രൂണൈ ദാറുസ്സലാം, കംബോഡിയ, ചൈന, ഇന്തോനേഷ്യ, ലാവോസ്, മൗറീഷ്യസ്, മ്യാൻമർ, ന്യൂസിലാൻഡ്, പോർച്ചുഗൽ, സിംഗപ്പൂർ, ദക്ഷിണ കൊറിയ, ശ്രീലങ്ക, തായ്‌ലൻഡ്, വിയറ്റ്നാം എന്നിവയുൾപ്പെടെ 17 രാജ്യങ്ങൾ ഈ ഉദ്യമത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നു. യൂണിവേഴ്സിറ്റി കാമ്പസ് ഉദ്ഘാടന ചടങ്ങിൽ പങ്കെടുക്കാൻ ഈ രാജ്യങ്ങളിലെ അംബാസഡർമാരും നളന്ദയിലേക്ക് പോയി.

വർഷം മുഴുവനും, ഉന്നതതല നയതന്ത്ര, സാമ്പത്തിക, സാംസ്കാരിക ഇടപെടലുകളിലൂടെ ഇന്ത്യ കൊമോറോസ്, മഡഗാസ്കർ, മൗറീഷ്യസ്, സീഷെൽസ് എന്നിവയുൾപ്പെടെ ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്ര മേഖല രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധം ശക്തിപ്പെടുത്തി. കൊമോറോസ് പ്രസിഡന്റ് അസാലി അസൂമാനി, സീഷെൽസ് വൈസ് പ്രസിഡന്റ് അഹമ്മദ് അഫീഫ് എന്നിവരുൾപ്പെടെ മേഖലയിലെ നേതാക്കൾക്ക് ആതിഥേയത്വം വഹിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ത്യ തങ്ങളുടെ സാഗർ ദർശനം ശക്തിപ്പെടുത്തി. ഉഭയകക്ഷി ബന്ധം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിലും പ്രാദേശിക സഹകരണം മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിലും ഈ യോഗങ്ങൾ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു.

ഇന്ത്യാ ഗവൺമെന്റിന്റെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ നടപ്പിലാക്കിയ ആറ് കമ്മ്യൂണിറ്റി വികസന പദ്ധതികൾക്കൊപ്പം അഗലേഗ ദ്വീപിൽ ഒരു പുതിയ എയർസ്ട്രിപ്പും ജെട്ടിയും പ്രധാനമന്ത്രിയും അന്നത്തെ മൗറീഷ്യസ് പ്രധാനമന്ത്രിയുമായ പ്രവിന്ദ് ജുഗ്‌നൗത്തും വെർച്വലായി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു. ലോക ഗവൺമെന്റ് ഉച്ചകോടിക്കിടെ പ്രധാനമന്ത്രി മഡഗാസ്കർ പ്രസിഡന്റ് ആൻഡ്രി രാജോലിനയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. പ്രതിരോധ സഹകരണത്തിൽ 'മിലാൻ 2024' പോലുള്ള സംയുക്ത

നാവിക അഭ്യാസവും മാരിടൈം ഹെഡ്സ് ഫോർ ആക്റ്റീവ് സെക്യൂരിറ്റി ആൻഡ് ഗ്രോത്ത് ഫോർ ഓൾ ഇൻ ദി റീജിയൺ (മഹാസാഗർ) മീറ്റിംഗുകളും നടന്നു.

നവംബറിൽ ഇന്ത്യൻ നാവികസേന നടത്തിയ ഉന്നതതല വെർച്വൽ ആശയവിനിമയ പരിപാടിയായ മഹാസാഗറിന്റെ മൂന്നാം എഡിഷനിൽ ബംഗ്ലാദേശ്, കൊമോറോസ്, കെനിയ, മഡഗാസ്കർ, മാലിദ്വീപ്, മൗറീഷ്യസ്, മൊസാംബിക്ക്, സീഷെൽസ്, ശ്രീലങ്ക, ടാൻസാനിയ തുടങ്ങിയ ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്ര മേഖലയിലെ നാവികസേനാ മേധാവികളുമായും സമുദ്ര ഏജൻസികളുമായും മുതിർന്ന നേതാക്കളുമായും നാവിക മേധാവി ആശയവിനിമയം നടത്തി. 'IOR-ലെ പൊതുവായ സമുദ്ര സുരക്ഷാ വെല്ലുവിളികൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള പരിശീലന സഹകരണം' എന്നതായിരുന്നു ആശയവിനിമയത്തിന്റെ പ്രമേയം, ഇത് ഇന്ത്യൻ മഹാസമുദ്ര മേഖലയിലെ പൊതുവായ സമുദ്ര വെല്ലുവിളികൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള ശേഷി വികസനത്തിലെ സഹകരണത്തിന് നിലവിലുള്ളതും ആവശ്യമായതുമായ അനിവാര്യതകളെ എടുത്തുകാണിക്കുന്നു.

ഫെബ്രുവരിയിലാണ് 12th മൾട്ടി-നാഷൻ എക്സർസൈസ് മിലാന്റെ തുടക്കം. ഈ എഡിഷൻ ഏറ്റവും വലുതായിരുന്നു, ഇന്ത്യൻ കപ്പലുകളും 16 വിദേശ യുദ്ധക്കപ്പലുകളും മറ്റ് പങ്കാളി രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പ്രതിനിധികളും പങ്കെടുത്തു. സമുദ്ര സുരക്ഷ, സമാധാനം, സമൃദ്ധി എന്നീ പൊതുവായ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ പ്രാദേശിക സിനർജി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി സംയുക്തമായി പരിശീലനം നൽകുന്നതിനും പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുമായി സമാന ചിന്താഗതിക്കാരായ രാജ്യങ്ങളെ ഈ നാവികാഭ്യാസം ഒരുമിച്ച് കൊണ്ടുവന്നു.

ആക്ട് ഈസ്റ്റ് പോളിസിയുടെ മൊത്തത്തിലുള്ള ചട്ടക്കൂടിനു കീഴിൽ, തെക്കുകിഴക്കൻ ഏഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളുമായും ഇന്തോ-പസഫിക്

മേഖലയിലെ രാജ്യങ്ങളുമായും ഇന്ത്യയുടെ ഇടപെടൽ, 2024 ൽ വിവിധ തലങ്ങളിൽ വികസിക്കുകയും ആഴത്തിൽ വളരുകയും ചെയ്തു. മലേഷ്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി അൻവർ ഇബ്രാഹിം ഓഗസ്റ്റിൽ ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ച് പ്രധാനമന്ത്രിയുമായി ചർച്ച നടത്തി. സന്ദർശന വേളയിൽ, ഇന്ത്യ-മലേഷ്യ ഉഭയകക്ഷി ബന്ധം 2015 ൽ സ്ഥാപിതമായ എൻഹാൻസ്ഡ് സ്ട്രാറ്റജിക് പാർട്ണർഷിപ്പിൽ നിന്ന് സമഗ്ര തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തത്തിലേക്ക് ഉയർത്തപ്പെട്ടു.

2024 ഓഗസ്റ്റിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ വെച്ച് പ്രധാനമന്ത്രി മലേഷ്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഡാറ്റോ സെരി അൻവർ ബിൻ ഇബ്രാഹിമുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി

സെപ്റ്റംബർ 03-04 തീയതികളിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ബ്രൂണൈയിലേക്ക് ഒരു സന്ദർശനം നടത്തി, നയതന്ത്ര ബന്ധം സ്ഥാപിച്ചതിന്റെ 40th വാർഷികത്തോടനുബന്ധിച്ച്, ഒരു ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി നടത്തുന്ന ആദ്യ ഉഭയകക്ഷി ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനമായിരുന്നു അത്. ഒക്ടോബർ 10-11 തീയതികളിൽ 21st ആസിയാൻ-ഇന്ത്യ ഉച്ചകോടിക്കും 19th കിഴക്കൻ ഏഷ്യ ഉച്ചകോടിക്കും വേണ്ടി പ്രധാനമന്ത്രി ലാവോസിലെ വിയന്റിയാൻ

സന്ദർശിച്ചു. സന്ദർശന വേളയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ലാവോ പ്രധാനമന്ത്രി പിഡിആർ സോനെക്സേ സിഫാൻഡോണുമായി ഉഭയകക്ഷി കൂടിക്കാഴ്ചയും നടത്തി.

2024 ഒക്ടോബറിൽ വിയന്റിയാനിൽ നടന്ന 21st ആസിയാൻ-ഇന്ത്യ ഉച്ചകോടിയിൽ ആസിയാൻ നേതാക്കൾക്കൊപ്പം പ്രധാനമന്ത്രി

04-05 സെപ്റ്റംബറിൽ പ്രധാനമന്ത്രി സിംഗപ്പൂർ സന്ദർശിച്ചു. പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ 5th സിംഗപ്പൂർ സന്ദർശനമായിരുന്നു ഇത്. സന്ദർശന വേളയിൽ ഇന്ത്യ-സിംഗപ്പൂർ ബന്ധങ്ങൾ സമഗ്ര തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തത്തിലേക്ക് ഉയർത്തപ്പെട്ടു, സെമികണ്ടക്ടർ ഇക്കോസിസ്റ്റം, ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ, ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം, നൈപുണ്യ വികസനം എന്നീ മേഖലകളിലെ സഹകരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നാല് ധാരണാപത്രങ്ങൾ കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ടു.

ജൂലൈയിൽ വിയന്റിയാനിൽ നടന്ന ആസിയാൻ-ഇന്ത്യ വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗത്തിലും അതിനുശേഷമുള്ള മന്ത്രിതല സമ്മേളനത്തിലും EAM പങ്കെടുത്തു. 2024 ൽ, ബ്രൂണൈ (ജൂലൈ), കംബോഡിയ (ജൂലൈ), ഇന്തോനേഷ്യ (ഒക്ടോബർ, നവംബർ), മലേഷ്യ (മാർച്ച്, ജൂലൈ, ഒക്ടോബർ), ഫിലിപ്പീൻസ് (മാർച്ച്), സിംഗപ്പൂർ (ഓഗസ്റ്റ്),

തായ്ലൻഡ് (നവംബർ) എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള സഹപ്രവർത്തകരുമായി EAM കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി ചർച്ചകൾ നടത്തി. ഉഭയകക്ഷി സഹകരണം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും പ്രാദേശിക വികസനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള കാഴ്ചപ്പാടുകൾ കൈമാറുന്നതിനുമായി 11th ആസിയാൻ പ്രതിരോധ മന്ത്രിമാരുടെ മീറ്റിംഗ്-പ്ലസിൽ (ADMM പ്ലസ്) പങ്കെടുക്കാൻ നവംബർ 20-22 തീയതികളിൽ രക്ഷാ മന്ത്രി വിയന്റിയാൻ സന്ദർശിച്ചു.

ഗവർണർ ജനറൽ ഡേം സിൻഡി കിറോ, പരമ്പരാഗത മാവോറി "പൗവിരി" ചടങ്ങോടെ രാഷ്ട്രപതിയെ ഗവൺമെന്റ് ഹൗസിൽ ഊഷ്മളമായി സ്വീകരിച്ചു.

ഇന്ത്യ-ഓസ്ട്രേലിയ ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങൾ വിവിധ മേഖലകളിലെ ഉന്നതതല ഇടപെടലുകൾക്കും സഹകരണത്തിനും സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു. G20 ഉച്ചകോടിയോടനുബന്ധിച്ച് നവംബറിൽ റിയോ ഡി ജനീറോയിൽ വെച്ചാണ് 2nd ഇന്ത്യ-ഓസ്ട്രേലിയ വാർഷിക ഉച്ചകോടി നടന്നത്. ഉഭയകക്ഷി ഉച്ചകോടിയിൽ, ഇന്ത്യ-ഓസ്ട്രേലിയ പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ

പങ്കാളിത്തത്തിന് തുടക്കമിട്ടതിനെ പ്രധാനമന്ത്രിയും ഓസ്ട്രേലിയൻ പ്രധാനമന്ത്രി ആന്റണി അൽബനീസും സ്വാഗതം ചെയ്തു. നവംബറിൽ കാൻബറയിൽ നടന്ന 15th ഇന്ത്യ-ഓസ്ട്രേലിയ വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ ഫ്രെയിംവർക്ക് സംഭാഷണത്തിൽ, EAM ഉം വിദേശകാര്യ മന്ത്രി പെന്നി വോങ്ങും ഉഭയകക്ഷി സഹകരണത്തിന്റെ മുഴുവൻ ശ്രേണിയും അവലോകനം ചെയ്തു. ഫെബ്രുവരിയിൽ പെർത്തിൽ നടന്ന ഇന്ത്യൻ ഓഷ്യൻ കോൺഫറൻസിലും EAM പങ്കെടുത്തു. നവംബറിൽ ക്വീൻസ്ലാൻഡ് ഗവർണർ ജീനറ്റ് യങ്ങിന്റെ സന്ദർശന വേളയിൽ, ബ്രിസ്ബേനിലെ പുതിയ കോൺസുലേറ്റ് ജനറൽ ഓഫ് ഇന്ത്യ EAM ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു. ഒക്ടോബറിൽ നടന്ന നാലാമത് 2+2 വിദേശകാര്യ, പ്രതിരോധ സെക്രട്ടറിമാരുടെ കൂടിയാലോചനകളോടെ പ്രതിരോധ സഹകരണത്തിൽ ശക്തമായ പുരോഗതി ഉണ്ടായി.

ന്യൂസിലൻഡുമായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ഉഭയകക്ഷി ബന്ധം ഉന്നതതല കൈമാറ്റങ്ങൾക്ക് സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു. ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതി ഓഗസ്റ്റിൽ ന്യൂസിലൻഡിലേക്ക് ഒരു ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം നടത്തി. സന്ദർശന വേളയിൽ, ഉഭയകക്ഷി കസ്റ്റംസ് സഹകരണ ക്രമീകരണം ഒപ്പിട്ടു, ജൂലൈയിൽ പാർലമെന്റ് അംഗീകാരം നൽകിയ ശേഷം ന്യൂസിലൻഡ് ISA-ൽ ചേർന്നു. ഒക്ടോബറിൽ, വിയന്റിയാനിൽ നടന്ന ആസിയാൻ-ഇന്ത്യ ഉച്ചകോടിക്കിടെ പ്രധാനമന്ത്രി ന്യൂസിലൻഡ് പ്രധാനമന്ത്രി ക്രിസ്റ്റഫർ ലക്സണുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. നവംബറിൽ, 'റൈസിന ഡൗൺ അണ്ടർ' എന്ന പരിപാടിക്കിടെ കാൻബറയിൽ വെച്ച് ന്യൂസിലാൻഡിന്റെ ഉപപ്രധാനമന്ത്രിയും വിദേശകാര്യ മന്ത്രിയുമായ വിൻസ്റ്റൺ പീറ്റേഴ്സുമായി EAM ഒരു കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി.

വികസന സഹകരണം, കാലാവസ്ഥാ പ്രവർത്തനം, ആരോഗ്യ സംരംഭങ്ങൾ, സാംസ്കാരിക ബന്ധങ്ങൾ എന്നിവയിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ച്, ആക്ട് ഈസ്റ്റ് പോളിസി പ്രകാരം ഇന്ത്യ പസഫിക് ദ്വീപ് രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള (PIC) ശക്തവും ബഹുമുഖവുമായ പങ്കാളിത്തം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. സൗത്ത്-സൗത്ത് സഹകരണത്തിലൂടെ, ഫിജി, പാപുവ ന്യൂ ഗിനിയ, നൗറു, സോളമൻ ദ്വീപുകൾ, ടോംഗ, തുവാലു, കിരിബതി, പലാവു, വാനുവാട്ടു, റിപ്പബ്ലിക് ഓഫ് മാർഷൽ ദ്വീപുകൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെ 14 PIC-കൾക്കും ഇന്ത്യ വാർഷിക ഗ്രാന്റ്-ഇൻ-എയ്ഡ് നൽകുന്നു, സൗരോർജ്ജ വൈദ്യുതീകരണം, ജലസംഭരണം, ദുരന്ത നിവാരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ, ആരോഗ്യ സംരക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ തുടങ്ങിയ വൈവിധ്യമാർന്ന വികസന പദ്ധതികളെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു. നവംബറിൽ ഫിജി ഗ്ലോബൽ ബയോഫ്യൂവൽസ് അലയൻസിന്റെ 28th അംഗമായി ചേർന്നു. ഫിജിയുടെ ഉപപ്രധാനമന്ത്രി മനോവ കാമികാമിക്ക നവംബറിൽ ഡൽഹിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്ത ഇന്റർനാഷണൽ കോപ്പറേറ്റീവ് അലയൻസ് (ICA) ജനറൽ അസംബ്ലിയിലും ഗ്ലോബൽ കോൺഫറൻസിലും പങ്കെടുത്തു. ആഗോള സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രധാന സ്ഥാപനമായ ICA-യുടെ 130 വർഷത്തെ ചരിത്രത്തിൽ ആദ്യമായിട്ടാണ് ഇന്ത്യയിൽ ICA ഗ്ലോബൽ കോപ്പറേറ്റീവ് കോൺഫറൻസും ICA ജനറൽ അസംബ്ലിയും സംഘടിപ്പിച്ചത്.

ഓഗസ്റ്റിൽ 53rd പസഫിക് ഐലൻഡ്സ് ഫോറം (PIF) ലീഡേഴ്സ് മീറ്റിംഗിൽ പങ്കെടുക്കാൻ ടോംഗ രാജ്യം സന്ദർശിച്ച മന്ത്രി, 14 PIC-കളിലും ഓരോന്നിനും അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് USD 50,000 മൂല്യമുള്ള ഒരു ക്വിക്ക് ഇംപാക്ട് പ്രോജക്റ്റിന് (QIP) ഇന്ത്യയുടെ

സഹായം പ്രഖ്യാപിച്ചു. PIF യോഗത്തിൽ ഇന്ത്യയിൽ നിന്നുള്ള ആദ്യ മന്ത്രിതല പങ്കാളിത്തമായിരുന്നു ഇത്. മണ്ണിടിച്ചിൽ ദുരിതാശ്വാസ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി പാപുവ ന്യൂ ഗിനിയയ്ക്ക് 1 മില്യൺ യുഎസ് ഡോളറും ഭൂകമ്പത്തിനുശേഷം വാനുവാട്ടുവിന് 500,000 യുഎസ് ഡോളറും ഉൾപ്പെടെ ഇന്ത്യ ഗണ്യമായ സഹായവും നൽകി. കാലാവസ്ഥാ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകി, സോളമൻ ദ്വീപുകളിലും ടോംഗയിലും ISA-യ്ക്ക് കീഴിലുള്ള സോളറൈസേഷൻ പദ്ധതികളും വിശാലമായ സംരംഭങ്ങളും നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. PIF അംഗരാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ആരോഗ്യ സഹകരണത്തിൽ മരുന്നുകളുടെയും ഉപകരണങ്ങളുടെയും വിതരണം, സോളമൻ ദ്വീപുകളും നൗറുവും ഇന്ത്യൻ ഫാർമക്കോപ്പിയയെ അംഗീകരിച്ചു, 2024 ൽ നൗറുവിൽ ആദ്യത്തെ ജൻ ഔഷധി കേന്ദ്രം സ്ഥാപിച്ചു എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

സ്വതന്ത്രവും, തുറന്നതും, എല്ലാവരെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതും, അന്താരാഷ്ട്ര നിയമത്താൽ നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്നതുമായ ഒരു മേഖലയ്ക്കായി വാദിക്കുന്നതിൽ ഇന്ത്യയ്ക്ക് ഇന്ത്യ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു. ഇന്ത്യയുടെ ആക്ട് ഈസ്റ്റ് നയത്തിന്റെയും സാഗർ സിദ്ധാന്തത്തിന് കീഴിലുള്ള ഇന്തോ-പസഫിക് മേഖലയ്ക്കുള്ള സമീപനത്തിന്റെയും ഒരു ദശാബ്ദം ഈ വർഷം അടയാളപ്പെടുത്തി. 2024 സെപ്റ്റംബർ 21-ന് അമേരിക്കയിലെ വിൽമിംഗ്ടണിൽ നടന്ന ക്വാഡ് ലീഡേഴ്സ് ഉച്ചകോടിയിൽ ഓസ്ട്രേലിയ, ജപ്പാൻ, യുഎസ്എ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പ്രധാനമന്ത്രിമാർക്കൊപ്പം പ്രധാനമന്ത്രി പങ്കെടുത്തു.

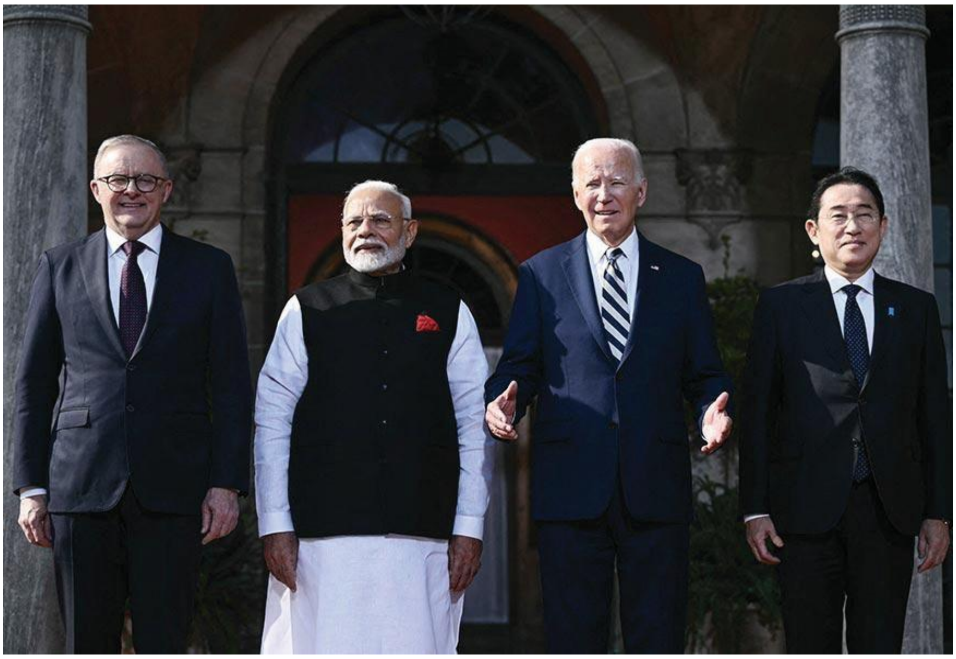

2024 സെപ്റ്റംബറിൽ വിൽമിംഗ്ടണിൽ വെച്ച് അന്നത്തെ യുഎസ് പ്രസിഡന്റ് ബൈഡൻ ആതിഥേയത്വം വഹിച്ച 6th ക്വാഡ് ലീഡേഴ്സ് ഉച്ചകോടിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി അന്നത്തെ ജപ്പാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഫ്യൂമിയോ കിഷിദ, ഓസ്ട്രേലിയൻ പ്രധാനമന്ത്രി ആന്റണി അൽബനീസ് എന്നിവരോടൊപ്പം പങ്കെടുത്തു.

ആരോഗ്യം, സുരക്ഷ, സാങ്കേതികവിദ്യ, കാലാവസ്ഥ, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ച്, ആഗോള നന്മയ്ക്കുള്ള ശക്തി എന്ന നിലയിൽ ഗ്രൂപ്പിന്റെ പങ്ക് ക്വാഡ് നേതാക്കൾ എടുത്തുപറഞ്ഞു. സെർവിക്കൽ ക്യാൻസറിനെ നേരിടുന്നതിനുള്ള ക്വാഡ് കാൻസർ മൂൺഷോട്ട് സംരംഭവും മെച്ചപ്പെട്ട പാൻഡെമിക് തയ്യാറെടുപ്പും പ്രധാന ഫലങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. മാരിടൈം ഡൊമെയ്ൻ അവബോധത്തിനായുള്ള ഇന്തോ-പസഫിക് പങ്കാളിത്തത്തിലൂടെയും ഒരു പുതിയ പരിശീലന സംരംഭത്തിലൂടെയും ക്വാഡ് അംബ്രലയ്ക്ക് കീഴിലുള്ള സമുദ്ര സുരക്ഷാ ശ്രമങ്ങൾ മുന്നേറി. ക്വാഡ് പോർട്ട്സ് ഓഫ് ദി ഫ്യൂച്ചർ പാർട്ണർഷിപ്പ്, അണ്ടർസീ കേബിൾ അപ്ഗ്രേഡുകൾ തുടങ്ങിയ ഇൻഫ്രാ സ്ട്രക്ചർ പ്രോജക്ടുകൾ കണക്റ്റിവിറ്റിക്കും പ്രതിരോധശേഷിക്കും പ്രാധാന്യം നൽകി. സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ മേഖലയിൽ, ക്വാഡ് നേതാക്കൾ AI, ബയോടെക്നോളജി,

സെമികണ്ടക്ടറുകൾ എന്നിവയിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുമെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചു.

ഇന്ത്യയും അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളും (US) സമഗ്രമായ ഒരു ആഗോള തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തം ഉടലെടുത്തിട്ടുണ്ട്, ഇത് പൊതുവായ ജനാധിപത്യ മൂല്യങ്ങൾ, വിവിധ വിഷയങ്ങളിൽ താൽപ്പര്യങ്ങളുടെ സംയോജനം, ഊർജ്ജസ്വലമായ ജനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധങ്ങൾ എന്നിവയാൽ നയിക്കപ്പെടുന്ന മനുഷ്യ പ്രയത്നത്തിന്റെ എല്ലാ മേഖലകളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങളുടെ ഒരു പ്രധാന ഘടകമാണ് നേതാക്കൾ തമ്മിലുള്ള പതിവ് സംഭാഷണം. 2+2 മന്ത്രിതല ഉഭയകക്ഷി സംഭാഷണത്തിലൂടെയും, G20, I2U2, ക്വാഡ് എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള ബഹുരാഷ്ട്ര ചട്ടക്കൂടുകൾക്ക് കീഴിലും ഇന്ത്യയും യുഎസും ശക്തമായ സഹകരണം നിലനിർത്തുന്നത് തുടരുന്നു. ഈ എക്സ്ചേഞ്ചുകളുടെ ഫലങ്ങൾ ഇരു രാജ്യങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ബഹുമുഖ ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ നിർണായകമായിട്ടുണ്ട്.

സെപ്റ്റംബറിൽ വിൽമിംഗ്ടണിൽ നടന്ന ക്വാഡ് ലീഡേഴ്സ് ഉച്ചകോടിക്കിടെ യുഎസ് പ്രസിഡന്റുമായി നടന്ന ഉഭയകക്ഷി കൂടിക്കാഴ്ചയിൽ ഇന്ത്യയും യുഎസും നാല് പ്രധാന രേഖകൾ അംഗീകരിച്ചു. അവരുടെ പങ്കാളിത്തത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സംയുക്ത വസ്തുതാപത്രം, സുരക്ഷിതവും ഭദ്രവുമായ ഗ്ലോബൽ ക്ലീൻ എനർജി സപ്ലൈ ചെയിനുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനുള്ള യുഎസ്-ഇന്ത്യ സംരംഭത്തിനായുള്ള ഒരു റോഡ്മാപ്പ്, പില്ലറുകൾ III, IV എന്നിവയ്ക്കുള്ള ഇന്തോ-പസഫിക് സാമ്പത്തിക ചട്ടക്കൂടിന്റെ (IPEF) പശ്ചാത്തലത്തിൽ, അംഗീകാര രേഖകളുടെ സമർപ്പണം എന്നിവ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

അന്നത്തെ യുഎസ് ദേശീയ സുരക്ഷാ ഉപദേഷ്ടാവ് (NSA) ജേക്ക് സള്ളിവൻ ജൂണിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രിയെ സന്ദർശിച്ച് പരസ്പര

താൽപ്പര്യമുള്ള ഉഭയകക്ഷി, പ്രാദേശിക, ആഗോള വിഷയങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്തു. സന്ദർശന വേളയിൽ, NSA സള്ളിവനുമായും EAM ചർച്ചകൾ നടത്തി. അന്നത്തെ യുഎസ് ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി ഓഫ് സ്റ്റേറ്റ് കർട്ട് കാംബെൽ, നാഷണൽ സയൻസ് ഫൗണ്ടേഷന്റെ (NSF) ഡയറക്ടർ, യുഎസ് നാഷണൽ സെക്യൂരിറ്റി കൗൺസിൽ, ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് എനർജി, നാഷണൽ എയറോനോട്ടിക്സ് ആൻഡ് സ്പേസ് അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ (NASA), NSF, യുഎസ് ഏജൻസി ഫോർ ഇന്റർനാഷണൽ ഡെവലപ്മെന്റ് (USAID) എന്നിവയിൽ നിന്നുള്ള മുതിർന്ന പ്രതിനിധികൾ എന്നിവരുൾപ്പെടെ മുതിർന്ന യുഎസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ഒരു സംഘവും NSA സള്ളിവനോടൊപ്പം ഉണ്ടായിരുന്നു. ഫസ്റ്റ് ഇന്ത്യ-US ഇനിഷ്യേറ്റീവ് ഓൺ ക്രിട്ടിക്കൽ ആൻഡ് എമേർജിംഗ് ടെക്നോളജി (iCET) വാർഷിക അവലോകന യോഗത്തിൽ രണ്ട് NSA-കളും അധ്യക്ഷത വഹിച്ചു. പരസ്പര സഹകരണത്തിനും പരിഹരിക്കപ്പെടാത്ത പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുമുള്ള മുന്നോട്ടുള്ള വഴിയെക്കുറിച്ച് ഇരുപക്ഷവും ചർച്ച ചെയ്തു. ബഹിരാകാശത്ത് പരസ്പര പ്രവർത്തനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മനുഷ്യ ബഹിരാകാശ യാത്രാ സഹകരണത്തിനായുള്ള ഒരു തന്ത്രപരമായ ചട്ടക്കൂടിനും ധാരണയായി. ഈ മീറ്റിംഗിന് ശേഷം ഒരു ജോയിന്റ് ഫാക്ട്ഷീറ്റ് പുറത്തിറക്കി. സെപ്റ്റംബറിൽ ഇന്ത്യയും യുഎസും ഒരു ഉഭയകക്ഷി 2+2 ഇന്റർ-സെഷണൽ മീറ്റിംഗും നടത്തി.

ഹൗസ് ഫോറിൻ അഫയേഴ്സ് കമ്മിറ്റി ചെയർമാൻ പ്രതിനിധി മൈക്കൽ മക്കോളിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഒരു ഉഭയകക്ഷി യുഎസ് കോൺഗ്രസ് പ്രതിനിധി സംഘം ജൂണിൽ ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ച് പ്രധാനമന്ത്രിയെ സന്ദർശിച്ചു. വിദേശകാര്യ സെക്രട്ടറിയുമായും ഡെപ്യൂട്ടി ദേശീയ സുരക്ഷാ ഉപദേഷ്ടാവുമായും പ്രതിനിധി സംഘം പ്രത്യേകം

കൂടിക്കാഴ്ചകൾ നടത്തി. പ്രതിനിധി സംഘം ധർമ്മശാല സന്ദർശിക്കുകയും 14th ദലൈലാമയെ കാണുകയും ചെയ്തു.

ഇന്ത്യ നിരവധി പ്രധാന ബഹുമുഖ, ബഹുരാഷ്ട്രീയ ഇടപെടലുകളിൽ പങ്കെടുത്തു. UNGA-യുടെ 79th സെഷനിൽ, സമകാലിക ആഗോള വിഷയങ്ങളിൽ ഇന്ത്യയുടെ നിലപാട് EAM അവതരിപ്പിക്കുകയും G4, G20, IBSA, BRICS, BIMSTEC, ഇന്ത്യ-കരീബിയൻ കമ്മ്യൂണിറ്റി (CARICOM), ഇന്ത്യ-കമ്മ്യൂണിറ്റി ഓഫ് ലാറ്റിൻ അമേരിക്കൻ, കരീബിയൻ സ്റ്റേറ്റ്സ് (CELAC) എന്നിവയുൾപ്പെടെ നിരവധി വിദേശകാര്യ മന്ത്രിതല യോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുകയും ചെയ്തു. ആഗോള ഭരണ പരിഷ്കരണ "ആക്ഷൻ ആഹ്വാനം" EAM അംഗീകരിക്കുകയും ദേശീയ അധികാരപരിധിക്കപ്പുറമുള്ള ജൈവവൈവിധ്യ (BBNJ) കരാറിൽ ഒപ്പുവയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. കൂടാതെ, ഏഷ്യാ സൊസൈറ്റി, ഒബ്സർവർ റിസർച്ച് ഫൗണ്ടേഷൻ (ORF) പോലുള്ള തിങ്ക് ടാങ്കുകൾ സംഘടിപ്പിച്ച വിദേശനയ വ്യാപന സെമിനാറുകൾ ഉൾപ്പെടെ, മയക്കുമരുന്ന് ഭീഷണികൾ, വികസന മാതൃകകൾ, ആഗോളതലത്തിൽ ഇന്ത്യയുടെ പങ്ക് എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള ചർച്ചകളിൽ EAM പങ്കെടുത്തു.

ഇന്ത്യയും യുഎസും തമ്മിലുള്ള പ്രതിരോധ സഹകരണം വർഷം തോറും ശക്തമായി. സെപ്റ്റംബറിൽ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ വിൽമിംഗ്ടൺ സന്ദർശന വേളയിൽ ലോക്ക്ഹീഡ് മാർട്ടിനും ടാറ്റ അഡ്വാൻസ്ഡ് സിസ്റ്റംസ് ലിമിറ്റഡും തമ്മിലുള്ള C-130J സൂപ്പർ ഹെർക്കുലീസ് വിമാനത്തിന്റെ ടീമിംഗ് എഗ്രിമെന്റിനെ പ്രധാനമന്ത്രിയും അന്നത്തെ യുഎസ് പ്രസിഡന്റുമായ ജോസഫ് ആർ. ബൈഡൻ പ്രശംസിച്ചു. സെപ്റ്റംബറിൽ സിലിക്കൺ വാലി ഉച്ചകോടിയിൽ ഒപ്പുവച്ച ധാരണാപത്രത്തിലൂടെ സാധ്യമായ പ്രതിരോധ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ഇന്നൊവേഷൻസ് ഫോർ ഡിഫൻസ് എക്സലൻസും (iDEX) യുഎസിലെ (പ്രതിരോധ വകുപ്പ്) DoD-

യുടെ ഡിഫൻസ് ഇന്നൊവേഷൻ യൂണിറ്റും (DIU) തമ്മിലുള്ള മെച്ചപ്പെട്ട സഹകരണത്തെയും നേതാക്കൾ സ്വാഗതം ചെയ്തു.

ജനുവരിയിൽ, US നാവികസേന ഗുവാമിൽ സംഘടിപ്പിച്ച "എക്സർസൈസ് സീ ഡ്രാഗൺ 24" എന്ന അന്തർവാഹിനി വിരുദ്ധ യുദ്ധ പരിശീലനത്തിന്റെ 4th എഡിഷനിൽ ഇന്ത്യൻ നാവികസേന പങ്കെടുത്തു. 2024 ൽ ഇന്ത്യയും യുഎസും നിരവധി പ്രധാന ഉഭയകക്ഷി പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു: ഇന്ത്യ-യുഎസ് ബൈലാറ്ററൽ ട്രൈ-സർവീസ് HADR ആംഫിബിയസ് എക്സർസൈസ് ആൻഡ് എക്സർസൈസ് ടൈഗർ ട്രയംഫ് 24 (വിശാഖപട്ടണം, മാർച്ച്), ഇത് യുഎസ് നേവി, മറൈൻ കോർപ്സ്, ആർമി എന്നിവയ്ക്കൊപ്പം ഇന്ത്യൻ നാവികസേന, കരസേന, വ്യോമസേന എന്നിവയെ ഒരുമിച്ച് കൊണ്ടുവന്നു. ഏപ്രിലിൽ, ഹവായിയിലെ യുഎസ് ആർമി പസഫിക് ആസ്ഥാനത്ത് നടന്ന ഇന്ത്യ-യുഎസ് ആർമി എക്സിക്യൂട്ടീവ് സ്റ്റിയറിംഗ് ഗ്രൂപ്പിന്റെ (ESG) 7th എഡിഷനായി ഇരു രാജ്യങ്ങളിലെയും മുതിർന്ന സൈനിക ഉദ്യോഗസ്ഥർ പ്രത്യേകം ഒത്തുകൂടി. ഉയർന്നുവരുന്ന ഭീഷണികൾ, സംഘർഷ പരിഹാര തന്ത്രങ്ങൾ, ആധുനിക പ്രതിരോധ വെല്ലുവിളികളെ നേരിടൽ എന്നിവയെക്കുറിച്ചായിരുന്നു അവരുടെ ചർച്ചകൾ.

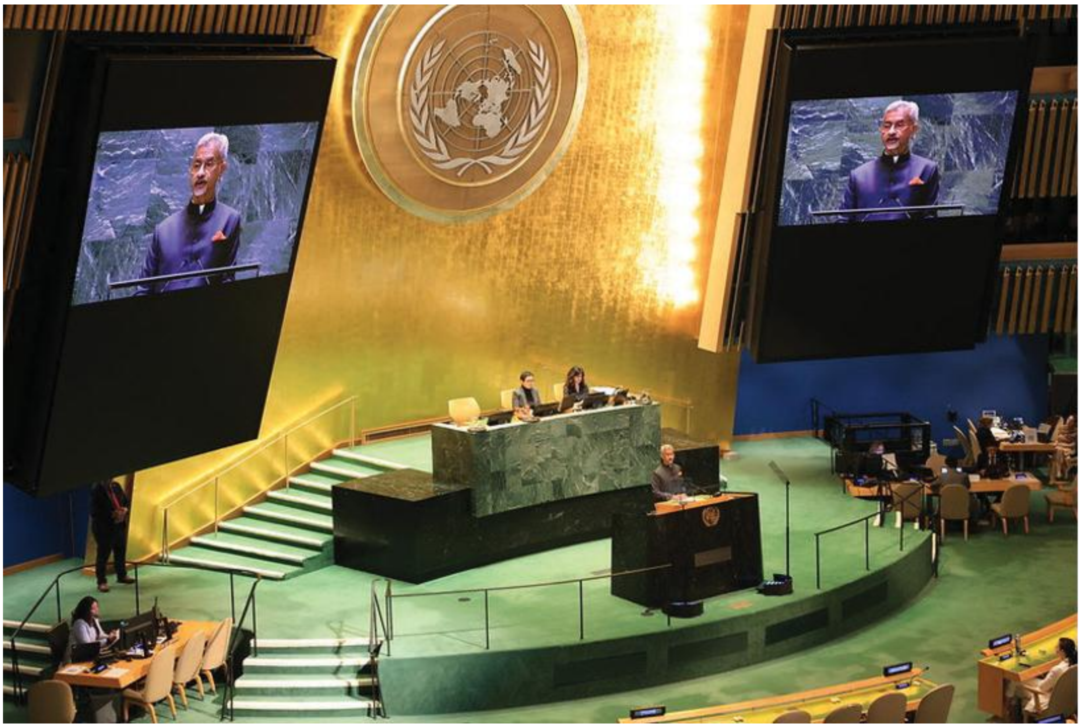

2024 സെപ്റ്റംബറിൽ ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ 79th ജനറൽ അസംബ്ലിയിൽ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഇന്ത്യയുടെ പ്രസ്താവന നടത്തി

ഇന്ത്യ-കാനഡ ബന്ധങ്ങൾ പരമ്പരാഗതമായി ശക്തമായ ജനങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധങ്ങളിലും ശക്തമായ സാമ്പത്തിക ബന്ധങ്ങളിലും അധിഷ്ഠിതമാണ്. ജൂൺ 14 ന് ഇറ്റലിയിലെ അപുലിയയിൽ നടന്ന G7 ഉച്ചകോടിക്കിടെ പ്രധാനമന്ത്രി അന്നത്തെ കാനഡ പ്രധാനമന്ത്രി ജസ്റ്റിൻ ട്രൂഡോയുമായി ഹ്രസ്വമായ കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. നമ്മുടെ ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങളുടെ മുൻവ്യവസ്ഥകളിൽ പരസ്പര ധാരണ, പരസ്പരം ബഹുമാനം, പരസ്പരം പ്രദേശിക സമഗ്രതയ്ക്കും പരമാധികാരത്തോടും ഉള്ള അചഞ്ചലമായ ബഹുമാനം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ, സ്വന്തം മണ്ണിൽ നിന്ന് പ്രവർത്തിക്കുന്ന എല്ലാ ഇന്ത്യാ വിരുദ്ധ ഘടകങ്ങൾക്കെതിരെയും വേഗത്തിലും ഫലപ്രദവുമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് ഇന്ത്യ കനേഡിയൻ സർക്കാരിനോട് ആവർത്തിച്ച് ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

2024 ൽ ഇന്ത്യ-റഷ്യ ബന്ധത്തിൽ പുരോഗതി ഉണ്ടായി. ജൂലൈയിൽ 22nd വാർഷിക ഉച്ചകോടിയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ പ്രധാനമന്ത്രി മോസ്കോയിലും

ഒക്ടോബറിൽ 16th ബ്രിക്സ് ഉച്ചകോടിയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ കസാനിലും സന്ദർശനം നടത്തി. 2023-24 ൽ റഷ്യയുമായുള്ള ഉഭയകക്ഷി വ്യാപാരം 65.7 ബില്യൺ യുഎസ് ഡോളറിലെ എക്കാലത്തെയും ഉയർന്ന നിരക്കിലെത്തി, ഇത് റഷ്യയെ ഇന്ത്യയുടെ 4th വലിയ വ്യാപാര പങ്കാളിയാക്കി. ഇന്ത്യ-റഷ്യ ഇന്റർ-ഗവൺമെന്റൽ കമ്മീഷന്റെ (IRIGC-TEC) വ്യാപാര-സാമ്പത്തിക-ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക-സാംസ്കാരിക സഹകരണത്തിന്റെ (IRIGC-TEC) 25th സെഷൻ നവംബറിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്നു, EAM ഉം റഷ്യൻ ഫെഡറേഷന്റെ ഒന്നാം ഉപപ്രധാനമന്ത്രി ഡെനിസ് മാന്റുറോവും സഹ-അധ്യക്ഷത വഹിച്ചു. ഡിസംബറിൽ, ഇന്ത്യ-റഷ്യ ഇന്റർഗവൺമെന്റൽ കമ്മീഷൻ ഓൺ മിലിട്ടറി & മിലിട്ടറി-ടെക്നിക്കൽ കോഓപ്പറേഷൻ (IRIGC- M&MTC)- ന്റെ 21st സെഷന്റെ സഹ-അധ്യക്ഷത വഹിക്കാൻ രക്ഷാ മന്ത്രി റഷ്യ സന്ദർശിച്ചു. ജൂലൈയിൽ അസ്താനയിൽ നടന്ന SCO ഉച്ചകോടിയുടെ ഭാഗമായി, ജൂലൈയിൽ വിയന്റിയാനിൽ നടന്ന ആസിയാൻ ഫ്രെയിംവർക്കിന് കീഴിലുള്ള വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗത്തിൽ, സെപ്റ്റംബറിൽ റിയാദിൽ നടന്ന ഗൾഫ് സഹകരണ കൗൺസിൽ യോഗത്തിൽ, സെപ്റ്റംബറിൽ നടന്ന 79th UNGA സമ്മേളനത്തിന്റെ ഭാഗമായി ന്യൂയോർക്കിൽ എന്നിവയുൾപ്പെടെ EAM-ഉം റഷ്യൻ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി സെർജി ലാവ്റോവും 2024 ൽ നിരവധി ഉഭയകക്ഷി കൂടിക്കാഴ്ചകൾ നടത്തി. BRICS NSA യോഗത്തിനായി സെപ്റ്റംബറിൽ NSA സെന്റ് പീറ്റേഴ്സ്ബർഗ് സന്ദർശിച്ചു. സന്ദർശന വേളയിൽ, NSA പ്രസിഡന്റ് പുടിനെ സന്ദർശിക്കുകയും റഷ്യൻ പ്രതിനിധി സെർജി ഷോയിഗുവുമായി ഉഭയകക്ഷി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തുകയും ചെയ്തു.

നിരവധി ഉന്നതതല ഇടപെടലുകൾ മൂലം യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളുമായും യൂറോപ്യൻ യൂണിയനുമായും (EU) ഇന്ത്യയുടെ ബന്ധം കൂടുതൽ

വളർന്നു. ഇന്ത്യയും യൂറോപ്യൻ യൂണിയനും 2024 ൽ തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തത്തിന്റെ 20 വർഷം ആഘോഷിച്ചു. വ്യാപാരം, നിക്ഷേപം, ഉയർന്നുവരുന്ന സാങ്കേതികവിദ്യകൾ, നവീകരണം, ഹരിത പരിവർത്തനം, സുരക്ഷ, കുടിയേറ്റം, മൊബിലിറ്റി എന്നീ മേഖലകളിൽ ഉന്നതതല ഇടപെടലുകളും സഹകരണത്തിന്റെ കൂടുതൽ ആഴത്തിലുള്ള വളർച്ചയും 2024 ൽ ഉണ്ടായി.

ഒക്ടോബറിൽ വിയന്റിയാനിൽ നടന്ന കിഴക്കൻ ഏഷ്യൻ ഉച്ചകോടിക്കിടെ യൂറോപ്യൻ കൗൺസിലിന്റെ അന്നത്തെ പ്രസിഡന്റ് ചാൾസ് മൈക്കൽ പ്രധാനമന്ത്രിയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. നവംബറിൽ റിയോ ഡി ജനീറോയിൽ നടന്ന G20 ഉച്ചകോടിക്കിടെ യൂറോപ്യൻ കമ്മീഷൻ പ്രസിഡന്റ് ഉർസുല വോൺ ഡെർ ലെയ്ൻ പ്രധാനമന്ത്രിയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി.

ഇന്ത്യയുടെ 75th റിപ്പബ്ലിക് ദിനത്തിൽ മുഖ്യാതിഥിയായി ഫ്രഞ്ച് പ്രസിഡന്റ് ഇമ്മാനുവൽ മാക്രോൺ ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചു. പ്രതിനിധിതല ചർച്ചകളിൽ, 2026 'ഇന്ത്യ-ഫ്രാൻസ് നവീകരണ വർഷമായി' ആഘോഷിക്കാൻ ഇരുപക്ഷവും തീരുമാനിച്ചു. പ്രതിരോധം, ബഹിരാകാശം, സിവിൽ വ്യോമയാനം, ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക വിദ്യ, ആരോഗ്യം, പൊതുഭരണം, നഗരവികസനം എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള പ്രധാന മേഖലകളിലെ നിരവധി ധാരണാപത്രങ്ങളിലും കരാറുകളിലും ഇരുപക്ഷവും ഒപ്പുവച്ചു.

2024 ജനുവരിയിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന 75th റിപ്പബ്ലിക് ദിനാഘോഷത്തിൽ ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതി, പ്രധാനമന്ത്രി, ഫ്രാൻസ് പ്രസിഡന്റായ ഇമ്മാനുവൽ മാക്രോൺ എന്നിവർ

ഇറ്റാലിയൻ പ്രധാനമന്ത്രി ജോർജിയ മെലോണിയുടെ ക്ഷണപ്രകാരം, G7 ഉച്ചകോടിയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ജൂണിൽ ഇറ്റലി സന്ദർശിച്ചു. G7 ഉച്ചകോടിക്കിടെ, പ്രധാനമന്ത്രി ഇറ്റലി പ്രധാനമന്ത്രി, ഫെഡറൽ റിപ്പബ്ലിക് ഓഫ് ജർമ്മനിയുടെ ചാൻസലർ, ഫ്രാൻസ് പ്രസിഡന്റ്, യുണൈറ്റഡ് കിംഗ്ഡത്തിന്റെ പ്രധാനമന്ത്രി എന്നിവരുമായി പ്രത്യേകം കൂടിക്കാഴ്ചകൾ നടത്തി.

ജൂലൈയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഓസ്ട്രിയ സന്ദർശിച്ചു. 41 വർഷത്തിനിടെ ഒരു ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി നടത്തുന്ന ആദ്യ സന്ദർശനമായിരുന്നു അത്. നയതന്ത്രബന്ധം സ്ഥാപിച്ചതിന്റെ 75th വാർഷികാഘോഷത്തോടനുബന്ധിച്ചായിരുന്നു അത്. സന്ദർശന വേളയിൽ മെച്ചപ്പെടുത്തിയ ഇന്ത്യ-ഓസ്ട്രിയ പങ്കാളിത്തത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സംയുക്ത പ്രസ്താവന പുറപ്പെടുവിച്ചു. പ്രധാനമന്ത്രി പ്രസിഡന്റ് അലക്സാണ്ടർ വാൻ ഡെർ

ബെല്ലനെയെ സന്ദർശിക്കുകയും ചാൻസലർ കാൾ നെഹാമറുമായി ഉഭയകക്ഷി ചർച്ചകൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു.

പോളണ്ട് പ്രധാനമന്ത്രി ഡൊണാൾഡ് ടസ്കിന്റെ ക്ഷണപ്രകാരം, ഓഗസ്റ്റിൽ പ്രധാനമന്ത്രി പോളണ്ട് സന്ദർശിച്ചു, ഇരു രാജ്യങ്ങളും തമ്മിലുള്ള നയതന്ത്ര ബന്ധം സ്ഥാപിച്ചതിന്റെ 70th വാർഷികത്തോടനുബന്ധിച്ചായിരുന്നു അത്. സന്ദർശന വേളയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഡൊണാൾഡ് ടസ്കുമായി ചർച്ച നടത്തുകയും പ്രസിഡന്റ് ആൻഡ്രെജ് ദുഡയെ സന്ദർശിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്ത്യ-പോളണ്ട് ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങളെ തന്ത്രപരമായ പങ്കാളിത്തത്തിലേക്ക് ഉയർത്തുന്നതിന്റെ പ്രഖ്യാപനമായിരുന്നു സന്ദർശനത്തിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഉദ്ദേശ്യം.

2024 ഓഗസ്റ്റിൽ വാർസോയിലെ കോലാപ്പൂർ സ്മാരകത്തിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ആദരാഞ്ജലി അർപ്പിച്ചു.

ഒക്ടോബറിൽ സ്പെയിൻ പ്രസിഡന്റ് പെഡ്രോ സാഞ്ചസ് ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചു. സന്ദർശന വേളയിൽ, പ്രധാനമന്ത്രിയും പ്രസിഡന്റ് സാഞ്ചസും സംയുക്തമായി വഡോദരയിൽ ടാറ്റ അഡ്വാൻസ്ഡ് സിസ്റ്റംസ്

എയർബസ് സ്പെയിനുമായി സഹകരിച്ച് നിർമ്മിച്ച C295 വിമാനങ്ങളുടെ ഫൈനൽ അസംബ്ലി ലൈൻ പ്ലാന്റ് ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു.

സെപ്റ്റംബറിൽ ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന 79th ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ പൊതുസഭയ്ക്കിടെ, EAM ബെൽജിയം പ്രധാനമന്ത്രിയെ സന്ദർശിക്കുകയും ബെൽജിയം, ഫ്രാൻസ്, നെതർലാൻഡ്സ്, യുകെ, സ്പെയിൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള പ്രധാനമന്ത്രിമാരുമായി പ്രത്യേക കൂടിക്കാഴ്ചകൾ നടത്തുകയും ചെയ്തു.

ഒരു സുപ്രധാന സംഭവവികാസത്തിൽ, ഇന്ത്യയും സ്വിറ്റ്സർലൻഡ്, ഐസ്ലാൻഡ്, നോർവേ, ലിച്ചെൻസ്റ്റൈൻ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന യൂറോപ്യൻ ഫ്രീ ട്രേഡ് അസോസിയേഷനും (EFTA) മാർച്ചിൽ ഒരു വ്യാപാര, സാമ്പത്തിക പങ്കാളിത്ത കരാറിൽ (TEPA) ഒപ്പുവച്ചു. വാണിജ്യ വ്യവസായ മന്ത്രി (CIM) സ്വിസ് ഫെഡറൽ കൗൺസിലർ ഗൈ പാർമെലിൻ, ഐസ്ലാൻഡ് വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ബ്യാർണി ബെനഡിക്റ്റ്സൺ, ലിച്ചെൻസ്റ്റീൻ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഡൊമിനിക് ഹാസ്ലർ, നോർവേ വ്യാപാര വ്യവസായ മന്ത്രി ജാൻ ക്രിസ്റ്റ്യൻ വെസ്ട്രെ എന്നിവരുമായി കരാറിൽ ഒപ്പുവച്ചു. 2039 ആകുമ്പോഴേക്കും അടുത്ത 15 വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഇന്ത്യയിൽ 100 ബില്യൺ യുഎസ് ഡോളർ നിക്ഷേപവും 1 ദശലക്ഷം നേരിട്ടുള്ള തൊഴിലവസരങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുക എന്നതാണ് TEPA യുടെ ലക്ഷ്യം.

2024 ഫെബ്രുവരിയിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന റെയ്സിന ഡയലോഗിനോടനുബന്ധിച്ച് നോർഡിക്-ബാൾട്ടിക് എട്ട് (NB8) വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാർക്ക് EAM ആതിഥേയത്വം വഹിച്ചു.

സെപ്റ്റംബറിൽ, EAM ജർമ്മനി സന്ദർശിക്കുകയും ചാൻസലർ ഒലാഫ് ഷോൾസിനെ സന്ദർശിക്കുകയും ചെയ്തു. വിദേശകാര്യ മന്ത്രി അന്നലീന ബെയർബോക്ക്, പ്രതിരോധ മന്ത്രി ബോറിസ് പിസ്റ്റോറിയസ്, ചാൻസലറുടെ വിദേശകാര്യ, സുരക്ഷാ നയ ഉപദേഷ്ടാവ് ജെൻസ് പ്ലോട്ട്നർ, പാർലമെന്റ് അംഗങ്ങൾ (ബുണ്ടെസ്റ്റാഗ്) എന്നിവരുമായി അദ്ദേഹം പ്രത്യേകം കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങളുടെ പൂർണ്ണ സ്പെക്ട്രത്തെക്കുറിച്ച് വിപുലമായ ചർച്ചകൾ നടത്തി. അതേ മാസം തന്നെ, EAM സ്വിറ്റ്സർലൻഡ് സന്ദർശിക്കുകയും വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഇഗ്നാസിയോ കാസിസുമായി ഒരു ഉഭയകക്ഷി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തുകയും ഇന്ത്യ-EFTA സ്വതന്ത്ര വ്യാപാര കരാറിലൂടെ വ്യാപാരവും നിക്ഷേപവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പര്യവേക്ഷണം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

നവംബറിൽ, G7 വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ EAM ഇറ്റലി സന്ദർശിച്ചു. ഇതിനിടയിൽ, EAM ഇറ്റലി വിദേശകാര്യ

മന്ത്രിയെയും ഫ്രാൻസ്, യുകെ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരെയും പ്രത്യേകം കണ്ടു.

ഫെബ്രുവരിയിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന 9th റെയ്സിന ഡയലോഗിൽ അൽബേനിയ, ബോസ്നിയ, ഹെർസഗോവിന, ചെക്ക് റിപ്പബ്ലിക്, ഡെൻമാർക്ക്, എസ്തോണിയ, ഫിൻലൻഡ്, ഗ്രീസ്, ഹംഗറി, ലാത്വിയ, ലിച്ചെൻസ്റ്റൈൻ, ലിത്വാനിയ, റൊമാനിയ, സ്ലോവാക് റിപ്പബ്ലിക്, സ്വീഡൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാർ പങ്കെടുത്തു. റെയ്സിന ഡയലോഗിനോടനുബന്ധിച്ച് നോർഡിക്-ബാൾട്ടിക് എയിറ്റ്(NB8)-ലെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ ഒരു യോഗത്തിന് EAM ആതിഥേയത്വം വഹിച്ചു. ക്ലീൻ, ഗ്രീൻ ടെക്നോളജികൾ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകൽ, ഡിജിറ്റൽ, സൈബർ സഹകരണം ശക്തിപ്പെടുത്തൽ, ഹൈ ക്വാളിറ്റി സ്കില്ലുകളുടെ വികസനം, വിശ്വസനീയമായ ആഗോള വ്യാപാര ശൃംഖലകൾ സൃഷ്ടിക്കൽ എന്നിവയാണ് യോഗം ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

ഇന്ത്യ-ജപ്പാൻ സ്പെഷ്യൽ സ്ട്രാറ്റജിക് ഗ്ലോബൽ പാർട്ണഷിപ്പിന്റെ 10th വാർഷികം ഈ അവസരത്തിൽ അടയാളപ്പെടുത്തുന്നു. ഉന്നതതല സന്ദർശനങ്ങൾ, സാങ്കേതികവിദ്യ, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ, വ്യാപാരം എന്നിവയുൾപ്പെടെ വിവിധ മേഖലകളിലെ സഹകരണ സംരംഭങ്ങളിലൂടെയും, ഐക്യരാഷ്ട്രസഭ, G20, ക്വാഡ് എന്നിവയിലെ സഹകരണത്തിലൂടെയും ഇന്ത്യയും ജപ്പാനും ഈ കാലയളവിൽ തങ്ങളുടെ ബന്ധം കൂടുതൽ ആഴത്തിലാക്കി. ഈ ഒരു കാലയളവിൽ, പ്രധാനമന്ത്രി അന്നത്തെ ജപ്പാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഫ്യൂമിയോ കിഷിദയുമായി ഇറ്റലിയിൽ നടന്ന G7 ഉച്ചകോടിയിലും (ജൂണിൽ) വിൽമിംഗ്ടണിൽ നടന്ന ക്വാഡ് ഉച്ചകോടിയിലും (സെപ്റ്റംബർ) കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. ഈ കൂടിക്കാഴ്ചകളിലൂടെ ഇരു നേതാക്കളും വിവിധ മേഖലകളിലുള്ള

ബന്ധം അവലോകനം ചെയ്യുകയും സഹകരണം കൂടുതൽ ആഴത്തിലുള്ളതാക്കുന്നതിനുള്ള വീക്ഷണങ്ങൾ കൈമാറുകയും ചെയ്തു. ഒക്ടോബറിൽ ലാവോസിൽ നടന്ന ഇന്ത്യ-ആസിയാൻ ഉച്ചകോടിക്കിടെ പ്രധാനമന്ത്രി പുതുതായി നിയമിതനായ ജപ്പാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഷിഗെരു ഇഷിബയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. വ്യാപാരം, നിക്ഷേപം, പ്രതിരോധം, സെമികണ്ടക്ടറുകൾ, സാംസ്കാരിക വിനിമയങ്ങൾ എന്നിവയിലെ സഹകരണം കൂടുതൽ ആഴത്തിലാക്കാനുള്ള പ്രതിബദ്ധത ഇരു നേതാക്കളും ആവർത്തിച്ചു.

ഓഗസ്റ്റിൽ, ജപ്പാന്റെ വിദേശകാര്യ, പ്രതിരോധ മന്ത്രിമാർ മൂന്നാമത്തെ 2+2 മന്ത്രിതല യോഗത്തിനായി ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചു. ഇന്ത്യയുടെ പ്രതിരോധ മന്ത്രി, EAM എന്നിവർ ചേർന്ന് ഈ യോഗത്തിന് അധ്യക്ഷത വഹിച്ചു. നവംബറിൽ ഇറ്റലിയിൽ നടന്ന G7 വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ ഔട്ട്റീച്ച് സെഷനിടയിൽ ജപ്പാൻ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി തകേഷി ഇവായയുമായും EAM കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി.

2020 ജൂൺ മുതൽ ഇന്ത്യയും ചൈനയും വർക്കിംഗ് മെക്കാനിസം ഫോർ കൺസൾട്ടേഷൻ ആൻഡ് കോർഡിനേഷൻ (WMCC)-ന്റെ 18 യോഗങ്ങളും ഉന്നത സൈനിക നേതാക്കൾ തമ്മിലുള്ള 21 റൗണ്ട് കൂടിക്കാഴ്ചകളും നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഒക്ടോബറിൽ, നയതന്ത്ര, സൈനിക തലങ്ങളിൽ നടന്ന ചർച്ചകൾക്ക് ശേഷം, യഥാർത്ഥ നിയന്ത്രണ രേഖ (LAC) ഉൾപ്പെടെ ചില മേഖലകളിൽ പട്രോളിംഗ് ക്രമീകരണങ്ങളിൽ ഒരു കരാറിലെത്തി, ഇത് 2020 ൽ ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഉയർന്നുവന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരമായി. തുടർന്ന്, ഒക്ടോബറിൽ റഷ്യയിലെ കസാനിൽ നടന്ന 16th ബ്രിക്സ് ഉച്ചകോടിക്കിടെ പ്രധാനമന്ത്രി ചൈനീസ് പ്രസിഡന്റ് ഷി ജിൻപിങുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. ഏകദേശം അഞ്ച് വർഷത്തിനിടെ പ്രതിനിധി തലത്തിൽ നടന്ന അവരുടെ ആദ്യ ഉഭയകക്ഷി യോഗമാണിത്.

2024 ഒക്ടോബർ ലാവോസിൽ നടന്ന ഇന്ത്യ-ആസിയാൻ ഉച്ചകോടിയിൽ ജപ്പാൻ പ്രധാനമന്ത്രി ഷിഗേരു ഇഷിബയുമായി പ്രധാനമന്ത്രി ഉഭയകക്ഷി ചർച്ച നടത്തി.

ചൈനയുടെ പ്രസിഡന്റ് ഷി ജിൻപിങ്ങുമായി പ്രധാനമന്ത്രി

2024 ഒക്ടോബറിൽ കസാനിൽ നടന്ന 16th ബ്രിക്സ് ഉച്ചകോടിക്കിടെ കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി

2024 ൽ, EAM വിദേശകാര്യ മന്ത്രി വാങ് യിയുമായി മൂന്ന് തവണ കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി - 1) ജൂലൈയിൽ അസ്താനയിൽ SCO കൗൺസിൽ ഓഫ് ഹെഡ്സ് ഓഫ് സ്റ്റേറ്റ് മീറ്റിംഗിൽ, 2) ജൂലൈയിൽ വിയന്റിയാനിൽ ആസിയാനുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗത്തിൽ, 3)നവംബറിൽ റിയോ ഡി ജനീറോയിൽ നടന്ന G20 ഉച്ചകോടിക്കിടെ. ഡിസംബറിൽ ഇരു രാജ്യങ്ങളുടെയും പ്രത്യേക പ്രതിനിധികൾ ബീജിംഗിൽ കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി.

നിരവധി ഉന്നതതല കൈമാറ്റങ്ങളും ഉഭയകക്ഷി ചർച്ചകളും കാരണം ഇന്ത്യയും റിപ്പബ്ലിക് ഓഫ് കൊറിയയും (RoK) തമ്മിലുള്ള പ്രത്യേക സ്ട്രാറ്റജിക് പങ്കാളിത്തം കൂടുതൽ ആഴത്തിൽ തുടരുന്നു. ഒക്ടോബറിൽ വിയന്റിയാനിൽ നടന്ന കിഴക്കൻ ഏഷ്യ ഉച്ചകോടിയിലും നവംബറിൽ റിയോ ഡി ജനീറോയിൽ നടന്ന G-20 ഉച്ചകോടിയിലും പ്രധാനമന്ത്രിയും അന്നത്തെ RoK പ്രസിഡന്റ് യൂൻ സുക് യോളും കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. കൂടാതെ മാർച്ചിൽ EAM സോൾ സന്ദർശിക്കുകയും വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ചോ തെ-യുളിനൊപ്പം10th ഇന്ത്യ-RoK സംയുക്ത കമ്മീഷൻ യോഗത്തിൽ അധ്യക്ഷത വഹിക്കുകയും ചെയ്തു. ജൂലൈയിൽ ആസിയാൻ റീജിയണൽ ഫോറത്തിനിടയിലും, സെപ്റ്റംബറിൽ ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ 79th ജനറൽ അസംബ്ലി സമ്മേളനത്തിനിടയിലും, ഡിസംബറിൽ ഇറ്റലിയിൽ നടന്ന G7 ഉച്ചകോടിയിലും ഇരു മന്ത്രിമാരും കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി.

ഇന്ത്യയും ഡെമോക്രാറ്റിക് പീപ്പിൾസ് റിപ്പബ്ലിക് ഓഫ് കൊറിയയും(DPRK) തമ്മിലുള്ള ബന്ധം സുസ്ഥിരമായി തുടരുന്നു. ചർച്ചകളിലൂടെയും നയതന്ത്ര ഇടപെടലുകളിലൂടെയും കൊറിയൻ

ഉപദ്വീപിൽ സമാധാനവും സ്ഥിരതയും കൊണ്ടുവരുന്നതിനുള്ള ശ്രമങ്ങളെ ഇന്ത്യ നിരന്തരം പിന്തുണയ്ക്കുന്നു.

ഇന്ത്യയും മംഗോളിയയും തമ്മിൽ ചരിത്രപരവും സാംസ്കാരികപരവും ആത്മീയപരവുമായ ആഴത്തിലുള്ള ബന്ധമുണ്ട്. മംഗോളിയ ചൈനയുടെയും റഷ്യയുടെയും അതിർത്തിയിലുള്ള രാജ്യമാണ്. ഇന്ത്യയെ ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട 'മൂന്നാം' അയൽക്കാരനായും 'ആത്മീയ അയൽക്കാരനായും' കണക്കാക്കുന്നു. ബന്ധത്തിൽ വികസന പങ്കാളിത്തം പ്രത്യേക പ്രാധാന്യമുള്ള ഒരു മേഖലയായി തുടരുന്നു.

"ചൈനയുടെ പ്രസിഡന്റ് ഷി ജിൻപിങ്ങുമായി പ്രധാനമന്ത്രി

2024 ഒക്ടോബറിൽ കസാനിൽ നടന്ന 16th ബ്രിക്സ് ഉച്ചകോടിക്കിടെ കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി"

ഉന്നത തലത്തിലുള്ള സന്ദർശനങ്ങൾ, വ്യാപാരത്തിലും നിക്ഷേപത്തിലുമുള്ള വർദ്ധനവ്, ഊർജം, സുരക്ഷ, പ്രതിരോധം, ആണവ മേഖല, സംസ്കാരം, വിദ്യാഭ്യാസം, സാങ്കേതികവിദ്യ, ആരോഗ്യം, ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ എന്നിവയുൾപ്പെടെ വിവിധ മേഖലകളിലെ ബന്ധങ്ങൾ വിശാലമാക്കുന്നതിലൂടെ ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ബന്ധം ഈ വർഷം ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ആഴത്തിലാക്കുകയും ചെയ്തു. ഗൾഫ് രാജ്യങ്ങൾ ഇന്ത്യയുടെ മുൻനിര വ്യാപാര പങ്കാളികളായി തുടരുന്നു. ഉഭയകക്ഷി വ്യാപാരം 162 ബില്യൺ USD കവിഞ്ഞതോടെ, 2023-24 ൽ ഇന്ത്യയുടെ പ്രമുഖ പ്രാദേശിക വ്യാപാര പങ്കാളിയായി ഗൾഫ് സഹകരണ കൗൺസിൽ (GCC) ഉയർന്നുവന്നു. ഇന്ത്യയ്ക്ക് ശക്തമായ നിക്ഷേപങ്ങൾ തുടർന്നും ലഭിക്കുന്നു, ഈ മേഖലയിൽ നിന്നുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ഊർജ്ജ ഇറക്കുമതി ഇപ്പോഴും ഉയർന്ന നിലയിലാണ്. ജനുവരിയിൽ അഹമ്മദാബാദിൽ നടന്ന വൈബ്രന്റ് ഗുജറാത്ത് ഉച്ചകോടിയിൽ മുഖ്യാതിഥിയായി UAE പ്രസിഡന്റ് ഷെയ്ഖ് മുഹമ്മദ്

ബിൻ സായിദ് അൽ നഹ്യാൻ ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചു. നൂതന ആരോഗ്യ പരിരക്ഷാ പദ്ധതികളിലെ നിക്ഷേപ സഹകരണം, പുനരുപയോഗിക്കാവുന്ന ഊർജം, ഫുഡ് പാർക്കുകളുടെ വികസനം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച ധാരണാപത്രങ്ങൾ സന്ദർശന വേളയിൽ ഒപ്പുവച്ചു.

(ഇടത്ത് നിന്ന് വലത്തോട്ട്) പ്രധാനമന്ത്രി UAE യിലെ 'അഹ്ലാൻ മോദി', കുവൈത്തിലെ 'ഹാലാ മോദി' എന്നീ ഇവന്റുകളിൽ ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തെ അഭിസംബോധന ചെയ്തു (ഡിസംബർ).

2024 ഫെബ്രുവരിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഉഭയകക്ഷി സന്ദർശനത്തിന്റെ ഭാഗമായി യുണൈറ്റഡ് അറബ് എമിറേറ്റ്സ് ((UAE) സന്ദർശിക്കുകയും UAE പ്രസിഡന്റ് ഷെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ സായിദ് അൽ നഹ്യാൻ, ദുബായ് ഭരണാധികാരി ഷെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ റാഷിദ് അൽ മക്തൂം എന്നിവരുമായി ചർച്ച നടത്തുകയും ചെയ്തു. സന്ദർശന വേളയിൽ ഒപ്പുവച്ച പ്രധാന ധാരണാപത്രങ്ങൾ/കരാറുകളിൽ, ഉഭയകക്ഷി നിക്ഷേപ ഉടമ്പടി, ഇന്ത്യ-മിഡിൽ ഈസ്റ്റ്- യൂറോപ്പ് സാമ്പത്തിക ഇടനാഴി(IMEEC) സംബന്ധിച്ച ഇന്റർഗവൺമെന്റൽ ഫ്രെയിംവർക്ക് കരാർ (IGFA), ഡിജിറ്റൽ ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ പദ്ധതികൾ സംബന്ധിച്ച ധാരണാപത്രങ്ങൾ, നാഷണൽ മാരിടൈം ഹെറിറ്റേജ് കോംപ്ലക്സ് (NMHC) എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

അബുദാബിയിലെ ആദ്യത്തെ ഹിന്ദു ക്ഷേത്രമായ BAPS മന്ദിർ ഫെബ്രുവരിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു.

നവംബറിൽ, സിംബയോസിസ് ഇന്റർനാഷണൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയുടെ ദുബായ് കാമ്പസ് EAM ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു. ഡിസംബറിൽ നടന്ന നാലാമത്തെ സ്ട്രാറ്റജിക് ചർച്ചകൾക്കും 15th സംയുക്ത കമ്മീഷൻ യോഗത്തിനുമായി UAE ഉപപ്രധാനമന്ത്രിയും വിദേശകാര്യ മന്ത്രിയുമായ ഷെയ്ഖ് അബ്ദുള്ള ബിൻ സായിദ് അൽ നഹ്യാൻ ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചു.

സ്ട്രാറ്റജിക് ഡയലോഗിനായുള്ള ആദ്യ ഇന്ത്യ-GCC ജോയിന്റ് മന്ത്രിതല യോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിനായി EAM സെപ്റ്റംബറിൽ റിയാദ് സന്ദർശിച്ചിരുന്നു. ഇന്ത്യയും ഗൾഫ് കോഓപ്പറേഷൻ കൗൺസിൽ (GCC) അംഗരാജ്യങ്ങളും തമ്മിലുള്ള വിദേശകാര്യ മന്ത്രിതലത്തിലുള്ള ആദ്യ കൂടിക്കാഴ്ചയായിരുന്നു ഇത്. ഖത്തർ പ്രധാനമന്ത്രിയും വിദേശകാര്യ മന്ത്രിയുമായി സേവനമനുഷ്ഠിക്കുന്ന ഷെയ്ഖ് മുഹമ്മദ് ബിൻ അബ്ദുൾ റഹ്മാൻ ബിൻ ജാസിം അൽ താനിയുമായി ഉഭയകക്ഷി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്താൻ ജൂണിൽ EAM ദോഹ സന്ദർശിച്ചു. ഡിസംബറിൽ, ദോഹ ഫോറത്തിന്റെ 22nd പതിപ്പിൽ EAM പങ്കെടുക്കുകയും ' കോൺഫ്ലിക്റ്റ് റെസൊല്യൂഷൻ ഇൻ ന്യൂ എറ' എന്ന വിഷയത്തിലുള്ള ഒരു പാനലിനെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

ആഗസ്റ്റിൽ EAM കുവൈറ്റ് സന്ദർശിക്കുകയും കിരീടാവകാശി ഷെയ്ഖ് സബാഹ് അൽ ഖാലിദ് അൽ സബാഹ്, പ്രധാനമന്ത്രി ഷെയ്ഖ് അഹമ്മദ് അൽ അബ്ദുല്ല അൽ സബാഹ്, വിദേശകാര്യ മന്ത്രി അബ്ദുല്ല അലി അൽ - യാഹ്യ എന്നിവരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തുകയും ചെയ്തു. കുവൈറ്റ് വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഡിസംബറിൽ ഇന്ത്യ സന്ദർശിക്കുകയും EAM-ഉം

ആയി ഉഭയകക്ഷി ചർച്ചകൾ നടത്തുകയും പ്രധാനമന്ത്രിയെ സന്ദർശിക്കുകയും ചെയ്തു.

നയതന്ത്രം, പ്രതിരോധം, മാനുഷികപരമായ സഹായം എന്നീ മേഖലകളിലെ വിവിധ സംരംഭങ്ങളിൽ ഒരുമിച്ച് പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ട് പശ്ചിമേഷ്യയിലെയും വടക്കേ ആഫ്രിക്കയിലെയും രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ഉഭയകക്ഷി ബന്ധം 2024-ൽ ഇന്ത്യ വളരെയധികം മെച്ചപ്പെടുത്തി. ഒരു ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രത്തലവന്റെ ആദ്യ അൾജീരിയൻ സന്ദർശനം, ഇന്ത്യ-അൾജീരിയ സാമ്പത്തിക ഫോറത്തിന്റെ ഉദ്ഘാടനം എന്നിവ രാഷ്ട്രപതിയുടെ അൾജീരിയയിലേക്കുള്ള ചരിത്രപരമായ സന്ദർശനത്തിന്റെ പ്രധാന ആകർഷണങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഉന്നതതല സന്ദർശനങ്ങളിലൂടെയും സൈനിക സഹകരണ കരാറിലൂടെയും അൾജീരിയയുമായുള്ള പ്രതിരോധ സഹകരണം കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തി. പ്രതിരോധ സഹകരണം മുതൽ സാമ്പത്തിക കൈമാറ്റം, സ്ട്രാറ്റജിക് ചർച്ചകൾ വരെയുള്ള ഇടപെടലുകൾക്കൊപ്പം ഈജിപ്ത്, ഇസ്രയേൽ, മൊറോക്കോ എന്നീ രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധം ഇന്ത്യ ആഴത്തിലാക്കി. ജൂലൈയിൽ ട്രിപ്പോളിയിൽ ഇന്ത്യ എംബസി വീണ്ടും തുറന്നു.

പ്രധാനപ്പെട്ട മെഡിക്കൽ സാമഗ്രികൾ നൽകിക്കൊണ്ട് ഇന്ത്യ പലസ്തീനിന് മാനുഷികപരമായ സഹായം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. നിയർ ഈസ്റ്റിലെ പാലസ്തീൻ അഭയാർത്ഥികൾക്കായുള്ള യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് റിലീഫ് ആൻഡ് വർക്കിംഗ് ഏജൻസിക്ക് (UNRWA) 2024-25 വർഷത്തേക്കുള്ള 5 ദശലക്ഷം USD വാർഷിക സാമ്പത്തിക സഹായം ഇന്ത്യ പൂർത്തിയാക്കി. വർഷങ്ങളായി, വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം, ദുരിതാശ്വാസ സേവനങ്ങൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെ UNRWA യുടെ പ്രധാന പരിപാടികൾക്കായി ഇന്ത്യ മൊത്തം 40 ദശലക്ഷം USD സംഭാവന ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതിനുപുറമെ, സുഡാൻ, സിറിയ, ദക്ഷിണ

സുഡാൻ എന്നിവിടങ്ങളിൽ വൈദ്യശാസ്ത്രപരവും വിദ്യാഭ്യാസപരവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടർന്നു. ലിബിയ, ടുണീഷ്യ, ജിബൂട്ടി എന്നീ രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള നയതന്ത്ര സന്ദർശനങ്ങളും സഹകരണവും വർഷം മുഴുവൻ വർദ്ധിപ്പിച്ചു. മേഖലയിൽ മാനുഷികപരമായ സഹായം നൽകുന്നതിൽ ഇന്ത്യ സജീവമായ പങ്ക് വഹിക്കുന്നു.

കൂടാതെ, ജോർദാൻ, സൊമാലിയയുമായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ ഇടപെടലുകൾ പ്രതിരോധ, ബിസിനസ് മേഖലകളിലെ സഹകരണത്തിനും വഴിയൊരുക്കി. മേഖലയിലുടനീളം കൂടുതൽ ആഴത്തിലുള്ള ബന്ധം വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള ഇന്ത്യയുടെ പ്രതിബദ്ധതയെ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്ന തുടർച്ചയായ വിദ്യാഭ്യാസ, സാംസ്കാരിക കൈമാറ്റങ്ങളും ഈ അവസരത്തിൽ തുടർന്നു.

ഇന്ത്യയും ഇറാനും വർഷം മുഴുവനും തങ്ങളുടെ ഉഭയകക്ഷി സഹകരണം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നത് തുടർന്നു, കൂടാതെ പങ്കാളിത്തത്തിൽ സ്ഥിരമായ പുരോഗതി നിലനിർത്തി. ഒക്ടോബറിൽ, റഷ്യയിലെ കസാനിൽ നടന്ന 16th ബ്രിക്സ് ഉച്ചകോടിക്കിടെ പ്രധാനമന്ത്രി ഇസ്ലാമിക് റിപ്പബ്ലിക് ഓഫ് ഇറാൻ പ്രസിഡന്റായി പുതുതായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട മസൂദ് പെസെഷ്കിയാനുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. ഇരു നേതാക്കളും ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങളുടെ മുഴുവൻ വിവരങ്ങളും അവലോകനം ചെയ്യുകയും പശ്ചിമേഷ്യയിലെ സ്ഥിതി ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രാദേശിക സംഭവവികാസങ്ങൾ ചർച്ച ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ജനുവരിയിൽ, EAM ഇറാൻ സന്ദർശിക്കുകയും അന്നത്തെ പ്രസിഡന്റ് സയ്യിദ് ഇബ്രാഹിം റൈസിയെ സന്ദർശിക്കുകയും ചെയ്തു. സന്ദർശന വേളയിൽ, അദ്ദേഹം അന്നത്തെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഹുസൈൻ അമീർ അബ്ദുള്ളാഹിയാൻ, ഗതാഗത-നഗരവികസന മന്ത്രി മെഹർദാദ് ബസർപാഷ്, സുപ്രീം നാഷണൽ സെക്യൂരിറ്റി കൗൺസിൽ സെക്രട്ടറി

അലി അക്ബർ അഹമ്മദിയൻ എന്നിവരുമായും കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. അതേ മാസം തന്നെ, കമ്പാലയിൽ നടന്ന NAM ഉച്ചകോടിക്കിടെ EAM അന്നത്തെ ആദ്യ വൈസ് പ്രസിഡന്റ് മുഹമ്മദ് മുഖബറുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. ഒക്ടോബറിൽ, കസാനിൽ നടന്ന ബ്രിക്സ് ഔട്ട്റീച്ച് സെഷനിൽ വെച്ച് ഇറാൻ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി അബ്ബാസ് അരാഗ്ചിയുമായി EAM കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. കണക്ടിവിറ്റി പ്രോജക്ടുകളിലെ സഹകരണം ഈ വർഷം കൂടുതൽ ശക്തിപ്പെടുത്തി. ചബഹാർ തുറമുഖത്തെ ഷാഹിദ് ബെഹെഷ്തി ടെർമിനൽ സജ്ജീകരിക്കുന്നതിനും പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിനുമുള്ള ദീർഘകാല പ്രധാന കരാറിൽ ഇന്ത്യ പോർട്ട്സ് ഗ്ലോബൽ ലിമിറ്റഡും ഇറാനിലെ പോർട്ട് ആൻഡ് മാരിടൈം ഓർഗനൈസേഷനും തമ്മിൽ മെയ് 13 ന് ഒപ്പുവച്ചു.

2024 ഒക്ടോബറിൽ കസാനിൽ നടന്ന 116th ബ്രിക്സ് ഉച്ചകോടിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി പങ്കെടുത്തു

റഷ്യയുടെ അധ്യക്ഷതയിൽ 16th ബ്രിക്സ് ഉച്ചകോടി ഒക്ടോബറിൽ റഷ്യയിലെ കസാനിൽ നടന്നു. "ആഗോള വികസനത്തിനും സുരക്ഷയ്ക്കും വേണ്ടി ബഹുരാഷ്ട്രവാദം ശക്തിപ്പെടുത്തൽ" എന്നതായിരുന്നു ഉച്ചകോടിയുടെ പ്രമേയം. ജൂണിൽ, റഷ്യയിലെ നിസ്നി

നോവ്ഗൊറോഡിൽ ബ്രിക്സ് വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ ഒരു യോഗം സംഘടിപ്പിച്ചു, അതിൽ 'വികസ്വര രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ബ്രിക്സ് രാജ്യങ്ങളുടെ ചർച്ച' എന്ന വിഷയത്തിൽ ഒരു മന്ത്രിതല സെഷൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. സൗദി അറേബ്യയുടെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി പ്രിൻസ് ഫൈസൽ ബിൻ ഫർഹാൻ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുത്തു. സെപ്റ്റംബർ ആദ്യം ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന 79th UNGA-യോടൊപ്പം ബ്രിക്സ് വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗം നടന്നു. അതിൽ EAM രാജ്യത്തെ പ്രതിനിധീകരിച്ചു. ഒക്ടോബറിൽ നടന്ന ഉച്ചകോടിയിൽ ഇന്ത്യൻ പ്രതിനിധി സംഘത്തെ നയിച്ചത് പ്രധാനമന്ത്രിയായിരുന്നു, ബ്രിക്സ് പ്ലസ്/ഔട്ട്റീച്ച് സെഷനിൽ EAM പങ്കെടുത്തു. ഉച്ചകോടി അവസാനിച്ചപ്പോൾ, അവർ 16th ബ്രിക്സ് കസാൻ ഡിക്ലറേഷൻ അംഗീകരിക്കുകയും, ഒരു രാജ്യത്തിന് എങ്ങനെ ബ്രിക്സ് പങ്കാളിയാകാം എന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുകയും, പങ്കാളികളായി ചേരാൻ സാധ്യതയുള്ള രാജ്യങ്ങളുടെ പട്ടിക പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

SCO യിലെ ഇന്ത്യയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ 'SECURE' എന്ന ആശയം പിന്തുടരുന്നു. 'SECURE' എന്നാൽ സാമ്പത്തിക വളർച്ച, കണക്റ്റിവിറ്റി, ഐക്യം, അതിർത്തികളെയും പരമാധികാരത്തെയും ബഹുമാനിക്കൽ, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം എന്നിവ ചേർന്നതാണ്. SCO ചട്ടക്കൂടിനുള്ളിൽ ഇന്ത്യ വിവിധ പരിപാടികളിലും യോഗങ്ങളിലും സംരംഭങ്ങളിലും സജീവമായി പങ്കെടുത്തു. ഓരോ രാജ്യത്തിന്റെയും പരമാധികാരം, സ്വാതന്ത്ര്യം, അതിർത്തികളുടെ സംരക്ഷണം, സമത്വം, പരസ്പര നേട്ടം എന്നിവയെ ബഹുമാനിക്കുന്നതിനും ആഭ്യന്തര കാര്യങ്ങളിൽ ഇടപെടൽ ഒഴിവാക്കുന്നതിനും ഊന്നൽ നൽകി. ജൂലൈയിൽ അസ്താനയിൽ നടന്ന 24th SCO ഉച്ചകോടിയിൽ ഇന്ത്യയെ പ്രതിനിധീകരിച്ച്, SCO കൗൺസിൽ ഓഫ് ഹെഡ്സ് ഓഫ്

സ്റ്റേറ്റ്സിന്റെ വിപുലീകരിച്ച യോഗത്തിൽ പ്രധാനമന്ത്രിയെ പ്രതിനിധീകരിച്ച് EAM പ്രസംഗം നടത്തി.

ഒക്ടോബറിൽ ഇസ്ലാമാബാദിൽ നടന്ന കൗൺസിൽ ഓഫ് ഹെഡ്സ് ഓഫ് ഗവൺമെന്റ് (CHG) യോഗത്തിലും EAM ഇന്ത്യയെ പ്രതിനിധീകരിച്ചു. അസ്താന ഡിക്ലറേഷന് പുറമേ, SCO ഉച്ചകോടിയിൽ ആകെ 23 ഡോക്യുമെന്റുകൾ അംഗീകരിച്ചു. ഈ മേഖലയിലെ ഗതാഗത, കണക്ടിവിറ്റി സംരംഭങ്ങളെ സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നതിനോടൊപ്പം, അന്താരാഷ്ട്ര നിയമങ്ങൾ, UN ചാർട്ടറിന്റെയും SCO ചാർട്ടറിന്റെയും ലക്ഷ്യങ്ങൾ, തത്വങ്ങൾ അനുസരിച്ച് ന്യായവും സന്തുലിതവുമായ രീതിയിൽ സഹകരിക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യം ഡിക്ലറേഷൻ അടിവരയിട്ടു. ഭീകരവാദത്തെ അപലപിച്ച ഡിക്ലറേഷൻ, ഭീകരവാദ ധനസഹായം, അതിർത്തി കടന്നുള്ള തീവ്രവാദികളുടെ നീക്കം എന്നിവ അഭിസംബോധന ചെയ്യേണ്ടതിന്റെയും തീവ്രവാദികൾക്ക് സുരക്ഷിത താവളങ്ങൾ ഒരുക്കുന്ന രാജ്യങ്ങളെ ഒറ്റപ്പെടുത്തുകയും തുറന്നുകാട്ടുകയും ചെയ്യേണ്ടതിന്റെയും ആവശ്യകത പ്രത്യേകം ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു.

2024 ഓഗസ്റ്റിൽ കൈവിലേക്കുള്ള ഔദ്യോഗിക സന്ദർശന വേളയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഉക്രെയ്ൻ പ്രസിഡന്റായ വോളോഡിമർ സെലെൻസ്‌കിക്ക് 4 BHISHM ക്യൂബുകൾ കൈമാറി

ഇന്ത്യയും ഉക്രൈനും തമ്മിലുള്ള ഉഭയകക്ഷി ബന്ധം വികസിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ആഗസ്റ്റിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഉക്രൈനിലേക്ക് ഒരു ചരിത്ര പ്രാധാന്യമുള്ള സന്ദർശനം നടത്തി, ഒരു ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി നടത്തുന്ന ആദ്യ ഉക്രൈൻ സന്ദർശനമാണിത്. ജൂണിൽ ഇറ്റലിയിൽ നടന്ന G7 ഉച്ചകോടിയുടെയും സെപ്റ്റംബറിൽ ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന UN ജനറൽ അസംബ്ലിയുടെ 79th സെഷന്റെയും അവസരത്തിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഉക്രേനിയൻ പ്രസിഡന്റ് വൊളോഡിമിർ സെലെൻസ്കിയുമായും കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി. EAM-ന്റെ ക്ഷണം സ്വീകരിച്ച് ഉക്രേനിയൻ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി മാർച്ചിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം നടത്തി.

ബെലാറസ് റിപ്പബ്ലിക്കിന്റെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി സെർജി അലീനിക് മാർച്ചിൽ ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചു. EAM-ന്റെ ക്ഷണപ്രകാരമായിരുന്നു ഇത്. ഇന്ത്യ-ബെലാറസ് ഉഭയകക്ഷി ബന്ധത്തിന്റെ അവസ്ഥ ഇരു മന്ത്രിമാരും അവലോകനം ചെയ്യുകയും വ്യാപാരം, സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ, ഇൻഷുറൻസ്, പ്രതിരോധം, വിദ്യാഭ്യാസം, സയൻസ്, ടെക്നോളജി തുടങ്ങിയ മേഖലകളിലെ വികസന പങ്കാളിത്തവും ഉഭയകക്ഷി സഹകരണവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള വഴികൾ ചർച്ച ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

സെപ്റ്റംബറിൽ, അർമേനിയയിൽ സന്ദർശനം നടത്തിയ MoS (KVS), മന്ത്രിമാർ, നയതന്ത്രജ്ഞർ, തിങ്ക്-ടാങ്കുകൾ, അക്കാദമിഷ്യൻമാർ എന്നിവരുടെ പങ്കാളിത്തത്തിന് സാക്ഷ്യം വഹിച്ച ട്രാക്ക് 1.5 ഡയലോഗായ പ്രാരംഭ യെരേവൻ ഡയലോഗിൽ സംബന്ധിച്ചു. അർമേനിയയുടെ ഉപപ്രധാനമന്ത്രി മെർ ഹെർബർട്ടി ഗ്രിഗോറിയയെ സന്ദർശിച്ച അദ്ദേഹം

അർമേനിയയുടെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി അററ്റ് മിർസോയനുമായി ഉഭയകക്ഷി ചർച്ചകൾ നടത്തി.

2024 ൽ, ആഫ്രിക്കൻ രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള ഇന്ത്യയുടെ സമ്പർക്കം ഉയർന്ന തലത്തിലുള്ള നയതന്ത്ര സന്ദർശനങ്ങൾ, വ്യാപാര വിപുലീകരണം, വികസന പങ്കാളിത്തം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ എന്നിവ കൊണ്ട് അടയാളപ്പെടുത്തി. ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതി ഒക്ടോബറിൽ മലാവിയിലേക്കും മൗറീഷ്യാനിയയിലേക്കും സുപ്രധാന സന്ദർശനങ്ങൾ നടത്തി. സന്ദർശന വേളയിൽ, ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതി ഉഭയകക്ഷി, സാമ്പത്തിക ബന്ധങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ആഫ്രിക്കൻ നേതാക്കളുമായി സംവദിച്ചു.

ഓഗസ്റ്റിൽ, 19th CII ഇന്ത്യ-ആഫ്രിക്ക കോൺക്ലേവിൽ പങ്കെടുക്കാൻ ബുറുണ്ടി, ഗാംബിയ, ലൈബീരിയ, മൗറീഷ്യസ്, സിംബാബ്‌വെ എന്നിവയുടെ വൈസ് പ്രസിഡന്റുമാർ ഉൾപ്പെടെ നിരവധി ആഫ്രിക്കൻ നേതാക്കൾ ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചു. അതേ മാസത്തിൽ നടന്ന വോയിസ് ഓഫ് ഗ്ലോബൽ സൗത്ത് ഉച്ചകോടിയുടെ 3rd എഡിഷനിൽ അൽജീരിയ, അംഗോള, ബെനിൻ, ബോട്സ്വാന, ബുർക്കിന ഫാസോ, ബുറുണ്ടി, കേപ് വെർഡെ, ചാഡ്, കൊമോറോസ്, ഡെമോക്രാറ്റിക് റിപ്പബ്ലിക് ഓഫ് കോംഗോ, ഈജിപ്ത്, ഇക്വേറ്റോറിയൽ ഗിനിയ, എറിട്രിയ, ഈസ്വതിനി, ഇത്യോപ്യ, ഗാബൺ, ഗാബിയ, ഘാന, ഗിനിയ, ഗിനിയ ബിസ്സൗ, ഐവറി കോസ്റ്റ്, കെനിയ, ലെസോത്തോ, ലൈബീരിയ, മഡഗാസ്കർ, മലാവി, മാലി, മൗറിറ്റാനിയ, മൊറോക്കോ, മൊറാക്കോ, മൊസാംബിക്, നമീബിയ, നൈജർ, നൈജീരിയ, റവാണ്ട, സാവോ ടോം ആന്റ് പ്രിൻസിപ്പി, സെനെഗൽ, സീഷെൽസ്, സിയറ ലിയോൺ, സോമാലിയ, ദക്ഷിണാഫ്രിക്ക, ദക്ഷിണ സുഡാൻ, സൂഡാൻ, ടാൻസാനിയ, ടോഗോ, ട്യൂണീഷ്യ, ഉഗാണ്ട,

സാംബിയ, സിംബാബ്‌വേ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നിരവധി ആഫ്രിക്കൻ രാജ്യങ്ങൾ പങ്കെടുത്തു.

ജനുവരിയിൽ ഗാന്ധിനഗറിൽ മൊസാമ്പിക് പ്രസിഡന്റ് ഫിലിപ് ന്യൂസിയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച്ച നടത്തിയ പ്രധാനമന്ത്രി ഉഭയകക്ഷി ബന്ധങ്ങളും പ്രാദേശിക സുരക്ഷയും ചർച്ച ചെയ്തു. നവംബറിൽ പ്രധാനമന്ത്രി നൈജീരിയയിൽ ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം നടത്തി, അത് 17 വർഷത്തിൽ ഒരു ഇന്ത്യൻ പ്രധാനമന്ത്രി നടത്തിയ ആദ്യ സന്ദർശനമായിരുന്നു അത്. കസ്റ്റംസ് സഹകരണം, സാംസ്കാരിക വിനിമയം, ഭൂ സർവേ സഹകരണം എന്നിവയിൽ ധാരണാപത്രങ്ങൾ ഒപ്പിടുന്നതിന് സന്ദർശനം സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു. നൈജീരിയ പ്രസിഡന്റ് ബോള അഹമ്മദ് തിനുബു പ്രധാനമന്ത്രിക്ക് "ഗ്രാൻഡ് കമാൻഡർ ഓഫ് ദി ഓർഡർ ഓഫ് നൈജർ" എന്ന ദേശീയ പുരസ്‌ക്കാരം സമ്മാനിച്ചു.

UNGA യുടെ 74th സെഷന്റെ പാർശ്വങ്ങളിൽ സെപ്റ്റംബറിൽ ന്യൂയോർക്കിൽ എത്യോപ്യൻ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി തായേ അറ്റ്സ്കെ സെലാസി, കമ്പാലയിൽ ജനുവരിയിൽ നടന്ന NAM ഉച്ചകോടിയുടെ പാർശ്വങ്ങളിൽ ഉഗാണ്ടയുടെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ജെജെ ഒഡോംഗോ, ഫെബ്രുവരിയിൽ ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന റൈസിന ഡയലോഗിന്റെ പാർശ്വങ്ങളിൽ ഘാനയുടെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ഷെർലെ അയോർകോർ ബോച്ചെ എന്നിവരുമായി EAM വെവ്വേറെ കൂടിക്കാഴ്ച്ചകൾ നടത്തി.

നവംബർ 2024 ന്, അബുജയിൽ നൈജീരിയൻ പ്രസിഡന്റ് ബോള അഹമ്മദ് ടിനുബു 'ഗ്രാൻഡ് കമാൻഡർ ഓഫ് ഓർഡർ ഓഫ് നൈജർ' പുരസ്ക്കാരം പ്രധാനമന്ത്രിക്ക് സമ്മാനിച്ചു.

ഗാബണിലും കാബോ വെർഡിലും പുതിയ എംബസികൾ തുറന്ന് ഇന്ത്യ ആഫ്രിക്കയിൽ നയതന്ത്ര ബന്ധം വിപുലീകരിക്കുന്നത് തുടർന്നു. ഇന്ത്യയുടെ പിന്തുണയോടെ ജനുവരിയിൽ എത്യോപ്യ BRICS ൽ ചേർന്നു, ആഫ്രിക്കയിൽ ഇന്ത്യ ടാൻസാനിയയുടെ രണ്ടാമത്തെ വലിയ വ്യാപാര പങ്കാളിയായി മാറി, ഉഭയകക്ഷി വ്യാപാരം USD 7.9 ബില്യൺ എത്തി. കൂടാതെ, മിഡ്‌വൈഫറി വികസനത്തിനായി ഇന്ത്യ 1 മില്യൺ ഡോളർ ഗ്രാന്റ് സഹായം നൽകി, മലാവിയിൽ ഒരു സ്ഥിരമായ കൃത്രിമ അവയവ ഫിറ്റ്മെന്റ് സെന്റർ സ്ഥാപിക്കാൻ സഹായിച്ചു, മൊസാംബിക്കിന് രണ്ട് ഫാസ്റ്റ് ഇന്റർസെപ്റ്റർ ക്രാഫ്റ്റുകൾ (FIC) സംഭാവന നൽകി.

കെനിയയിൽ (സെപ്റ്റംബർ), ടാൻസാനിയ (ഒക്ടോബർ), ദക്ഷിണാഫ്രിക്ക (ഒക്ടോബർ) ഐഎൻഎസ് തൽവാർ നടത്തിയ പോർട്ട് കോളുകൾ, മാർച്ചിൽ വടക്കൻ മൊസാംബിക്കിലെ നാകാലയിൽ നടത്തിയ ആദ്യ

ഇന്ത്യ - മൊസാംബിക്-തൻസാനിയ ത്രികക്ഷി നാവിക അഭ്യാസം എന്നിവ പ്രതിരോധ സംബന്ധമായ സുപ്രധാന സമ്പർക്ക പരിപാടികളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ആഫ്രിക്കയിലെ പ്രധാന വികസന സംരംഭങ്ങളിൽ ഘാനയുടെ ടെമ-മക്കാദൻ റെയിൽവേ ലൈനിലേക്ക് 447 മില്യൺ ഡോളർ ധനസഹായം, കെനിയയിൽ എക്സിം ബാങ്കിന്റെ (കയറ്റുമതി-ഇറക്കുമതി ബാങ്ക് ഓഫ് ഇന്ത്യ) പുതിയ കിഴക്കൻ ആഫ്രിക്ക പ്രതിനിധി ഓഫീസ് തുറക്കൽ, നമീബിയയിലും ടോഗോയിലും ഡിജിറ്റൽ പേമെന്റ് ഇൻഫ്രാസ്ട്രക്ചർ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള കരാറുകൾ ഒപ്പിടൽ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. നമീബിയ, കെനിയ, സാംബിയ എന്നിവയ്ക്ക് വരൾച്ചാ, വെള്ളപ്പൊക്ക ദുരിതാശ്വാസത്തിന് ഇന്ത്യ മാനുഷിക പരിഗണനയിൽ സഹായം നൽകി, കോളറ പകർച്ചവ്യാധി ചെറുക്കാൻ സാംബിയയ്ക്ക് 3.5 ടൺ മെഡിക്കൽ സാമഗ്രികളും നൽകി. കിഴക്കും ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയ്ക്കും അനുവദിച്ച 1,800 ITEC പരിശീലന സ്ലോട്ടുകൾ, 1,272 ITEC സ്ലോട്ടുകൾ, മധ്യ, പശ്ചിമ ആഫ്രിക്കയ്ക്കുള്ള 251 ICCR സ്കോളർഷിപ്പുകൾ, ഇ-വിദ്യാഭാരതി ആരോഗ്യഭാരതി (e-VBAB) ഓൺലൈൻ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രോഗ്രാമിൽ എൻറോൾ ചെയ്ത 7,600 ആഫ്രിക്കൻ വിദ്യാർത്ഥികൾ എന്നിവ ഉപയോഗിച്ച് വർഷം മുഴുവൻ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ ഉദ്യമങ്ങൾ തുടർന്നു. വ്യാപാരം, പ്രതിരോധം, വികസന സഹകരണം എന്നിവയിലൂടെ ആഫ്രിക്കയോടുള്ള ഇന്ത്യയുടെ വളരുന്ന പ്രതിബദ്ധത ഈ സംരംഭങ്ങൾ എടുത്തുകാട്ടുന്നു. 2024 ൽ, ഇന്ത്യയും ലാറ്റിൻ അമേരിക്കയും കരീബിയൻ (LAC) മേഖലയും തമ്മിലുള്ള രാഷ്ട്രീയ ഇടപെടലുകൾ മേഖലയിലെ രാജ്യങ്ങളുമായുള്ള നമ്മുടെ ബന്ധങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ ഊർജ്ജം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

നവംബറിൽ റിയോ ഡി ജനീറോയിൽ നടന്ന G20 നേതാക്കന്മാരുടെ ഉച്ചകോടിക്കായി പ്രധാനമന്ത്രി ബ്രസീൽ സന്ദർശിച്ചു. G-20 ഉച്ചകോടിയുടെ പാർശ്വങ്ങളിൽ, അദ്ദേഹം ബ്രസീൽ പ്രസിഡന്റ് ലൂയിസ് ഇനാസിയോ ലുലാ ഡാ സിൽവ, പ്രസിഡന്റും അർജന്റീന പ്രസിഡന്റ് ജേവിയർ മിലി, ചിലി പ്രസിഡന്റ് ഗാബ്രിയേൽ ബോറിക് ഫോണ്ട് എന്നിവരുമായി വെവ്വേറെ കൂടിക്കാഴ്ച്ച നടത്തി.

നവംബറിൽ, ഗുയാനയിലും പ്രധാനമന്ത്രി ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനം നടത്തി, ഗയാന പ്രസിഡന്റ് മുഹമ്മദ് ഇർഫാൻ അലിയുമായി അദ്ദേഹം പ്രതിനിധി തല ചർച്ചകൾ നടത്തി. ജോർജ്ജ്ടൗണിലെ സ്റ്റേറ്റ് ഹൗസിൽ നടന്ന ചടങ്ങിൽ, ഗയാന പ്രസിഡന്റ് "ഓർഡർ ഓഫ് എക്സലൻസ്" എന്ന ഗയാനയുടെ പരമോന്നത ബഹുമതി പ്രധാനമന്ത്രിക്ക് സമ്മാനിച്ചു.

ഗയാനയിലെ ജോർജ്ജ്ടൗണിൽ പ്രധാനമന്ത്രി ഗ്രെനഡ ഡിക്കൺ മിച്ചലിനോടൊപ്പം 2nd ഇന്ത്യ-കരീബിയൻ കമ്മ്യൂണിറ്റി (CARICOM) ഉച്ചകോടിക്ക് പ്രധാനമന്ത്രി സഹ-അധ്യക്ഷത വഹിച്ചു. ഉച്ചകോടിയുടെ പാർശ്വങ്ങളിൽ, ആന്റിഗ്വ, ബാർബുഡ, ബാർബഡോസ്, സെന്റ് ലൂസിയ, കോമൺവെൽത്ത് ഓഫ് ഡൊമിനിക്ക, ഗ്രെനഡ, ട്രിനിഡാഡ്, ടൊബാഗോ, സുരിനാം എന്നിവയുടെ പ്രധാനമന്ത്രിമാരുമായി പ്രധാനമന്ത്രി ഉഭയകക്ഷി സംഭാഷണങ്ങൾ നടത്തി. ജോർജ്ജ്ടൗണിൽ നടന്ന ചടങ്ങിൽ, കോമൺവെൽത്ത് ഓഫ് ഡൊമിനിക്ക പ്രസിഡന്റ് സിൽവാനി ബർട്ടൺ ഡൊമിനിക്കയുടെ പരമോന്നത ദേശീയ പുരസ്ക്കാരമായ "ഡൊമിനിക്ക അവാർഡ് ഓഫ് ഓണർ" പ്രധാനമന്ത്രിക്ക് സമ്മാനിച്ചു.

(മുകളിൽ ഇടത്തുനിന്ന് ഘടികാരദിശയിൽ) 2024 നവംബറിൽ ജോർജ്ജ്ടൗണിൽ നടന്ന രണ്ടാം ഇന്ത്യ- CARICOM ഉച്ചകോടിക്കിടെ പ്രധാനമന്ത്രി ആന്റിഗ്വ, ബാർബുഡ, ബഹാമസ്, ബാർബഡോസ്, ഡൊമിനിക്ക, സെന്റ് ലൂസിയ, ട്രിനിഡാഡ് & ടൊബാഗോ എന്നീ രാജ്യങ്ങളുടെ നേതാക്കളുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തി

കരീബിയൻ രാജ്യങ്ങളിലെ നേതാക്കളിൽ നിന്നുള്ള സന്ദർശനങ്ങൾക്കും 2024 സാക്ഷ്യം വഹിച്ചു. ഗയാന പ്രധാനമന്ത്രി മുഹമ്മദ് ഇർഫാൻ അലി ഫെബ്രുവരിയിൽ ഇന്ത്യ സന്ദർശിച്ചു. ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതിയെയും ബഹുമാനപ്പെട്ട ഉപരാഷ്ട്രപതിയെയും അദ്ദേഹം സന്ദർശിച്ചു, EAM, ഊർജ്ജ, ആവർത്തനോർജ്ജ മന്ത്രി എന്നിവരുമായി വെവ്വേറെ കൂടിക്കാഴ്ച്ചകൾ നടത്തി. ട്രിനിഡാഡ് ആന്റ് ടൊബാഗോ പ്രധാനമന്ത്രി മെയ് മാസത്തിൽ മുംബൈയും, ജാംനഗറും സന്ദർശിച്ചു. ഒക്ടോബറിൽ ജമൈക്ക പ്രധാനമന്ത്രി ഇന്ത്യയിൽ സന്ദർശനം നടത്തി ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതി, ബഹുമാനപ്പെട്ട ഉപരാഷ്ട്രപതി, പ്രധാനമന്ത്രി എന്നിവരുമായി പ്രത്യേകം കൂടിക്കാഴ്ച്ചകൾ നടത്തി. ഒക്ടോബറിൽ വെനിസ്വേലയുടെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് വൈസ് പ്രസിഡന്റ് ഇന്ത്യയിലേക്ക് ഒരു പ്രതിനിധിസംഘത്തെ നയിക്കുകയും ബഹുമാനപ്പെട്ട ഉപരാഷ്ട്രപതി, പെട്രോളിയം, പ്രകൃതി വാതക മന്ത്രി എന്നിവരുമായി കൂടിക്കാഴ്ച്ച നടത്തുകയും ചെയ്തു.

2024 ൽ, പനാമ, ബ്രസീൽ, ചിലി, അർജന്റീന, സെന്റ് കിറ്റ്സ് & നെവിസ് എന്നിവയുടെ വിദേശ മന്ത്രിമാരെ EAM സ്വീകരിച്ചു. ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന UNGA യുടെ പാർശ്വങ്ങളിൽ ഗയാന, ബൊളീവിയ, മെക്സിക്കോ, ക്യൂബ, എൽ സാൽവഡോർ, നിക്കരാഗ്വ, പനാമ, ഡൊമിനിക്ക, ഗ്രെനഡ, ട്രിനിഡാഡ് ആന്റ് ടൊബാഗോ, സുരിനാം, വെനിസ്വേല എന്നിവിടങ്ങളിലെ പ്രധാനമന്ത്രിമാരെയും, സെന്റ് വിൻസെന്റ്, ഗ്രെനഡൈൻസ് പ്രധാനമന്ത്രിയെയും അദ്ദേഹം കണ്ടു. കമ്പാലയിൽ നടന്ന NAM ഉച്ചകോടിയുടെ പാർശ്വങ്ങളിൽ ഉഗാണ്ടയിൽ അദ്ദേഹം കൊളംബിയ, ബൊളീവിയ, വെനിസ്വേല എന്നിവയുടെ വിദേശ മന്ത്രിമാരുമായി വെവ്വേറെ കൂടിക്കാഴ്ച്ച നടത്തി.

നവംബറിൽ ഗയാനയിൽ നടന്ന ഇന്ത്യ-CARICOM ഉച്ചകോടിയുടെ പാർശ്വങ്ങളിൽ ജമൈക്കയുടെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രിയെയും ഡിസംബറിൽ ഖത്തറിലെ ദോഹ ഫോറത്തിന്റെ പാർശ്വങ്ങളിൽ ഹോണ്ടുറസ് വിദേശകാര്യ മന്ത്രിയെയും EAM കണ്ടു.

(മുകളിൽ ഇടത് വശത്ത് നിന്ന് വലത്തോട്ട്) സെപ്റ്റംബർ 2024 ന് ന്യൂയോർക്കിൽ നടന്ന UNGA യുടെ പാർശ്വങ്ങളിൽ ക്യൂബ, എൽ സാൽവഡോർ, ഗയാന, വെനിസ്വേല എന്നിവിടങ്ങളിലെ വിദേശകാര്യ മന്ത്രിമാരെ EAM കണ്ടു.

G20 വിദേശ മന്ത്രിമാരുടെ യോഗത്തിന് ഫെബ്രുവരി 2024 ൽ MOS (VM) ബ്രസീൽ സന്ദർശിച്ചു. ഓഗസ്റ്റിൽ, ഡൊമിനിക്കൻ റിപ്പബ്ലിക്, ഗ്വാട്ടെമാല, എൽ സാൽവഡോർ, പനാമ, ട്രിനിഡാഡ്, ടൊബാഗോ എന്നിവിടങ്ങളിൽ MOS (PM) ഔദ്യോഗിക സന്ദർശനങ്ങൾ നടത്തി. തുടർന്ന്, മെക്സിക്കോ (സെപ്റ്റംബർ), ഗ്രെനഡ (ഒക്ടോബർ), ബാർബഡോസ് (ഒക്ടോബർ), ആന്റിഗ്വ, ബാർബുഡ (ഒക്ടോബർ) എന്നിവിടങ്ങളിലും അദ്ദേഹം സന്ദർശനങ്ങൾ നടത്തി. ഒക്ടോബറിൽ COP16 മീറ്റിംഗിൽ പങ്കെടുക്കാൻ MOS (KVS) കൊളംബിയയിലെ കാലി സന്ദർശിച്ചു. സെപ്റ്റംബറിൽ ബൊളീവിയയിലെ ലാ പാസിൽ ഒരു പുതിയ മിഷൻ തുറക്കുന്നതിനൊപ്പം LAC മേഖലയിൽ ഇന്ത്യക്ക് ഇപ്പോൾ 17 റെസിഡന്റ് മിഷനുകൾ ഉണ്ട്.

ബഹുരാഷ്ട്ര സഹകരണത്തിനും ആഗോള ക്രമത്തിലെ പരിഷ്കാരത്തിനും വേണ്ടി വാദിക്കുന്നതിൽ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ അംഗമായി ഇന്ത്യ സജീവമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തുന്നു. ജനുവരിയിൽ, യുഎൻ ജനറൽ അസംബ്ലി പ്രസിഡന്റ് ബഹുമാനപ്പെട്ട രാഷ്ട്രപതി സന്ദർശിക്കുകയും, EAM മായി പ്രത്യേക യോഗം നടത്തുകയും ചെയ്തു. ജൂലൈയിൽ, ന്യൂഡൽഹിയിൽ നടന്ന 46th സെഷനുള്ള യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് എഡ്യുക്കേഷണൽ, സയന്റിഫിക്, കൾച്ചറൽ ഓർഗനൈസേഷൻ (യുനെസ്കോ) വേൾഡ് ഹെറിറ്റേജ് കമ്മിറ്റിയുടെ യോഗത്തെ പ്രധാനമന്ത്രി അഭിസംബോധന ചെയ്തു. ഇന്ത്യ ആതിഥേയത്വം വഹിക്കുന്ന യുനെസ്കോയുടെ ആദ്യ സെഷൻ ആയിരുന്നു അത്.

അസർബൈജാനിലെ ബാക്കുവിൽ നവംബറിൽ നടന്ന ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള

ഫ്രെയിംവർക്ക് കൺവെൻഷൻ (UNFCCC) ന്റെ 29th കോൺഫറൻസ് ഓഫ് പാർട്ടിസ് (COP29) ൽ ഇന്ത്യ പങ്കെടുത്തു.

"സെപ്റ്റംബറിൽ, ന്യൂയോർക്കിൽ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ ജനറൽ അസംബ്ലിയിൽ 'ഭാവിയുടെ ഉച്ചകോടി' പ്രധാനമന്ത്രി അഭിസംബോധന ചെയ്തു. ഉച്ചകോടിയിൽ അഞ്ച് രംഗങ്ങളിലെ 56 ആക്ഷൻ പോയിന്റുകൾ സഹിതം "ഭാവിക്കുള്ള ഉടമ്പടി" അംഗീകരിച്ചു. നേപ്പാൾ പ്രധാനമന്ത്രി, കുവൈത്ത് കിരീടാവകാശി, ഫലസ്തീൻ പ്രസിഡന്റ്, വിയറ്റ്നാം പ്രസിഡന്റ്, ഉക്രെയ്ൻ പ്രസിഡന്റ് എന്നിവർ ഉൾപ്പെടെ നിരവധി നേതാക്കളുമായി പ്രധാനമന്ത്രി വെവ്വേറെ ഉഭയകക്ഷി ചർച്ചകൾ നടത്തി. പ്രത്യേകമായി, UNGA യുടെ 79th സെഷനിൽ ഉയർന്ന തല വാരത്തിനുള്ള പ്രതിനിധി സംഘത്തിന് EAM നേതൃത്വം നൽകി, 28 സെപ്റ്റംബറിൽ ന്യൂയോർക്കിൽ 79th UNGA യുടെ ഉന്നതതല സെഗ്മെന്റിന്റെ പൊതു സംവാദത്തെ അഭിസംബോധന ചെയ്തു."

സെപ്റ്റംബർ 2024 ന് ന്യൂയോർക്കിലെ ഐക്യരാഷ്ട്രസഭയുടെ ഭാവി ഉച്ചകോടിയിൽ പ്രധാനമന്ത്രി തന്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾ പങ്കുവെച്ചു

UNGA സെഷന്റെ പാർശ്വങ്ങളിൽ, G20, G4, IBSA, BRICS, L-69 & C-10, ഇന്ത്യ-CARICOM, ഇന്ത്യ - CELAC, BIMSTEC എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ വിവിധ ബഹുരാഷ്ട്ര വിദേശ മന്ത്രിതല യോഗങ്ങളിൽ EAM സംബന്ധിച്ചു.

പങ്കാളി രാജ്യങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി പ്രോജക്ടുകൾ, ഗ്രാന്റുകൾ, ലോണുകൾ എന്നിവയിലൂടെ ഇന്ത്യ വികസന സഹായം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ ഏതാനും വർഷങ്ങളിൽ, സാങ്കേതിക കൺസൾട്ടൻസി, ദുരന്ത നിവാരണം, മാനവിക സഹായം, പൈതൃക പുനസ്ഥാപനം, വിദ്യാഭ്യാസ സ്കോളർഷിപ്പ്, ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കൽ പ്രോഗ്രാമുകൾ, അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ, ഹൈഡ്രോഇലക്ട്രിസിറ്റി, പവർ ട്രാൻസ്മിഷൻ, കൃഷി, വ്യവസായം, വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം, പുരാവസ്തു സംരക്ഷണം, ക്രോസ് ബോർഡർ കണക്ടിവിറ്റി ശക്തിപ്പെടുത്തൽ എന്നിവയിൽ സിവിലിയൻ, മിലിറ്ററി കോഴ്സുകൾ എന്നിവയിലേക്ക് അതിന്റെ വ്യാപ്തി വിപുലീകരിച്ചു. വിദ്യാഭ്യാസം, ആരോഗ്യം, കൃഷി, ജലം, ഊർജ്ജം, കണക്ടിവിറ്റി എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിപുലമായ സെക്ടറുകൾ പ്രധാന വികസന സഹകരണ പദ്ധതികളിൽ വരും. പങ്കാളി രാജ്യങ്ങൾക്ക് ഓഫർ ചെയ്യുന്ന കൺസഷണൽ ലോണുകളായ LOC യും ഇന്ത്യ ഓഫർ ചെയ്യുന്നു. പൂർത്തിയാക്കിയ വൻകിട LOC പ്രോജക്ടുകളിൽ ബുറുണ്ടിയിലെ കാബുവിൽ 20 മെഗാവാട്ട് ഹൈഡ്രോ-ഇലക്ട്രിക് പ്രൊജക്ട്, സിംബാബ്‌വെ, ടാൻസാനിയ എന്നിവിടങ്ങളിലെ ജലവിതരണ സംവിധാനങ്ങളുടെ നവീകരണം, ശ്രീലങ്കയിലെ റെയിൽവേ ട്രാക്ക് അപ്ഗ്രേഡേഷൻ പ്രൊജക്ട്, ഗയാനയിലേക്ക് വിമാനങ്ങളുടെ വിതരണം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. 2024 ൽ മൗറീഷ്യസിൽ വാട്ടർ പൈപ്പ്‌ലൻ റീപ്ലേസ്മെന്റ് പ്രോജക്ടിനായി പ്രഥമ റുപ്പി ഡിനോമിനേറ്റഡ് LOC നൽകി.

വിദേശ സർക്കാർ പ്രൊഫഷണലുകൾക്ക് വിപുലമായ നവീനമായ പരിശീലന കോഴ്സുകൾ നൽകി ഇന്ത്യ അതിന്റെ പങ്കാളി രാജ്യങ്ങൾക്ക് ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സൗകര്യമൊരുക്കുന്നു. സിവിലിയൻ (10,200 സ്ലോട്ടുകൾ), ഡിഫൻസ് കോഴ്സുകൾ (3,300+ സ്ലോട്ടുകൾ) എന്നിവയിൽ 13,500 ൽ കൂടുതൽ ട്രെയിനിംഗ് സ്ലോട്ടുകൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു, സിവിലിയൻ കോഴ്സുകൾ ഉള്ള 115 ൽ കൂടുതൽ രാജ്യങ്ങളിലേക്കും പ്രതിരോധവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കോഴ്സുകൾക്കായി 80 രാജ്യങ്ങളിലേക്കും എത്തിച്ചു.

സെപ്റ്റംബർ 2024 ന്റെ ന്യൂയോർക്കിലെ യുണൈറ്റഡ് നേഷൻസ് ജനറൽ അസംബ്ലിയുടെ 79th സെഷന്റെ പാർശ്വങ്ങളിൽ നടന്ന L-69 ഗ്രൂപ്പിംഗിന്റെ ജോയിന്റ് മിനിസ്റ്റീരിയൽ മീറ്റിംഗിൽ EAM പങ്കെടുത്തു.

ഇമിഗ്രേഷൻ നയം, ക്ഷേമം, പ്രവാസികളുടെ സമ്പർക്കം എന്നിവയിൽ ഇന്ത്യ ഗണ്യമായ മുന്നേറ്റങ്ങൾ നടത്തി. ഡെൻമാർക്ക്, ഇസ്രയേൽ, മലേഷ്യ, തായ്‌വാൻ, യുകെ എന്നിവയുമായുള്ള മൈഗ്രേഷൻ ആൻഡ് മൊബിലിറ്റി പാർട്ട്ണർഷിപ്പ് കരാറുകൾ (MMPA), ലേബർ മൊബിലിറ്റി

കരാറുകൾ (LMA) എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ പല കരാറുകളിലൂടെ സർക്കാർ സുരക്ഷിതവും നിയമപരവുമായ മൈഗ്രേഷൻ സജീവമായി പ്രോമോട്ട് ചെയ്തു.

നവംബർ 2024-ന് ഗയാനയുടെ സൈനിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിന് 23.37 മില്യൺ ഡോളർ ഡിഫൻസ് വായ്പ്പയുടെ (LoC) ഭാഗമായി ഇന്ത്യ രണ്ട് ഡോർണിയർ HAL-228 വിമാനങ്ങൾ കൈമാറി

തൊഴിൽ മൊബിലിറ്റിയും തൊഴിൽ പാതകളും സ്ട്രീംലൈൻ ചെയ്യാൻ UK യും ഇറ്റലിയും ചേർന്ന് സംയുക്ത പ്രവർത്തക ഗ്രൂപ്പ് മീറ്റിംഗുകൾ നടത്തി. അബുദാബി ഡയലോഗ്, ബുഡാപെസ്റ്റ് പ്രോസസ്, കൊളംബോ പ്രോസസ്, മൈഗ്രേഷൻ ആൻഡ് മൊബിലിറ്റിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഇന്ത്യ-EU ഉയർന്ന തലത്തിലുള്ള സംഭാഷണം (HLDMM) തുടങ്ങിയ അന്താരാഷ്ട്ര സ്ഥാപനങ്ങളുമായുള്ള സഹകരണം ആഗോള മൈഗ്രേഷൻ ഗവേണൻസിൽ ഇന്ത്യയുടെ പങ്ക് ശക്തിപ്പെടുത്തി. ഇന്ത്യ 2024-26 ന് കൊളംബോ പ്രോസസിന്റെ ചെയർമാൻഷിപ്പ് ഏറ്റെടുത്ത് അബുദാബി ഡയലോഗിന്റെ അഡ്വൈസറി കമ്മിറ്റിയിൽ ചേർന്നു. ഇന്ത്യൻ കമ്മ്യൂണിറ്റി വെൽഫേർ ഫണ്ടിന് (ICWF) കീഴിൽ വിദേശത്ത് 3.5 ലക്ഷത്തിലധികം ഇന്ത്യൻ തൊഴിലാളികളെ സഹായിക്കുന്നതിനും

ഇന്ത്യൻ കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികളുടെ സോഫ്റ്റ് സ്കിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള പ്രീ-ഡിപ്പാർച്ചർ ഓറിയന്റേഷൻ പരിശീലനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും സർക്കാർ വെൽഫേർ സ്കീമുകൾ വിപുലീകരിച്ചു. പുതുക്കിയ എമിഗ്രേറ്റ് V2.0 പോർട്ടലും മൊബൈൽ ആപ്പും ലോഞ്ച് ചെയ്തു, ഡിജിലോക്കർ ഇന്റഗ്രേഷൻ, പരാതി പരിഹാരം, ഇ-വെരിഫിക്കേഷൻ തുടങ്ങിയ സവിശേഷതകൾ ഉപയോഗിച്ച് ഇമിഗ്രേഷൻ പ്രക്രിയകൾ ലളിതമാക്കി. വിദ്യാർത്ഥി പ്രശ്നങ്ങൾ, NRI സ്ത്രീകൾക്കുള്ള വൈവാഹിക തർക്ക പരിഹാരം, പ്രവാസി ഭാരതീയ ബീമ യോജന (PBBY), നോ ഇന്ത്യ പ്രോഗ്രാം (KIP), വിദേശ് സംപർക്ക് പ്രോഗ്രാം തുടങ്ങിയ സംരംഭങ്ങളിലൂടെ പ്രവാസികളുമായി ഇടപഴകുന്നതിലും സർക്കാർ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു.

2024 ൽ, ട്രാക്ക് 1.5, 2.0 സംഭാഷണങ്ങൾ പോലുള്ള നിരവധി വിദേശ നയ ഔട്ട്റീച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ സുഗമമാക്കുന്നതിന് മന്ത്രാലയം തിങ്ക്-ടാങ്കുകളുമായും അക്കാദമിക് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടുകളുമായും സഹകരിച്ചു. റെയ്സിന സംഭാഷണം, ഏഷ്യൻ ഇക്കണോമിക് ഡയലോഗ്, ഇന്ത്യൻ ഓഷ്യൻ കോൺഫറൻസ്, ഇന്ത്യ-US ഫോറം, ഇന്ത്യ-ജപ്പാൻ ഫോറം, ഇന്ത്യ-നോർഡിക് ഡയലോഗ്, ഇന്ത്യ-യൂറോപ്യൻ ട്രാക്ക് 1.5 ഡയലോഗ് എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രധാന വിദേശ നയ ഔട്ട്റീച്ച് ചർച്ചകളും മന്ത്രാലയം നടത്തി. ജപ്പാൻ, ഫ്രാൻസ്, നോർവേ, ഓസ്ട്രേലിയ, ജപ്പാൻ, US എന്നീ ക്വാഡ് അംഗരാജ്യങ്ങളുമായി സംയുക്തമായി ജപ്പാൻ, ഫ്രാൻസ്, വിദേശ മന്ത്രാലയങ്ങളുടെ കൌണ്ടർ പോളിസി പ്ലാനിംഗ് ഡിവിഷനുകൾ/ബ്യൂറോകളുമായി നയ ആസൂത്രണ ചർച്ചകൾ മന്ത്രാലയം നടത്തി. ആദ്യത്തെ ത്രികക്ഷി ഇന്ത്യ-ജപ്പാൻ-കൊറിയ നയ ആസൂത്രണ ചർച്ചയും 2024 ൽ നടത്തി.

ഡിജിറ്റൽ ഡിപ്ലോമസി, റീജിയണൽ മീഡിയ എൻഗേജ്മെന്റ്, ഇൻഫ്ലുവൻസർ സഹകരണങ്ങൾ എന്നിവയിലൂടെ 2024 ൽ ഇന്ത്യയുടെ ബാഹ്യ പ്രചാരണവും പൊതു നയതന്ത്രവും ഗണ്യമായി വികസിച്ചു. ഒരു MEA വാട്ട്സ്ആപ്പ് ചാനൽ ആരംഭിക്കുക, സോഷ്യൽ മീഡിയ സാന്നിധ്യം വികസിപ്പിക്കുക, വിദേശ പത്രപ്രവർത്തകരുടെ സന്ദർശനങ്ങൾ സുഗമമാക്കുക, ഫിലിം ഫെസ്റ്റിവൽ സംഘടിപ്പിക്കുക, ഡോക്യുമെന്ററികൾ കമ്മീഷൻ ചെയ്യുക, ഇന്ത്യൻ സംസ്കാരം പ്രചരിപ്പിക്കുക എന്നിവ പ്രധാന ഉദ്യമങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ഇന്ത്യ കോർണറുകൾ, SAMEEP ലെക്ചറുകൾ, ഭാരത് കോ ജനിയേ ക്വിസ് എന്നിവയിലൂടെ പൊതു ഇടപഴകൽ വർദ്ധിപ്പിച്ചു.

2024 ൽ, ലാത്വിയ, ജോർജിയ, ഗാബോണീസ് റിപ്പബ്ലിക്, തിമോർ-ലെസ്റ്റെ എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഇന്ത്യ പുതിയ നയതന്ത്ര മിഷനുകൾ തുറന്നു. മാർസെയിൽ (ഫ്രാൻസ്), ബാഴ്സലോണ (സ്പെയിൻ), ബ്രിസ്ബെയ്ൻ (ഓസ്ട്രേലിയ), ഓക്‌ലാൻഡ് (ന്യൂസിലാൻഡ്) എന്നിവിടങ്ങളിലെ പുതിയ കോൺസുലേറ്റുകളും പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു.

ഫെബ്രുവരി 2024 ൽ EAM ഉം, ഡെൻമാർക്ക് വിദേശകാര്യ മന്ത്രി ലാർസ് ലോക്ക് റാസ്മുസെനും മൊബിലിറ്റി ആൻഡ് മൈഗ്രേഷൻ പാർട്ണർഷിപ്പ് സംബന്ധിച്ച് എഗ്രിമെന്റ് ഒപ്പുവെച്ചു

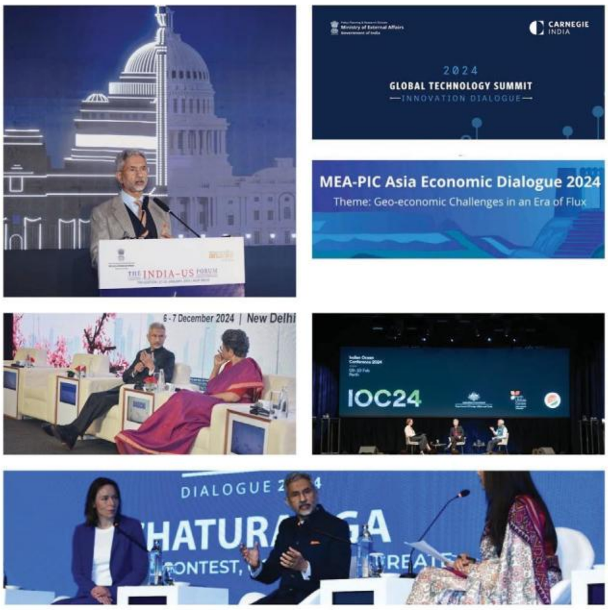

ഇടത് നിന്ന് വലത്തോട്ട് ക്ലോക്ക്വൈസ്: ഇന്ത്യ-യുഎസ് ഫോറം (ന്യൂഡൽഹി), ഗ്ലോബൽ ടെക്നോളജി സമ്മിറ്റ് ഇന്നൊവേഷൻ ഡയലോഗ് (ബെംഗളൂരു), ഏഷ്യ ഇക്കണോമിക് ഡയലോഗ് (പൂനെ), ഇന്ത്യ-ജപ്പാൻ ഫോറം (ന്യൂഡൽഹി), ഇന്ത്യൻ ഓഷ്യൻ കോൺഫറൻസ് (പെർത്ത്), റൈസിന ഡയലോഗ് (ന്യൂഡൽഹി) എന്നിവയുൾപ്പെടെ നിരവധി വിദേശ നയ ഔട്ട്റീച്ച് പ്രവർത്തനങ്ങൾ സുഗമമാക്കുന്നതിന് തിങ്ക്-ടാങ്കുകളുമായും അക്കാദമിക് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടുകളുമായും മന്ത്രാലയം സഹകരണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടു

ബ്രിസ്ബെയിനിൽ നവംബർ 2024 ൽ EAM ഉം ക്വീൻസ്‌ലാൻഡ് ഗവർണർ ജിയാനെറ്റ് യംഗും ചേർന്ന് പുതിയ കോൺസുലേറ്റ് ജനറൽ ഓഫ് ഇന്ത്യ ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു

"സുഷമ സ്വരാജ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഫോറിൻ സർവ്വീസ് മന്ത്രാലയത്തിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും മറ്റ് സിവിൽ സർവ്വീസുകളിലെ അംഗങ്ങൾക്കും വിദേശ നയതന്ത്രജ്ഞർക്കും നിരവധി പരിശീലന പരിപാടികൾ നടത്തി. ഗ്ലോബൽ സൌത്ത് യംഗ് ഡിപ്ലോമറ്റ്സ് ഫോറം (GSYDF) ന്റെ 2nd എഡിഷൻ സെപ്റ്റംബറിൽ 29 ഗ്ലോബൽ സൗത്ത്

രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള 32 ഡിപ്ലോമാറ്റുകളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ നടത്തി. 30 രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള 34 ഡിപ്ലോമറ്റുകളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ ഏപ്രിൽ-മെയ് മാസത്തിൽ 71st പ്രൊഫഷണൽ കോഴ്സ് ഫോർ ഫോറിൻ ഡിപ്ലോമാറ്റ്സ് (PCFD) നടത്തി."

സുഷമ സ്വരാജ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഫോറിൻ സർവ്വീസ് (SSIFS) ൽ സെപ്റ്റംബർ 2024 ന് 2nd ഗ്ലോബൽ സൗത്ത് യംഗ് ഡിപ്ലോമറ്റ്സ് ഫോറം (GSYDF) നടത്തി.

ഇന്ത്യൻ കൗൺസിൽ ഫോർ കൾച്ചറൽ റിലേഷൻസ് (ICCR) ഇന്ത്യയുടെ 'സോഫ്റ്റ് പവറിന്റെ' സാംസ്കാരിക വിനിമയവും, ആഗോള ഔട്ട്റീച്ചും പ്രചരിപ്പിക്കുന്നത് തുടർന്നു'. അക്കാദമിക് വർഷം 2024-25 ൽ, ഓൺലൈൻ അണ്ടർഗ്രാജുവേറ്റ്, ബിരുദാനന്തര കോഴ്സുകൾ

പിന്തുടരാൻ അഫ്ഗാൻ പൗരന്മാർക്കുള്ള 1000 സ്കോളർഷിപ്പുകൾ ഉൾപ്പെടെ 20 സ്കോളർഷിപ്പ് സ്കീമുകൾക്ക് കീഴിൽ വിദേശ പൗരന്മാർക്ക് ICCR 3960 സ്കോളർഷിപ്പ് സ്ലോട്ടുകൾ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു. ലോകമെമ്പാടുമുള്ള രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് ഇന്ത്യയിൽ നിന്ന് 62 സാംസ്കാരിക പ്രതിനിധി സംഘങ്ങളെ ICCR സ്പോൺസർ ചെയ്തു, വിവിധ രാജ്യങ്ങളിലേക്ക് ഐതിഹാസിക ഇന്ത്യൻ നേതാക്കളുടെ 9 പ്രതിമകളുടെയും അർദ്ധകായ പ്രതിമകളുടെയും ഡൊണേഷൻ സംഘടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ 38 ഇന്ത്യൻ കൾച്ചറൽ സെന്ററുകളെ (ICC) ICCR പിന്തുണയ്ക്കുന്നത് തുടർന്നു.

ജപ്പാനിൽ ടോക്കിയോയിലെ ഇന്ത്യൻ എംബസിയിൽ മഹാത്മാ ഗാന്ധിയുടെ അർദ്ധകായ പ്രതിമ EAM ജൂലൈ 2024 ന് അനാവരണം ചെയ്തു.